

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మేనెల 5-వ తేది గురువారము

No. 29

సంపుటము ౧౫

శ్రీ ప్రభవనామనందనపుర వైకాఖమాన శుద్ధ చవతి.

సంచిక ౨౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పులమాన్యును, వాయుబొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
బొట్టబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్నివిధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపీఠి, మద్రాసు
249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

HIMALAYA ICE FACTORY.

మంచుగడ్డ ప్యాక్టరీ

బెజవాడ గవర్నరుపేటలో బందరు కాలువ యొడ్డున గూడూరి లక్ష్మణరావుగారి ఆవరణలో
నూతనముగా స్థాపించబడి అనుదినము పని జరుగుచున్నది. శుభ్రమైన మంచుగడ్డ అతిసరసముగా విక్రయింపబడును.
బయట గ్రామాదులకు మంచిప్యాకింగుతో అతిశీఘ్రముగా పంపబడును. రొఖముచే అమ్మబడును గాని అరుపు ఇవ్వబడదు.
ప్యాకింగుకు వేరే చార్జీ వలయువారు ధరలు పరతులు నిమిత్తము ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

మోటార్ ఆండ్ జనరల్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ,

మేనేజింగు ఏజంట్లు, బెజవాడ.

తెలుగు ఇన్ కంటాక్టు గైడ్

(200 పేజీలు గలది. చక్కగ బైండు చేయబడినది)

గ్రంథకర్త:

యస్. సూర్యన్నారాయణ (డిప్లొమా హోల్డరు) అకౌంటంట్ అండ్ అడిటరు, బెజవాడ.

(ఈ పుస్తకమునందు ఇన్ కంటాక్టు సంబంధించిన ప్రతివిషయమును ప్రతినిర్దేశమునకీ అర్థమయ్యేలాగున
తెలుగునందు వ్రాయబడినది. ఇన్ కంటాక్టు విషయమై తెలుగుతో వ్రాసిన పుస్తకము మరియొకటి లేదు.)

కొద్దిప్రతులు మాత్రమే కలవు.

వెల రు 2-8-0

మద్రాసు, బళ్లారి, చితూరు, నెల్లూరునకు మాత్రము ఏజంట్లు కావలెను.

త్యాగరాజ గ్రంథమాల

- 1 ఇదేమేపిల్లా ఈలాగు మారిపోయినావు 0-1-6
- 2 ఆయ్యా నీవు నామగనా 0-1-0
- 3 ఏమే ఒకరినుండియొకరు ఇవ్వరముచెడివాటిమి 0-2-3
- 4 మన్యపానము 0-3-3
- 5 శ్రీ త్యాగరాజాష్టోత్తర శతనామావలి, ఆంజనేయ

స్తోత్రము, త్యాగరాజ చరిత్రము. 0-4-0

ఈగ్రంథములు తెలుగుభాష నాగరత్నముచే రచియింప
బడి చదువుటకు హృద్యముగా నుండును. వలయునా కీక్రింది
చిరునామాకు వ్రాసికొనవలయును.

త్యాగరాజ గ్రంథమాలా కార్యస్థానము
(312)7, శ్రీనివాసయ్యురపిఠి, మద్రాసు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

(ప్రత్యేక విలేఖరినుండి)

నాయకులు నిర్మాణకార్యమునకు దృక్పథమును మరల్చవలెను.

శ్రీ ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారి తీర్మానమును పాదించబడిన తర్వాత డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీ స్థూల సుబ్రహ్మణ్యం గారి క్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి.

“శాసన సభా ప్రవేశము వ్యర్థవాదమునకును వాగ్విజృంభణమునకును కాలహారమునకును దక్కని తక్షణగ్రయోజనము కావరానట్లు సభావ్యవహారములు వ్యర్థ పరచినవికావున నాయకు లిక్కడైతే తమ దృక్పథమును మరల్చి ప్రాముఖ్యతగల సత్యసర్వరాజ్యసిద్ధికిని హేతును నిర్మాణ కార్యక్రమ నిర్వహణ ప్రబోధమునకు మరలవలసినదిగా యీ సభవారు నాయకులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఇంతవరకు శాసనసభలందు జరుగుచున్న వ్యవహారములు అక్కడి పరిస్థితులు అందరకు తెలిసియుండవచ్చును. ఆయితే మీ రాలోచింపవలసిన విషయము మీయొక్క ఆదర్శము స్వరాజ్యమా అంతకంటే తక్కువదేమైనా? ఏవో మనవాళ్లకు ఉద్యోగములు, నీళ్లు యిప్పించుట, రోడ్లువేయించుట వ్రేసి దెట్లుపనులు యిప్పించుట, నామినేషన్ చేయించుట యివియా గమ్యస్థానము అగు స్వరాజ్యమా మనలక్ష్యము? మనముచేయుచున్నది స్వరాజ్యసాధనకు మార్గమేమో పూర్వమును పరీక్షించుకొనలేదు. మనమా గమ్యస్థానమునకు వెనుకంజవేయుచున్నామా లేక ముందుకు నడచుచున్నామా. శాసనసభలలో మన కాంగ్రెసువారు అధికముగా నుండవలెనని, కైతుల యిబ్బందులు చూడవలెనని యీ మొదలైన విషయములకే మన ప్రయత్నములు అన్నట్లుయితే అట్లే చెప్పి అవిధంగా చేయండి, అట్లు చెప్పక స్వరాజ్యసంపాదనమని చెప్పుచు మనమందరము మంత్రులమట్లు యే స్వస్వసంగతులతో తిరుగుచు యిటువంటిపనులయందే స్వరాజ్యమున్నందురా, ప్రజలను దగాచేసి నిమిత్తున్నామన్నమాట కాని మరియొకటిగాదు. ఈలోజులు మంత్రుల నాహ్వానించి వారికి సన్మాన పత్రముల నొసంగుటకు మారినది. ఇంతకంటే మహాస్వాద్యమైనదివేరలేదు. మంత్రులవర్గమైతేనే మహాభాగ్యమని ఎదురుచూచుచున్న వారమై పోయినాము. ఇట్టిపరిస్థితులకు కారణమేమి. పెద్దలు కాంగ్రెసునాయకులు బాధ్యులు. నేను చన్నపట్టణములో నుండినప్పుడు మంత్రుల దర్శనమునకై ఖద్దరునుధరించి ఏవో అవికావాలి యివికావాలని చెల్లెవారే. మంత్రులగారియింటిముందర పడిగాపులు పడవలసినదేనా? సహాయ నిరాకరణవారు తదితరులు ఆందరు చెల్లుబాటుచిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములలో సంస్థాపనపూర్వకము. ఒక్కొక్కరూ ఒక్కొక్కరూ తీర్మానము. ఏమి తోచక ప్రజలనుచూచి విచారించవలసినదన్నది కన్పించి. స్పష్టముగా మీర చెప్పవలెను. ఈ ప్రభుత్వమును లొంగదీసుకొనగలమా, లేకపోతే వారికి లొంగిపోదాము. కాబట్టి నేను చెప్పేదేమంటే ఆచెన్నపట్టణంలో మంత్రులమట్లు తిరగడంచూసివేసి ఆందరు నిర్మాణకార్యక్రమము చేయవలెను. ప్రకాశంగారిని నారాయణరాజుగారిని యీమొదలైన మనవారినందరిని శాసనసభలకు పాపంకట్టుకున్నామని చెప్పవలసినది. హనుమంతులవలె ఉండేనాయకులందరూ ఆశాసనసభలలో ఆగందగోళములలో పడిపోవడంకంటే యీ నిర్మాణ కార్యనిర్వహణమునకు గడంగుటమంచిది. మనకు దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారి వంటి నాయకులున్నారు. అక్కిమండములో నురుకున్న నురుకువారుకలరు. అట్టితీవ్రపరిస్థితులు కలిగించి పనిచేయుదము, నేడుకకు అసమృద్ధి తీర్మానమును అంగీకరింపవద్దు. శాసనసభ్యులే ఉండవలెనటారా చెప్పండి. స్పష్టముగా యింకా ఉద్యోగాలు మొదలైనవి సంపాదించుకోవలసింది. ఉద్యోగాలువద్దంటారా! ఇండియా ప్రభుత్వమును ఎదుర్కొనుటకు ప్రయత్నము చేయండి. ప్రజలను దగాచేయకండి.

మండపాక రంగయ్యనాయకుగారు ఆమోదించిరి. ఒక్కపక్షముగా నేర్పడవలెను. అని శ్రీ మధుర అన్నపూర్ణయ్యగారు, పిమ్మట యీక్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి. దానిని మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు ఆమోదించిరి. మద్రాసు శాసనసభలో మంత్రులవేతనముల సందర్భమున కాంగ్రెసుసభ్యులనడతలను అసెంబ్లీలో ఆరికబిల్లు సందర్భమున కాంగ్రెసుసభ్యుల

నడతలను యీకమిటివారు ఆఖిలభారత కాంగ్రెసుకమిటీవారి క్రిందివిధముగా సిఫార్సుచేయుచున్నారు:—కాకాపూర్ కాంగ్రెసు తీర్మానములను కాంగ్రెసుకు శాసనసభలకు కలిగే సంబంధము తీసివేయవలయును. శాసనసభలలోనుండే అన్ని పక్షములకు చెందిన కాంగ్రెసుసభ్యులు ఒకపార్టీగా చేరి గవర్న మెంటువారిని ధిక్కరింపవలెనని సలహా నిచ్చుచున్నారు.

“శాసనసభ్యుల చర్య గర్హ్యము”

శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు గోవిందాచార్యగారి తీర్మానమునకు సవరణ నుపపాదించిరి. “వెంటనే ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘమునకు యెన్నుకొనబడిన శాసన సభ్యులను రాజీనామాయావలెనని ఈసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు” అనుపదములను తీసివేచి, “ఖండించుచు” అను పదమును “ఖండించుచున్నారు” అనుపదమునకు మార్చవలెను అని.

ఆయన మాట్లాడుచు నందిట్లు చెప్పిరి. మద్రాసు శాసన సభ్యులచర్య కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు వ్యతిరేకముగానున్నదని ప్రత్యక్షముగా కన్పించుచున్నది. అది ఆందరమును సిఫ్యుకొనకతప్పదు. స్పష్టముగా యిట్లు వ్యతిరేకించినయెడల కాంగ్రెసును నిజముగా అవమానపరచుట అని నా అభిప్రాయము. అయితే యింతమాత్రము తప్పచేత వారిని అంతా కట్టివై నుకొని యిళ్లకు పొమ్మంటరా? వారి చర్య గర్హ్యమునకు తప్పదు. కాబట్టి వారిని రాజీనామాలనిమ్మనక వారుచేసినది తప్పు అని చెప్పి విడుదలు చాలను.

పిమ్మట రెండవతీర్మానము సుబ్రహ్మణ్యంగారిది చర్చింపబడెను.

శ్రీ కందాళం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు దీనిని ఎదిరించిరి. సుబ్రహ్మణ్యంగారి యుపన్యాసమును విమర్శించిరి. మనకెంత అభిమానమో మన శాసనసభ్యులకుమాడ అంత దేశాభిమానము ఉన్నదని గ్రహించవలసిన దని యన్నారు.

సి. పట్టాభి సీతారామస్వామిగారు మాట్లాడిరి.

శ్రీ మండేశ్వరశర్మగారు మంత్రులచర్యల ఫలితములవలన యిట్టి సంధిగన్ధి కన్పించి చెప్పిరి.

శ్రీ దండు నారాయణరాజుగారు మాట్లాడుచు సుబ్రహ్మణ్యంగారి మాటలను విమర్శించిరి. మంత్రులమట్లు తిరిగేవార్లలో నేను లేను. నేనెప్పుడును ప్రజాపక్షముగానే మాట్లాడు వారిలో నున్నాను. ఇట్టి తిరుగుబాటు కాంగ్రెసు సంతోషించదని ఎప్పుడును చెప్పితిని. కాంగ్రెసు సభ్యులు ఉద్యోగస్వీకరణము జేయునప్పటికిని అట్టి స్వీకరించినవారికి దోహదము చేయరాదనువారిలో నేనొకడను.

నేనెవరిని ప్రత్యేకవ్యవస్థలను నిందింపలేదు అని సుబ్రహ్మణ్యంగారు చెప్పిరి. X తరీ ఫలిత జస్టిస్ పార్టీ వారు చేసే అన్యాయములు కష్టములు భరింపలేక యీస్వల్ప దురదృష్టము తొలగించుటకు మన కాంగ్రెసువారు కాంగ్రెసు అభిమానులు చెప్పినది చేయకపోతే నిస్పృహపడతారని చెప్పి కాంగ్రెసు సభ్యులు లొంగిపోతున్నారు. కాని అలా లొంగిపోవలసినదని నేను చెప్పేవాడనుగాను. స్వరాజ్యమే మన ఆదర్శమని చెప్పతూ ప్రజాప్రబోధముచేయువారిలో నేనొకడను. శాసనసభా ప్రవేశమువల్లనే యీ నిస్పృహత్వము వచ్చినదని చెప్పినారు. 1922 సం॥నుండి 1926 సం॥వరకు ఆంధ్రదేశములో కాంగ్రెసు పక్షమున ఎవరు శాసనసభలకు పోయియుండలేదు. అయినప్పటికిని నిస్పృహత్వము అప్పుడే ఉండినది. వేరు గతంతరము లేక యిప్పుడే శాసనసభా ప్రవేశమునకు ఒడంబడవలసివచ్చినది. మీరు సహాయనిరాకరణమును పునరుద్ధరించుచుందురా శాసనసభల నుండి వచ్చి చేసిన ఏమి ఉండవలసి నాకు అర్థమవును. మీరు గట్టిపని యెడైనా బయట చేయవలసిన దని చెప్పుదురా, తప్పక శాసనసభనుండి వచ్చివేసి చేసెదను. 10, 12 గురు శాసనసభలో నున్నంతమాత్రముచేత దేశములో నడిపించే నాయకులు కావలసినంత మంది ఉండగా ఏల నిర్మాణకార్యము తీవ్రముగా జరుగకపోవలెను. ఈ 10 మంది ఒకవేళ లేకపోయినంత మాత్రముచేత సాగదా! ఖద్దరు అభివృద్ధికై నేను పాటుపడుచున్నాను. నాకు దానియందు నమ్మకమున్నది. మహాదాశయములు చంపుకొని పనిచేయుటలేదని మీరు నమ్మి మీ యిష్టము వచ్చినట్లు తీర్మానించండి.

శ్రీ అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావుగారు పిమ్మట మాట్లాడుచు ఇట్టి ఉద్దేశము ఉండవలసినదే. మనకల్లయెదుట పెద్ద ఆదర్శములు పెట్టుకొని చేయవలసినదే అని చెప్పిరి. సహాయనిరాకరణము త్యాగము. జైల్లకుపోవుట వీనినిగూర్చిచెప్పి, కమ్యూనలిజము మతక్షులు, పెరుగుట దానివల్ల కలిగినవస్తువు, జన్మ

నోపార్జీచర్యలు, అందువల్ల ప్రజలను యిప్పుడు తృప్తిపరచవలసిన అవసరము తెలియపరచిరి. శాసనసభలలోను, పార్టీలలోను ఉండేపరిస్థితులు, కాంగ్రెసుపార్టీ మీటింగుల విశేషములు కొంతవరకు చెప్పిరి.

ఏమిజరిగినదియు యావత్తు అడిగి తెలిసికొనుటకు యీ సంఘమువారికి అర్హతయున్నది. కావున స్పష్టముగా ప్రతివారును చెప్పవలసినదనియు, యీ ప్రయివేటుసంగతులు వార్తాపత్రికలకు పోగూడదనియు అభ్యుత్థులునుడిచిరి. కాళేశ్వరరావుగారు మద్రాసు కాంగ్రెసుపార్టీవారు మంత్రుల జీతములగురించిన విషయములలో ఎట్లాటి నిర్ణయమునకు వచ్చినదియు వివరించిరి.

వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు తీర్మానమునకు ప్రతిపక్షముగా మాట్లాడిరి. తీర్మానమునందు భయంకరమైన మాటలు ఉన్నవని, శత్రువులను లొంగదీసికొనుటకే తాముపరుచుకొన్నట్లును వలెననికాని తమవారికే నిందించుకొని విడనాడుట హాచరి, కాదని.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు ప్రతిపక్షముగా మాట్లాడిరి. నిర్మాణకార్యక్రమమున్నమాట మామూలై పోయినది. అదొకఫాషన్ అయిపోయినది. కాని అన్నింటిని వెనుకపెట్టి నాము. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యత, జాతీయ పాఠశాలలు, మొదలైనవి చేయవలసియున్నది. ఏమైనది మీరేయోచించుకొనుడు. ఆటలేకపోతే వేమంపార్చుచున్నట్లు మనుష్యులలో లోటుంటే వేమంపార్చునే ఏమున్నది? ఏదైనా నూతనకార్యక్రమ మివ్వండి, చేస్తాను.

వెంకటప్పయ్యగారు సహాయనిరాకరణము అని చెప్పినారు. అదేమో నాకు తెలియదని లక్ష్మీనారాయణగారు రిరి.

రంగయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. లక్ష్మీనారాయణగారివంటి గురువులకు యీనాడు నిర్మాణకార్యక్రమమునందు విశ్వాసము లేకపోవుట విచారముకలుగుచున్నది. శాసనసభాప్రవేశమువల్ల వ్యర్థవాదము కాలహారము, వాగ్విజృంభణము ఫలితములని క్రొత్తగా చెప్పుటలేదు. శ్రీనివాసయ్యంగారే ఆటమును స్పష్టీకరించిరి. శాసనసభ్యులను రమ్మంటే వారికి భిన్నదృష్టిలేకుండ అందరు కలిసి పనిచేయుటకే అని యుద్దేశము.

మరం బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు తీవ్రోపన్యాసము చేసిరి.

ఉపపాదకుడైన సుబ్రహ్మణ్యంగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఇందు సోదరులను దూషించుటకు యీ తీర్మానముకాదు మనవారిని మనలో కలుపుకొని శత్రువునుడికొనుటకే అని చెప్పిరి. ఇంకను చిల్లర వాక్యములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. సహాయనిరాకరణము అక్కరలేదు. నిర్మాణకార్యక్రమము అక్కరలేదని అంటారు. క్రొత్త కార్యక్రమము అన్నది యిస్తే తాము చేస్తామన్నారు. కఠినపడములు తీసివేయుటకుగాను యీక్రింది విధముగా ఆ తీర్మానము మార్చబడెను.

శాసనసభా కార్యక్రమము స్వరాజ్యసంపాదనకు సాధనగాక నిష్ప్రయోజనమై కాలహారమునుచుండుటచేత నాయకులు తమ దృక్పథమును నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణప్రబోధమునకు యెక్కువ పట్టుదలతో కడంగవలసినదిగా యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

రాత్రి 9 గంటలకు 4 గంటలపేపు చర్చయైనపిదప తీర్మానము అంగీకరింపబడెను. 28 గురు అనుమతము 15 గురు ప్రతిపక్షముగా నుండిరి. అభ్యుత్థులుమాడ సభ్యులు తీసికొనక పూర్వము నిర్మాణకార్యక్రమమునందు తమకుగల విశ్వాసమును తమ ప్రయత్నము కొనసాగక పోవుమంతులయై అసెంబ్లీ విషయములు కొన్నింటిని చెప్పిరి.

అభిశంసన తీర్మానము

పిమ్మట రాత్రి 2 గంటలవరకు గోవిందాచార్యగారి తీర్మానముపై చర్చ జరిగెను. ఎక్కువ ఉద్దేశము వెలువరింపబడెను. పెక్కురు ఉపన్యసించిరి. శ్రీ రామ సోమయాజులు వీరరాఘవస్వామి, నారాయణరాజు, నారాయణరావు, వెంకటరత్నం, కాళేశ్వరరావుగార్లు—అందరు శాసనసభ్యులచేతను అభ్యుత్థులు మాట్లాడించిరి. యావత్తు విషయములను స్పష్టీకరింపజేసిరి. శాసనసభయందలి చర్యలకు తమ్ములను ఉత్తరవాదులు చేయరాదని చెప్పిరి. తమకు కాంగ్రెసు సూత్రములకు విరుద్ధముగా పోవుట ఎంతమాత్రమును యిష్టములేదనిరి. బలవంతము మీద తాము శాసనసభలకు వెళ్లవలసివచ్చినది. కాని యిష్టముమీద కాదనిరి. పార్టీలోనుండి తమ్మును విడదీసి ప్రత్యేకముగా ఖండించుటకు హక్కులేదనిరి. ఇది సమయము కాదనిరి. ఇక ముందువిషయములన్నియు బహిరంగపరచబడి

తర్వాత ఖండనమో పరియొక శిక్షయో యేదీచేసినను బాగుండు ననిరి.

శ్రీ రామసోమయాజులగారు మాట్లాడుచు యిట్టి క్లిష్టపరిస్థితులు శాసనసభ్యులకు రాకుండ యిష్టమైనను తగు కాక్షాస్థిబూయనలు మార్పులు చేయవలసి యున్నదనియు యంతకంటె విషమస్థితులు రాబోవుచున్నవనియు శాసన సభ్యులు పార్టీయొక్క నిర్ణయమునకు లొంగవలయునో నాయకుల మాటలకు లొంగవలయునో అ. భా. కాం. సంఘ మునకో యితర కాంగ్రెసుసంఘములకో విధేయులై యుండ వలయునో తెలియరాని చిక్కుస్థితిని తొలగించుకొని ప్రయ త్నముచేయుట మంచిదని చెప్పిరి. శాసనసభ్య నాయకులు రాష్ట్రసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గములో సభ్యులుగను శాసన సభ్యులందరును సాధారణ సభ్యులుగాను నుండజేసిన కొంత సామరస్యము కుదురునేమో అని తమకు తోచినది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు సవరణకు ప్రతికూల ముగా మాట్లాడిరి. శాసనసభ్యులందరును వ్యతిరేకముగా సమ్య తులనిచ్చిరి. 29 గురు అనుమతిముగను 21 మంది ప్రతికూలము గను సవరణకు సమ్యతులనిచ్చిరి. సవరణతో తీర్మానమును వోటుకుపెట్టగా అధికసంఖ్యాకులచే తీర్మానము - అంగీకరింప బడెను.

ద్వితీయదిన చర్య

సోమవారము ఉదయమున మరల సభకూడెను.

పు. ల. శాస్త్రిగారు చైనా తీర్మానమును పెట్టిరి. చైనావారి స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు నిరంకుశ చర్యను ఖండించుచు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వారికి చైనా యుద్ధమునందు సహాయము చేయరాదనచు అందున్నది. దీనిని కాశీశ్వరరావుగారు ఆమోదించిరి. తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

నిర్మాణకార్యమునకు సామ్యు

నిర్మాణకార్యక్రమము జరిపించుటకు ఒక లక్ష రూపా యలు వసూలు చేయవలెననియు అందులకొక ఉపసంఘము నేర్పాటు చేయవలెననియు శ్రీ అ. కాశీశ్వరరావుగారు ఉప పాదించిరి. శ్రీ వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు ఆమోదించిరి. రెండుగం టలకాలము సందర్భాసందర్భములగుంచి చర్చింపబడెను. ఇక ముందు దీనినిగురించి చూడవచ్చునను నుద్దేశమువలన తీర్మానము ఉపసంహరింపబడెను.

శాంతిసైన్యము

500 మంది వాలంటీర్లను సమకూర్చి తక్కినుచేయవలసిన దనియు ఆ యేర్పాటునకు ఒక ఉపసంఘ ముండవలెననియు మతం బాల సుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ఉపపాదించిరి. కాశీశ్వర రావుగారు ఆమోదించిరి. మోతే నారాయణరావు, అయ్యంగి వెంకటరమణయ్య, అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు, బంగుటూరు ప్రకాశం, బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు, ఉపసంఘముగా నేర్పడిరి.

నూతనకార్యక్రమము—ప్రార్థియగు సహకారము “శాసనసభలోని సభ్యులు తమసానములను వదలి దేశ ములోనికి వచ్చి ఆందోళన జరపవలసినదను సిఫారసు అఖిల భారత కాం. సంఘమువారు అంగీకరింపని సందర్భమున, శాసన సభ్యులు గవర్న మెంటువారితో పూర్తియగు సహకారమునకు దిగి మంత్రిత్వ యిత్యాది పదవులను స్వీకరింపవలసినదని తీర్మా నించవలసినదని అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి కీసంఘ మువారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు” అను తీర్మానమును అధ్య యుడు ప్రకాశంగారు ఉపపాదించిరి.

సవరణ

“తీర్మానించవలసినదని” అను పదమునకు తర్వాత “యు, ప్రస్తుత కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు తమ సానములను రాజీనామాలుచిచ్చి యీ నూతనకార్యక్రమమును అమలునందుం చుటకుగాను తిరిగి ఎన్నికలకు నిలువవచ్చుననిగూడ తీర్మానించ వలసినదని డండు నారాయణరాజుగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

ప్రకాశంగారు సవరణ అంగీకరించిరి.

ఈతీర్మానము గౌహాతీకాంగ్రెసు తీర్మానమునకు విరు ధముగా నుండుననియు అందువల్ల అ. భారత కాంగ్రెసుసంఘ మువారు మార్పులకు విలుండవలయు. పారుపూడి సత్యనారా యణగారు అభ్యంతరమును నూచించిరి.

అంతట 11-30 గంటలకు సభవారు భోజనమునకులేచిరి.

మధ్యాహ్నపు సభాచర్య

తిరుగ 12-30 గంటలకు ఆం.రా.కాం.సం. సమావేశ మైనది. అభ్యంతరమునకు రూలింగు యిచ్చుటకుగాను ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు అధ్యక్షపదవిని స్వీకరించిరి.

ఉప్పులూరి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు యాతీర్మాన మును చర్చింప రాదనిరి. గౌహాతీ కాంగ్రెసుతీర్మానమునందు “పాలీసీ ఆఫ్ సెల్ ఫోరియెక్స్” అని చెప్పబడెను “డిటర్మిన్ డ్ రెసిస్టెన్స్ టు ది గవర్న మెంటు” అని యుండుటచేతను పాలి సీకిని మార్గమునకును భిన్నముగా నడువవలసివచ్చును అను కార ణముల జెప్పిరి.

ఆ. కాశీశ్వరరావుగారు కూడ యా తీర్మానమును చర్చింపవకూడదనిరి.

డండు నారాయణరాజుగారు తీర్మానమును చర్చింప వచ్చుననిరి.

కాంగ్రెస్ కాన్వెన్షన్లములో 21-వ నూత్రమునందు క్రొత్తపరిస్థితులు వచ్చినప్పుడు అ. భా. కా. సంఘమువారు తీర్మానమును చర్చింపవచ్చునని యుండుటచేతను, ఇప్పుడు నూతనపరిస్థితులు వచ్చుటచేతను యా తీర్మానమును చర్చింప వచ్చునని లక్ష్మీనారాయణగారు రూలింగుయిచ్చిరి.

వి.ఎల్. శాస్త్రిగారు తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగా మాట్లాడిరి. మనము యిదవరకు అంగీకరించిన తీర్మానముల యుద్ధమున కీతీర్మానము అ స ం ఘ ధ ము గా నుండును. మోచర్ల రా. మ చంద్ర రావు గారి వంటి వారు ను యాతీర్మానమును విన్నయెడల యిందుకే నన్ను అనెంట్లీ ఎన్ని కలకు నిలువవలదన్నారు అని అనవలసివచ్చును. ఈతీర్మానమును అంగీకరించిన యెడల మనము యిన్నేళ్లనుండి చేసిన ప్రయత్న ము అంతయు మంటలో గలసిపోవును. కాంగ్రెసుకు అప్రతి వ్ధ తెచ్చిపెట్టినవారగుదురు. కాబట్టి తీర్మానమును ఉపసంహ రించుకున్న యెడల మంచిది.

కోడేటి రంగాచార్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి. నిన్న రాత్రి గోవిందాచార్యగారి తీర్మానమును బలపరచి యిప్పుడీ తీర్మానమును కూడ బలపరచుచున్నారే అని మీరు నన్ను చూచినవచ్చువచ్చును. కాని సందిగావను యంతకంటె పరమా వ్యసము లేదని యెంచి బలపరచుచున్నాను. అట్లో యిట్లో తేలేటందు కింతకంటె మరియొక నూత్రము లేదు.

బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారు ప్రతికూలముగా మాట్లా డిరి.

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు ప్రతికూలముగా నుడు వుచు తీర్మానమును ఉపసంహరించు కొనవలసినదని కోరిరి. యీసంఘసభ్యుల అభిప్రాయమును కనుగొనుటకు ప్రకాశంగారు ఈతీర్మానమును పెట్టిరి. కాని నిజముగా సంపూర్ణ సహకార ముచేయుటకు ఆయనకు మనసు ఉండెకాదు. ఒక్కసారి మనల ను పరీక్షించుటకు పెట్టినారు. ప్రకాశంగారే అస్సెంబ్లీకామం డ మద్రాసు శాసనసభకే నిల్పుండి సభ్యుడై యుండినయెడల యిట్టి తీర్మానమును నూచించరని తోచుచున్నది. నారాయణ రాజుగారి సవరణ ఫలితమేమనగా ప్రభుత్వమును ధిక్కరించుటకు నిలబడిన కాంగ్రెసు సభ్యులమైన మేము యీనూతన కార్యక్రమము నడుపుటకుగాను మరల నిలబడనునే యుద్దేశమే నిర్వృతమవున్నది. బ్రాహ్మసభ్యుడిపాత్ర మెంటులోనున్న కష్ట ములను గురించియు మంత్రిత్వముల నిష్ప్రయోజనమును గురించి మాట్లాడిరి.

మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు ప్రతికూలముగా మాట్లాడిరి. ఈతీర్మానము దేశములో ఒక బాంబులాగునపడును. గౌహాతీ కాంగ్రెసు తీర్మాన ము ల మీ ద వోటుఆఫ్ సెన్సెస్ పెట్టినట్లు గు ను. ఉద్యోగ స్వీకరణమని కాంగ్రెసువేరుచెప్పి మనము చేసినట్లయితే చాల పతితమగును. సహకారములోనికి దిగుతే దేశములకు చాల అప కారము చేసినామని ఆర్థమాతుంది. ఈ నిరోధకదృష్టిని (Spirit of resistance) దేశములోఉంచి తిరుగదేశములో ఒక కాక్షాస్థగ్రామక బయల్దేరవకు యీప్రస్తుతరీతినే పోని స్తున్నట్లయితే బాగుండుంది. ఇది ఒక టోకెకామోషనుగా మాట్లాడి యంతటితో విడిచిపెట్టినట్లయితే బాగాఉండును.

మండేశ్వరశర్మగారు మాట్లాడుచు ఎన్ని అవరోధములు అపజయము కష్టదశలు వచ్చినప్పటికిన్ని రాజా ప్రతాప్సింగు నంటివాడు డివెలరావంటివాడు లొంగిపోయెనా, కార్య సూత్రముండవలెనని మోచర్లించిరి.

ఉన్నవలక్ష్మీనారాయణగారు అతిరుజుముతో కన్నుల నీరుగార్చుచు మాట్లాడిరి. కేవలం నిస్పృహతో యాతీర్మా నమును ప్రకాశంగారు తెచ్చిపెట్టినట్లు కనుపిస్తుంది. ఉత్తేజ మైనభావము కలుగకుండ దేశమునకు అపకారము కల్గునేమో అని నాయుద్దేశము. శాసనసభ్యులు మొన్న మొన్నను శాసన సభలో ప్రవేశించి ఒక్కసారి ఏదో తప్పుచేసినారని యింత మాత్రముననే నిస్పృహత్వము వచ్చుట దుఃఖకరము. ఇట్టి సంపూర్ణ సహకారము చేయుటకంటె అత్యవత్వమేకొనుట మంచిది. పితైలే రణరంగములో డికోని చావలెను. నిరో ధకప్రకాశికయందొకను నాకు నమ్మికగలదు.

శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయమ్మగారు ధైర్యవైర్యముల బురిగొల్పుచు చక్కని హెచ్చరికజేసిరి.

పారుపూడి సత్యనారాయణగారు ఆంధ్రులకు పురుష లక్షణ విట్టిది కాదనిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారి నాయ కత్వము క్రింద కాంగ్రెసు ప్రజాశిక్ష క్రమక్రమ ముగా కోషిల్లుటవలన యిట్టిదురవస్థతీర్మానము వచ్చినరావచ్చు ను. దేశములో కారణములారయక ఏటిపరిస్థితులలో యాతీర్మా నము ఉద్దేశింపబడినదో అదంతగా విడిచిపెట్టి ఆంధ్రులు సం పూర్ణ సహకారమునకు ఒడంబడిరనుమాట ప్రతిపత్తును. ఎల్ల పురుషులు ఆంధ్రదేశము ముండవజేయునని ఆంధ్రదేశము స్వాతంత్ర్య ప్రకటన ఆదర్శములో దారిమార్పుచున్నదని ప్రఖ్యాతిచెం దుచు యిట్టితీర్మానము ఆంధ్రసూరత్వమునకు మర్యాదనోసగు చున్నది. ఇట్టినిర్వీర్యమైన తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనుట మంచిది.

డండునారాయణరాజుగారు మాట్లాడుచునిట్టినిరి. ఎంత చేయగలమో అంతయేచెప్పవలెను. సుపరిపాలనా, స్వపరిపాల నా ఏదికావలయును? దేనికి శాసనసభలకు వెళ్ళుచున్నాడు? స్వ ల్పసౌకర్యములకై నట్లయితే సుపరిపాలన జరిపించుటకు అవస రమైనచోట సహకారమును ధిక్కరింపవలసినచోట ధిక్కరిం చుటయును చేయవచ్చును. (తీర్మానముం దట్లులేదని అందరును అనిరి. ప్రకాశంగారుమాడ సంపూర్ణయైన సహకారమే అని చెప్పిరి.) పూర్తియగు సహకారమంటే యథోచితసహకారమనే నాయర్థము అంతే నిజముగా రాజకీయజీవితమును పవిత్రముగా నుంచుకొనవలెనంటే యాతీర్మానమే శరణ్యము. దీనివల్ల అశా రణమేమి లేదు.

బంగుటూరు ప్రకాశంగారు ప్రత్యుత్తరము చెప్పుచు. సంధిగీతినీబట్టియు యీరెండురోజుల వక్తృత్వమునుబట్టియు యిట్టి తీర్మానముమాడ ఉండుటమంచిదని యాచించి పెట్టితి మనియు అ. భా. కాం. సంగములోరానున్న పరిస్థితులకు జవా బుగా యీఅభిప్రాయమును ముందుగనే దగ్గరపెట్టుకొని ఆక్క డ సభలో నివేదింపసంచిపెట్టితి మనియు ఏదోఒకటినిరారణ చేసికొని చేయవలసియున్నదనియు మనకు శక్తిసామర్థ్యము లుడి గిపోయినవి. ఏమి చేయ లేకున్నపుడు సంస్కరణములను పని చేసి గవర్న మెంటుతో సహకారము చేయవలసినదని కోరు చున్న బక్సెకామోడ ప్రభువునకు జవాబుగా సంపూర్ణముగా సహకారముచేయుచు ప్రభుత్వమువారి దయాధర్మభిక్షమును తీసికొనుచు వ్రుంచినట్లయితే యిప్పటి చుస్థితికంటె బాగుండు నని యూహించితినియు చెప్పిరి.

అందరి కోరికపైనను దేశభక్త కొండ వెంటటప్పుయ్య గారు తమ అభిప్రాయముచెప్పిరి. భారతంతా అయిన తర్వాత స్వరాజోపాధిపత్యం అనియున్నది. అట్లుగాక ప్రస్తుత భారతంతాగా నరకారోపాధింగా వినిపిస్తుంది. ఇంత నిస్పృ హత్వమునకు అవసరమేమియో గోచరింపదు. నిస్పృహ కనప రము కలగలేదని నాఅభిప్రాయము. యుద్ధంచేసిన నే చావ వలెను గాని శత్రువునకు వెన్నుచుటకంటె దౌర్బల్యము వేరు లేదు. 30 సం॥ కుపైగా సహకారముచేసి తిలకుచెప్పిన యథో చిత సహకారమునకు ఒక మెట్టు ఎక్కినాము. అటుపైని యిం కను యింకను వెళ్లినాము. సహాయనిరాకరణము జరిపించి నాము. ఇప్పుడంతయు వర్ధమగును. దౌర్బల్యము కలిగినప్పు డు ఫీ అని త్రోసివేయుట శూరలక్షణము. నిత్యము క్షస్వభావ ముండవలెను. డబ్బు లేకపోతే దానంతట అదియే పుట్టుతుంది. కాబట్టి యాతీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనుటయే నా అభి ప్రాయము.

మీరు ప్రభయంయిస్తారాఅని ప్రకాశంగారు అడిగిరి. నేనెప్పుడు మీ నేనచేయవచ్చునే అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

బ. సుబ్రహ్మణ్యంగారు వెంటటప్పుయ్యగారితో నేకీ భవించిరి. గౌ. శివారామశాస్త్రిగారు శాసన ఎన్నికలలో ప్రవేశించినందుననే యీ నిస్పృహత్వమునకు కారణ మని చెప్పిరి. ఒక్క నాయకునిక్రింద మనమందరమునుకలసి పనిచే యుచుము రండి అని కోరిరి.

తీర్మానము ఉపసంహరించుకొనబడెను.

పారుపూడి సత్యనారాయణగారి క్రింది తీర్మానమును ఉపపాదించిరి:— చైనా స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధముగా ఇండియాగవర్న మెంటు చేయుచున్న కార్యమునకు భారతీయుల అసమ్యతి చిహ్నముగా కాంటనీస్ గవర్న మెంటువారికి రూ 10,000 లకు తక్కువ కాని కానుకల పంపించవలసినదని అ. భా. కాం. సం. వారికి యీసంఘమువారు నూచించుచు ఆం. రా. లోని జిల్లాతాలూకా గ్రామ కాంగ్రెసుసంఘములన్ని యు కూడ తమకు తోచిన కానుకలను వసూలుచేసి అందజేయిం చైనా స్వాతంత్ర్యోద్యమము పట్ల మనకు సాదరభావమును ప్రక టించవలసిన దని యీసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు.

తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా నంగీకరింపబడెను. రూ 116 లు కాంటనీస్ గవర్న మెంటుకు పంపుటకుగాను వసూలుచేయ బడి కార్యదర్శికి యివ్వబడెను.

సభ 4 గంటలకు సమాప్తమైనది. పిమ్మట 4 గంటల కాలము ఆంధ్రఖద్దరు బ్రాంచువెక్కిందరు సుమారు 200 మంది సమావేశమై సాధక బాధకముల చర్చించుకొనిరి. ఖద్దరు అభివృద్ధినిగురించి చేయవలసిన మార్గముల యాచించిరి.

బ్రు నెల్సు అంతర్జాతీయ మహాసభ

సామ్రాజ్యకాండను నిరసించుటకు
ఫిబ్రవరి 10, 15 తేదీలందు జరిగెను

పండిత జవహరిలాలు నెహ్రూగారి రిపోర్టు
(మొన్నటి తరువాయి)

కార్యనిర్వాహకవర్గ మేర్పడుట

చివరకు నిరసనపట్టుకొని పాపింపబడెను. లీగు జనరలు కౌన్సిలనందు అధ్యక్షులవర్గ మొకటి యేర్పరచబడెను. 5 నరు గౌరవాధ్యక్షులు నూచింపబడిరి. ఇండియా యెడల గౌరవము జూపుటకుగాను యీ విధుగురిలో నన్నుగూడ చేర్చుకొనిరి. ఈన్వీను, రోమేనులోలెండు, సమయమునను సతి, జార్జిలాన్సు బరిగార్లు మిగతవారు. ఈసభకు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు 9 నరు సభ్యులుగలరు. వీరుగాక మరినలుగురు ఎల్లప్పుడు హాజరు కావగవారును అసలుసభ్యులు రానిసమయమున ఓటుజేయుట కుగూడ అధికారముగల సభ్యులు గలరు. నన్ను ముగ్గురు కార్యనిర్వాహకవర్గములో నొకనిగ నుండవలసి. కాని నేను ఇండియానుండి వీరి సభలకు హాజరుట దుర్లభము గావున నిరాకరించితిని. అయి నప్పటికి నన్ను కార్యనిర్వాహకసభ్యునిగ వేసిరి. ముగ్గురు కార్యనిర్వాహకవర్గముగలరు. గిబర్టి గారు హంగేరియా దేశీయుడు, వివిధ భాషాజ్ఞాని. ఇప్పుడు కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు, లియూ గారు చైనీయుడు. కాని సాధారణముగ తెల్లనులో నుండును. సెంగారు ఫ్రెంచి ఆఫ్రికను కాలనీలనుండి వచ్చిన నీగ్రో. కాని పారిసు నివాసి. కార్యనిర్వాహక వర్గమునకు అధ్యక్షులు జార్జి లాన్సుబరీగారును, ఈడోస్ మెయిసు గారు ఉపాధ్యక్షులు. కార్యాలయము పారిసులో నుండును. కొన్ని నెలలవరకు తెల్లనులో నుండును.

ఇండియాకు గల మేలు

ప్రస్తుత యేర్పాటుప్రకారము ప్రతినిధులనంపిన సంస్థలన్నియు యీసమితియందు చేరినట్లే. యివి సమితినిధికి ధనసహాయము చేయవలసియుండును. ఇట్లయితే సంస్థలు సమితి సభ్యత్వము నిరాకరింపవచ్చును. బలవంతములేదు. ఇండియను నేను నలుకాంగ్రెసు యీసమితిలో చేరినట్లే గణించబడెను. ఆ.భా. కాం. సంఘమువారు ఈసంగత్యమును విడచిపెట్టరని నమ్ముచున్నాను. దీనివలన యెక్కువ లాభముకలదుగాని నష్టములేదు. మనదేశ సమస్యలపట్టికేల ఆసియాఖండమునం దితరదేశములతో సఖ్యత యేర్పడును. మనలగూర్చి సమితిద్వారా ప్రపంచములో ప్రచారము చేయింపవచ్చును. భారతదేశముహాసభవారు విదేశములందు ప్రచారముగూర్చి యీమధ్య చాల యోచించి యుండిరి. ప్రచారకసంస్థ లేర్పరచదలచిరి. కాని యిప్పటికే మియు జరుపలేకుండిరి. మనకు సభసహాయము చాల తక్కువ మనదేశములో పటుతర కార్యవిధానమును సరించుట యే విధేయ ప్రచారమునకు మూలమున మనము వాదించెడివారము. అది యిప్పటికిని నిజమే. కాని వేరొకసంస్థ మనతత్పురవ విదేశములలో ప్రచారము జేయ సిద్ధముగ నున్నప్పుడు మనమేల వారిసహాయమును ఉపయోగింప రాదు? ప్రచారము మాట యటుండ యితరదేశముల జాతీయోద్యమములతో యీసమితిద్వారామనకు సంపర్కము గలుగును. సామ్రాజ్యకాండ ప్రతిహాసమితి నేడుపసిమానగ నున్నది. దీని భావియభివృద్ధిని గూర్చి యిప్పుడు సరిగ జెప్పజాలము. కాని బాగుగ అభివృద్ధిజెందినప్పుడైన సంస్థ ఎదిగెడినూచనలు గలవు. కొందరు ఉపన్యాసకులు దెలిపినట్లు యీసమితి జినివాలో సమావేశమున ప్రభుత్వముల సమితివలె గాక నిజముగా నానా జాతి సమితి లేదా ప్రజాసమితి కాగలదు. కావున యీసమితి యందు భారత కాంగ్రెసువారుచేరుట చాల ఉపయోగకరముగ నుండును. అందుచే కాంగ్రెసు స్వేచ్ఛాప్రస్తావనమునకు భంగము కలుగదు.

మన దేశీయరాజకీయవ్యవహారము తెలుస్తున్న స్వదేశ రక్షణమును కోరియు ప్రపంచభాగ్యమును కాంక్షించియు భావికర్తవ్యము నిర్ణయించెడి మహోద్యమములందు పాల్గొనక దూరముగ నుండుటయు, బాహ్యప్రపంచములో మనకుగలసంబంధ బాంధవ్యములన్నియు, మూడుపార్శ్వ ఇంగ్లాండుదేశము, ఇంగ్లీషు భాష మూలముననే, విదేశీయవ్యవహారములందు మనకుకేవల పాక్షికదృష్టి ఒకొక్కపుడు పూర్తిగ ఆసంభావితముగ అభిప్రాయము కల్గుచున్నది. అందుచే యితరదేశములతోను ఉద్యమముల

తోను అన్యోన్యతను పెంపొందించగల అవకాశములన్నింటిని ఉపయోగించుకొనవలెను. నేడు చీనాలో గొప్ప విప్లవమునకు తలపించినది. బ్రిటిషుకాబిటురషియాలో యెట్టిసంపర్కము లేకుండ తెగతెంపులు జేసికొనుటకు ఉద్దేశించుచున్నట్లు వార్తలుగలవు. ఈ విప్లవసీతనుండి ఎట్టి పరిస్థితులు అభివృద్ధిచేయునో నాకుచెలియదుగాని యుద్ధము నిశ్చయమనిమాత్రము యెల్ల రెండుగురు. ఇంగ్లాండు చీనాదేశముల మధ్య జరుగగల సంగ్రామము పెక్కువిధముల భారతదేశమునకు ఒత్తిడికలుగజేయకమానదు. ఇంగ్లాండు రషియా మధ్య జరిగెడి యుద్ధము మనవాకిటుముందే భారతీయ రుధిరధనప్రపంచులతోడనే జరుగునుగాని ఎవలనో మారుమూలల జరిగెడిది కాదు. దీనిని గమనించుకొనవలెను. జాతీయతాభివృద్ధికి మన మేర్పరచుకొనిన ఉత్తమవిధానము లన్నియు విచ్ఛలములగును. మనము ఏవిధానమును ప్రతిఘటించుచున్నామో అట్టి విధానమును రక్షించుటకు జరుగవచ్చు సంగ్రామమును హతాత్తుగ అసంసిద్ధముగ ఎదుర్కొనవలసియుండును. అట్టి సంగ్రామము జరుగకుండజేయునలెనన్న సంగ్రామము ప్రకటించబడుకొను వరకు వేచియుండుటయు. ఒకపరి అట్టి విప్లవమునకు తలపించిన పిదప ఏమయినను చేయగలట్లు మిగులకష్టము. కాని భారతదేశమునంతటి పరాధీనదేశమునందును ప్రజాభిప్రాయము చక్కగ ప్రబోధింపబడి మన ప్రభువుల పరరాజ్యకాండ విధానము మనల నెచ్చటకు గొంపోవుచున్నదో గమనింపజేసిన చాలపని జరుగగలదు. చీనాలోని మన సోదరులపై పారాడుటకు భారతీయసైనికులను ఉపయోగించెడి ఆపమానకరమున పద్ధతిని తురముట్టింప నెంచిన మన ప్రజలకు యీ విషయములెల్ల బోధించి నిరసనాదోళనము కలుగజేసి ఒక్క భారతీయసైనికునే చీనాకు పంపుట దుర్లభమునకుండుట జేయవలెను. ఇంగ్లాండు దేశముయొక్క సామ్రాజ్యదరహంకారుల ప్రయత్నములవలన భారతదేశము యెట్టిలాభమును బడయజాలదు. మనకు తోడుగనుండు ప్రబలముగ ప్రజాభిప్రాయముతో ఇంగ్లీషు సామ్రాజ్యప్రజాపీడితుల చేతులలోని కీలు బొమ్మలవలెనుండజాలమనియు వారి ఆజ్ఞలనుసరించి యుద్ధమునందు పాల్గొనమనియు మనయొక్క మైత్రికిని సానుభూతికిని పాత్రులగు సోదరుల నణగద్రొక్కుటకై భారతప్రతిభ మపయోగింపమని విస్పష్టముగ నేల ప్రకటింపరాదు? చీనాక్షమను స్థితినిగూర్చి బ్రిటిషు ఇండియా డెంటు లేబరు పార్టీవారు గావించినతీర్మానమును ఆ. భా. కాం. సంఘమువారిని గమనింపగోరుచున్నాను. భారతదేశమువలె బ్రిటిషు కార్మికులు చీనాదేశస్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు శ్రద్ధగలిగియుండరు. అయినను వారెంతయోసాహసమువహించి కేవలసానుభూతిని ప్రకటించుటయేగాక తాముచేయగల సాయముగూడ తెలిపియున్నారు. ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘమును తనప్రతిభను గాపాడుకొనుటకు మన జాతీయోద్యమముయొక్క భావివిజయమునకు నింతకంటెను తక్కువగ నేమియు చేయజాలదు.

నేనిదివరకు జెప్పినట్లు బ్రు నెల్సులో ఆసియాఖండపు రాష్ట్రముల ప్రతినిధులు చాలమందితో సంప్రతించితిని. ఆసియా దేశములన్నింటిమధ్యను సన్నిహితముగ పరస్పరమైత్రి పెంపొందవలెనను గాధానురాగము గలదు. ఇంతకన్న ఆచరణసాధ్యమగు మాచనలు గావించబడజాలవు. ప్రస్తుతమునకు సామ్రాజ్యాధికారప్రతినిధోధక సంఘము మనకెల్లరకు సామాన్య సమావేశమునకు అవకాశ మొయగలదనియు తద్వారా పరస్పరసంబంధములు జరుగగల దనినా, తలంచుచితిమి. దీనికి తోడుగ మన జాతీయప్రతిష్ఠాపనలు నేరుగ సంబంధ బాంధవ్యములు గలిగి ప్రమరణలు నివేదికములను అన్యోన్యము మార్చుజేసికొనవచ్చును. మన సాంత్వరిక కాంగ్రెసులందును సమావేశములందును నితర ప్రతిష్ఠాపనల ప్రతినిధులను సాదరముగ ఆహ్వానించవలెను. అవకాశముల లభించినపుడెల్లను అన్యదేశముల సందర్శించి అచ్చటి జాతీయోద్యమములను బాగుగ తెలిసికొనవలెను.

భారతదేశీయ మహాసభా ప్రతినిధులు గాని విద్యార్థులు గాని ప్రేక్షకులు గాని వెల్లడివారిని ఆహ్వానించుటకు చీనాదేశమిత్రులు మిక్కిలి కుతూహలము గనబరచుచున్నారు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘ ప్రతినిధులు చీనాదేశమునందలి పరిస్థితిని ప్రత్యక్షముగ జూచుటకు చీనా దేశమున కరుగుచో వారికి అంతకంటె సంతోషకరముగ నేమయ వేరొకటియుండదు. విద్యోపార్జనా సక్తితో వెల్లడివారికి సర్వసాకార్యములసంగతుల వారిప్పటికిని సంసిద్ధములై యున్నారు. ప్రాచీన భారతవిజ్ఞానవిహ్వములనేకములు చీనా దేశమునందు లభింపగల వనుట సర్వజన విదితమే.

చీనా యుద్ధము - ఇండియా కర్తవ్యము
చీనానుగూర్చి మనకు వచ్చెడి వార్తలన్నియు ఇంగ్లీషు అధికారుల ద్వారాకల్గుచున్నవని జెంది వచ్చుచున్నవి. ఇట్టి పాక్షికమును పెక్కువేళల తారుమారు చేయబడినవార్తలనుబట్టి మన అభిప్రాయములను నిరసరచుకొనరాదు. గత ఏ రో మా మహాసంగ్రామముందు ఇంగ్లీషువాగ తమ ప్రచారముకొరకై వార్తలను ఎట్లు మాలిన్యసంకలితము జేసిరో మనకు అనుభవము వలన తెలిసినదే. అదేవిధముగ ప్రచారము తిరిగి జరుగుచున్నది. కావున మనము జాగరూకతతో మెలంగవలెను. బ్రిటిషువారి ప్రాణములకు మహాపత్తువాటిగినదను కాకిగోల చేపబడినది. అందుచే వారిని సంరక్షించుటకై మహాబ్లహాసముతో 20,000 సైనికులను అనేక యుద్ధకాలను తదితర పరివారమును పంపియుండిరి. కాని ఇటీవల కొలది దినముల క్రితమే బ్రిటిషుకామన్సుసభలో మంత్రులలో నొకరుమూట్లాడుచు గృత నూడుసంవత్సరములలో ముగ్గురుబ్రిటిషుప్రజలుమాత్రమే ప్రాణముల గోల్పోయినయియు అదేకాలములో 250 చైనాప్రజలు చంపబడినయియు 260 చైనాసైనికులు బ్రిటిషుసైన్యాలచే గాంపడి నధింపబడినయియు చెప్పియుండెను. ఇదిబ్రిటిషుఉద్యోగుల అంచనా చాలవరకు బ్రిటిషుప్రతిభ వశమందున్న చైనావారి అంచనాయందు సంగనాస్పృహ హత్యలందు బ్రిటిషుసోల్దరులచేత వేలకొలది సమసిరిన వ్రాయబడియున్నది. నేడు చీనాలో నిజముగ అనేకప్రాణములకు మహాపద వాటిగినదనుట నిజమే. కాని ఎవరిప్రాణములకు? చీనావారిప్రాణములకుగాని యితరులకుగాదు. విపత్తువాటిగినది, బ్రిటిషువారి తుపాకుల నుండి. దురదృష్టవశమున భారతీయులతుపాకులనుండియు అపద కలుగుచున్నది.

కావున చీనాను గూర్చిన విశ్వాసార్థములగు వార్తలు తెప్పించుటకు ప్రయత్నములుచేయుట అత్యవసరము. ఇది కష్ట సాధ్యముకాదు. ఏమన చీనావారి వార్తాప్రచారకసంస్థలనేకములు గలవు. ఆ. భా. కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమువారు ఈవిషయమై త్వరలో తగుప్రయత్నము జేయుదురని నమ్ముచున్నాను.

జవహరిలాలు నెహ్రూ
మంటానా, స్విజరులండు, 20-2-27.

స్వామూటరీ కమిషనునియామకము

బయటివారి నే నియమించవలెను
యూరప్షియను సంఘమువారికోర్కె

కలకత్తా, మే 4-స్వామూటరీ కమిషను నియామకమును గూర్చి యూరప్షియను సంఘ కార్యదర్శి సంస్కరణములు ప్రసాదించబడిన విమ్ముట ప్రభుత్వ మెట్లు పని జేయుచున్నదియు విచారించుటకై బయటివారి నే నియమించుట హిందూదేశమునకు శ్రేయోదాయకమని తమ సంఘమువారు తలంచుచున్నట్లుగా ఇండియా మంత్రికి జాబువ్రాసెను. ఒకవేళ మరియొకవిధముగా తీర్మానింపబడి హిందూదేశములోని వేర్వేరు సంఘముల ప్రతినిధులు కమిషనునందుండుట సంభవించెనేని బ్రిటిషు అధికారేతరసంఘమునండి గూడ సభ్యులను తీసుకొనవలసినదని యీ సంఘమువారు కోరుచున్నారని ఆయన తెలియజేసెను. (ఫ్రీప్రెసు.)

తెలుగు పండితుడు కావలెను

సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములను పరిష్కరింప పండితులు ఒకరు కావలయును. ఇదివఱకు అచ్చు ఆఫీసులో పనిచేసినవారల అల్లి కేపన్ ముఖ్యముగ నెన్నుకొనబడును. అభిలాషగలవారలు ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందు కంపెని, ఆనన్దప్రెస్, మదరాసు, అని వ్రాయవలయును.

వెల స్వల్పము! ఫల మధికము!!

ఆంధ్రలోకోక్తి ముక్తావళి

మొదటి భాగము

ప్రస్తుతకాలమున మిక్కిలి వాడుకలో నుండు సామెత లిందుగలవు. పెక్కింటికి వివరణములు సైతము వ్రాయబడియున్నవి. ఇయ్యది ఉపన్యాసకులకును వ్యాసరచయితలకును గ్రంథకర్తలకును అత్యంతోపయుక్తముగ నుండును.

వెల నాలుగణాలు. పి. పి. ఖర్చు నేలు

బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్య,
24, సోలైయప్పకోవిల్, దేవాంగళురము,
పాతచాళలపేట, మద్రాస్.

సిక్కు మహమ్మదీయ కొట్లాట

ఇరువురు మహమ్మదీయులు చచ్చుట

ఇరువురు మహమ్మదీయులు అవసానస్థితియందుండుట

సిక్కుశ్రీని పరాభవించుట కొట్లాటకారణము

లాహోరు, మే 8:—రాత్రి కల్లమున హతపీల్ సిక్కు మహమ్మదీయకొట్లాట జరిగినది. అందు ఇరువురు మహమ్మదీయులు చనిపోయిరి. 4 గురు తీవ్రగాయములకు లోనైరి. వారిలో నిరువురు అవసానస్థులుగా న్నారు.

కారణము

అల్లరులకు నిజకారణము తెలియదు. కాని ఒక సిక్కుశ్రీని కొందరు మహమ్మదీయులు కొట్టి అనమానించిరియు దానిపై దగ్గరనున్న సిక్కులు మహమ్మదీయులను కొట్టిగిరియు ఇదియే తరువాత పెద్ద దెబ్బలాటగా మారెననియు తెలియుచున్నది. ఈవిషయము వివరముగా పోలీసునూపరెంటు, డిప్టీ నూపరెంటు పెద్ద పోలీసుదళముతో రంగమునకువచ్చిరే కాంతిరక్షణగావించి శవములను గాయపడినవారిని వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి. నగరమంతటను పోలీసువారు కాయుచున్నారు. ఇప్పుడు శాంతిచేసారినది. మస్లిములందును సిక్కులందును ఉద్దేశ మెక్కువగనున్నది.

మే, 4:—నిన్న రాత్రి దెబ్బలాటవలన గవర్నరుగారు ప్రయాణ మాపుకొనిరి.

ఉదయమున

ఉదయమున తిరిగి మరియొక కొట్లాటజరిగినది. మహమ్మదీయులు అల్లాహ్ అక్కరు అని కేకచేయు మహమ్మదీయులను దుకాణములకు మాయమని కోరుచు దోపిస పోవువారలకు చావమోదిరి. వారిలో నొక సిక్కు తీవ్రగాయములకు లోనయ్యెను. అనార్కులి తానానుండి పోలీసువారు వెంటనేవచ్చి గంపును చెల్లాచెదురుగావించిరి. బజారుల భయమెక్కువగానున్నది. పావులన్నీయు మూసియున్నవి. పోలీసునా రతిజాగరూకలుగానున్నారు. నిన్న రాత్రి అల్లరిజరిగినచోట శాంతము గనున్నది.

“సాయంకాలము”

సాయంకాలము అల్లరులు తీవ్రదూషము దాల్చినవి. నగరమంతటను కొద్దిగనో గొప్పగనో కొట్లాటమనతరు. కొద్ది సైన్యము అపాయస్థలముల కాపుకాయుచున్నది. సాయంపులైన కారులు బీభత్సవంటి తిరుగుచున్నవి. నువ్వులై రోజులను నగరమువాటికి సిద్ధముగనున్నారు. సైన్యము కొంత కొత్తాల్లో సిద్ధముగనున్నది. పోలీసుకాఫీకారి గౌ|| సర్ గియాఫ్రీ ఇన్స్పెక్టరుజనరలు కాక్సు, కమిషనరు లాంగ్లి, పోలీసు నూపరెంటు టామ్సు జిల్లా న్యాయాధికారి ఇతర న్యాయాధికారులు కొత్తాల్లో అలోచన స్థలపుచున్నారు. 144 వ సెక్షను ప్రకటించబడవచ్చును. రాత్రి కొట్లాటలో మరణించిన మహమ్మదీయుల అంత్రీయల చేయబోయిన వేలకొలదిగల మహమ్మదీయులగుంపు రాగానే ప్రారంభ మయ్యెను.

144 వ సెక్షను

సహాయ జిల్లా న్యాయాధికారి 144 వ సెక్షను ప్రకటించెను. 5 గురుకంటే సంపుటకూడరాదు. లాతీలుపట్టుకొని బీభత్సలలోతిరుగరాదు. ఇది నేటి 30 రోజులు అమలులోనుండును. తంతి సంపుచున్నపుడు దెబ్బలాట జరుగుచున్నది. గాయపడినవారిని చచ్చినవారిని వైద్యాలయములకు గొంపోవుచున్నారు. అల్లరి అణచుటకు సర్వవిధముల అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

నిన్న రాత్రి దెబ్బలాటకారణము

నిన్న రాత్రి దెబ్బలాటకారణము నారయగా కొన్ని నాళ్ల క్రింద ఒక మహమ్మదీయుడొక సిక్కుశ్రీని అనమానించెననియు అందులకు సిక్కులు కేసు చేసిరినియు నిన్న వానిని బజారులో సనాలువేసిరియు తెలిసినది. కేసు రాజీయయ్యెను. ఇన్స్పెక్టరుకూత్ర మంగీకరింపలేదు. కావున కేసు జరిగెను. కోర్టులో హిందువులు సిక్కులు మహమ్మదీయులు గంపులుగా చేరిరి. సాయంకాలము ఉద్రేకము పెచ్చుపెరిగి సిక్కులు సభగావించి కొందరుమహమ్మదీయులు హిందూ సిక్కు శ్రీలకు గావించిన పరాభవమును విచారింప తీర్మానించిరి. సాయంకాలపు సభగూర్చి సాటింపునల ప్రకటించబడెను. సభ జరుగుచుండగా రాత్రి 9 గంటలకు ఒక సిక్కునకును మహమ్మదీయునకు ముఠాపెరిగెను. ఈవిషయము సభలో తెలియగా నే సుమారు 20 మంది సిక్కులు కృపాపాములతో రంగమునందురికి మహమ్మదీయులతోపోరిరి. వెంటనే ఒక మహమ్మదీయుడు మరణించెను. 9 గురు గాయపడిరి ఇరువురకు తీవ్రగాయములు. వారిలో నొక సు వైద్యాలయమునకు గొంపోవుచుండగా మరణించెను. మరొకడు తరువాత మరణించెను. గాయపడిన నలుగురిలో నొక హిందూబాలు డున్నాడు. ఉదయమున గూడ పోలీసు వారు ఆస్థలమున గస్తీతిరుగుచున్నాడు. పరిస్థితులు శాంతించినవి మస్లిములు పారతాళముచేయ జూచుచున్నారు. పోలీసు నూపరెంటు టామ్సుగారు రంగమును జూచి గాయపడినవారి స్టేటుమెంటుల తీసికొనుటకు వైద్యాలయమునకుబోయిరి 4 గురు సిక్కులు అత్రెస్తుచేయబడిరి అల్లరికి కారణము గనుగొనుటకు పోలీసువారు చాలచాకచక్యముతో పనిచేయుచున్నారు.

10 మరణములు

సాయంకాలము ప్రారంభమైన దెబ్బలాట అర్ధరాత్రి వరకు నగరమందలి వివిధ ప్రాంతములందు జరుగుచుండెను. రాత్రి 1 గంటకు కొంత ఉపశమించెను. అక్కడక్కడ కొట్లాటలు జరుగుచున్నవి తెలపుట నన్న జిల్లా న్యాయాధికారిని తిరిగి పిలిపించిరి. ఆయనవచ్చి నగరమంతయు తిరిగి వివిధ రంగముల చూచినట్లును. రాత్రి పదనొకండు గంటలతరువాత మరణములేదనియు తెలియరాలేదు. ఎంతమంది గాయపడినవని నిశ్చయమింకను తెలియదు. మొత్తము మృత 10 మంది చచ్చిరి నీయు 50 మంది తీవ్రగాయములకు లోనైనవనియు చెప్పవచ్చును. రాష్ట్రుల లాతీలును విరివిగా నుపయోగింపబడెను. లాతీలు ఇతర అయుధములే మరక కారణములు. కొత్తాల్లో కొన్ని దోపిడీలు వినరాగా వెంటనే తగుచర్యతీసికొనిరి. ఒక ఇల్లుమాత్రము తగులబెట్టబడెను. మహమ్మదీయులు నిర్ణయతో హిందువుల హింసించిరి. సిక్కులు మహమ్మదీయులకు బుద్ధిచెప్పిరి: సాయంకాలపు దెబ్బలాట దురంతములు భీతచిత్తుల గావించినవి. (అ. ప్రె.)

ప్రస్తుత పరిస్థితులు

అల్లరులు ఆగలేదు. అక్కడక్కడ కొట్లాట జరుగుచున్నది. ఆహూర్, గేటు, మోజీగేటు, రెండును అపాయకరస్థలములుగనున్నవి. సాయంకాలపు వార్తలబట్టి సుమారు నూర్గురు హిందువులు గాయపడినట్లు తెలియుచున్నది. అప్పుర్నాటలో మువ్వరు హిందువులు మరణించిరట. పోలీసునా రతిజాగరూకులై యున్నారు. గవర్నరుగారు స్వయముగపాము ఆయాస్థలముల జూచినట్లును.

హిందూ మహమ్మదీయ సిక్కులు మువ్వరును మాడు విగములకు కథనముల చెప్పుచున్నారు. అనార్కులిలో చాల కొట్లాటలు జరగెను.

గవర్నరుకు విన్నపము

ఉద్రేకముపెచ్చుపెరుగుటవలనను హిందువుల నేకచోట్ల గాయపడుటయు ముఖ్యముగా దాక్టరు గోకల్పుడు గాయపడుటయు చూచి హిందువులు గవర్నరుగారి రక్షణగోరిరి. వివిధసంఘ నాయకులు ఎచ్చి ఆతురతతో రాక్షత ప్రయత్నించుచున్నారు.

సహజసిద్ధి

శ్రీమతి సహజసిద్ధి కష్ట మనుకొనక రాక్షత సర్వ ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. పండిత కే. సంతానముగారు సిక్కు నాయకులతో ముచ్చటించుచున్నారు.

సీతాబయ్యపాస్టాఫీసు లూటుచేసి దురుదృష్టి పోస్తు ముద్దురును చావబెట్టిరి. పరిస్థితులు తీవ్రతదాల్చుచున్న కేసెయను భయముగలుగుచున్నది.

మరణములు, గాయపడినవారు

మే 5:—ప్రభుత్వ ప్రకటనవలన 8 గురు మరణించిరినియు 25 గురు గాయపడిరినియు తెలియుచున్నది.

కార్యనిర్వాహకసభ ప్రభుత్వభవనమున ఈ సాయంకాలము జరిగెను. (ఫీ ప్రెసు.)

నాగపుర సత్యాగ్రహుల శిక్షలు

బహిరంగసభ

నాగపురం, మే 4:—ఆయుధ కాసముక్రింద అత్రెస్తు చేయబడిన సత్యాగ్రహులను విధింపబడినశిక్షలు చాల అన్యాయమైనవని నిన్న బహిరంగసభలో తీర్మానించిరి. ఆయాపాణులైన స్వస్థుండరీపతులు జాతీయపతాకోత్సవమున సాయంకాలము జరిపెనరు. (ఫీ ప్రెసు.)

భారతదేశ వ్యవహారములు

స్థాయి సమష్టి సాధుము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 4:—ఈ క్రిందివారిని భారతదేశ వ్యవహారముల స్థాయిసమష్టి సంఘసభ్యులుగ నియమించవలెనని బర్మింగ్ హామ్ ప్రభుత్వసభ ప్రభువులసభలో కేపు ప్రభువు తీర్మానము నుపపాదించెను.

అధ్యక్షుని నియమనమునూర్చి కామన్సుసభ సంఘ సభ్యులతో ఆంగ్లీరించుటకు ఆధికారమువలెననిరి. మిల్లిటరీ డెల్టాన్ ఫర్డుప్రభువు, హ్యూరిస్, హ్యూమింగ్స్ ఆంప్లిప్రభువు, ఇన్స్టిట్యూట్ ప్రభువు, హ్యూమింగ్స్ ప్రభువు, సభ్యత్వకో ప్రభువు, క్లయిడ్, మేస్టర్ ప్రభువుగార్లును సభ్యులుగనియమించిరి తీర్మానమును చర్చలేకనే ఆంగ్లీరించిరి.

పటేలు గారు

కామన్సుసభనుగూర్చి యభిప్రాయము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 4:—రూటరు ఆడుగగా పటేలుగారిట్లు చెప్పిరి:— నేనువచ్చినపనికి కామన్సుసభలో అన్నిపక్షమువారును లోడ్డుచున్నారు. సభాభ్యుత్సాహం విట్టిగారు ఎంతయు స్వయముగ సహాయముచేయుచున్నారు. కావలసిన సాకర్యము లన్నిటిని కలుగజేయుచున్నాను.”

పటేలుగారు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువుతో మాట్లాడుట కేర్పాటు చేసికొనిరి భోజనసమయమున చుట్రినర్థమువారిలో కొందరిని కలిసికొని మాట్లాడెను. ఈవిషయము వింటున్న ప్రభువు ఇచ్చుచున్నాడు.

పటేలుగారు ఐగ్లండుకు 12 తేదీని బయలుదేరుచు రెండుపాళ్ల మెంటు సంగతులను చెప్పికొనును.

నాయల్ పాడ్ బోర్డుమిడల్ స్కూల్

(ద్వితీయవార్షికోత్సవము)

ఏప్రిల్ నెల 29 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంసమయమున నాయల్ పాడ్ బోర్డు మిడల్ స్కూలు ద్వితీయవార్షికోత్సవము కట్టమంచి భాస్కరరెడ్డిగారి యాధిపత్యమున జరిగెను. తొలుత పాఠశాల యుపాధ్యాయుడు కొన్ని యాహ్వానపద్యములను జదివి అగ్రాసనాసీతతి కర్పించిరి. మధ్యమపాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయులు సంవత్సరనివేదికను జదివించిరి. అందులో ముఖ్యముగా యీ మిడల్ స్కూలును హైస్కూలుగా మార్చవలెననియు, అవిషయములందు విద్యార్థులు తగుచర్చ పుచ్చుకొనవలెనని నొక్కివర్గాచించిరి. ఉపాధ్యాయులు యీ పాఠశాలను హైస్కూలుగా నొనర్చుటకు విశ్వప్రయత్నము చేయుచున్నాడు. మరియు నాయల్ పాడు చిన్ని గ్రామము. విద్యార్థిసంఖ్యతక్కువ. సమీపమునందుండు మనన పల్లియందు కొన్ని హైస్కూలులు లున్నవి. వెండియు ప్రతి పల్లెటూరునందు యొకపాఠశాల స్థాపించినచో విద్యార్థులు ప్రజలకు మేలొనరించినవారయ్యెనరు.

పిమ్మట పాఠశాల బాలురు తాగోర్ రచితంబున (Sacrifice) “స్వార్థత్యాగము” అనబరను యింగ్లి షు నాటకమును ప్రదర్శించిరి. తర్వాత ‘రాయదాసు’ చరిత్రను తెనుగు నాటక రూపమున ప్రదర్శించి సభికుల మనస్సు రంజింపజేసిరి. సాము, వ్యాయామములందు శ్రీర్థులైన బాలురకు సర్వస్వమునకు కొన్ని బహుమతు లొసంగబడెను. అగ్రాసనాధిపతి కొన్ని వాక్యముల నుడివి పాఠశాల యభివృద్ధిగోరి విద్యావంతులు కృషి సల్పెదరని కోరి యుపన్యాసము ముగించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

తూర్పు బంగాళా జిల్లాలలో శ్రీల సాకగ్యములను గూర్చి ప్రత్యేక యేర్పాటుగల ప్రమాణీకుల స్టీమరులు నాల్గింటిని స్టీమునావికమును కంపెనీవారు తరూరు చేయించుచున్నారు.

బొగ్గ పరిశ్రమ ఊణించిపోవుచున్నందుకు తన కారణములను విచారింప బీహారు ప్రభుత్వమువారు విచారా సంఘమును నియమించవలయుచున్నారని తెలిపెను.

మదరాసు వార్తలు

తిరువల్లిక్కేణి కొలనులో తేలియాడేడు శవములు:—పార్థసారథిస్వామికోలనులో నేటిఉదయము యావన ప్రేయోక్తశవము కనిపించినది. ఈశవపరంపరలు నిత్యకృత్యముగా గన్నట్లుచున్నవి.

కిరసనాయిలు కంపెనీ పనివాండ్ల సభ:—పై యూనియను యాజమాన్యము రేపు శుక్రవారమున తేదీని తండ్రి యార్జేలు పనివాండ్ల బహిష్కరణ విషయమై హైకోర్టుకు రుగానున్న చివరిపట్ల బహిష్కరణపథ జరుగను.

మోటారు బస్సుప్రమాదము:—నేను 11 గంటలకు రాయపేటనుండి మోటారుకు పోవుచున్న ఒక బస్సు పల్లములో పడిపోయినది. బస్సులో నున్నవారికి విశేషమైన దెబ్బ తేవియును తగులలేని తేలియునున్నది.

రాకపోకలు:—సర్ విలియం బర్డ్ నెట్ గారు గత రాత్రి బొంబాయికి వెళ్లిరి.

ప్రాసెసరు రాధాకృష్ణన్ గారు బెంగళూరు వెళ్లిరి. హెచ్. యం. హుడ్ గారు ఉదకమండలము వెళ్లిరి.

సింహళం గవర్నరుగారు వారీయనుచులును నిన్ను మధ్యాహ్నము మధురకుబయలుచేరి వెళ్లిరి.

మోటారు వైస్సిగ్గు డీకొనుట:—పూనపుల్లి హైకోర్టు రండాన్ గోడ్డు కలిసీ మాడలిస్త నిన్న సాయంత్రా లము డిమోనిస్ట్రేషన్ డిప్యూటీ నూపరిం పెండ్లెంటు గారు ప్రైవేటుగా మోటారు వైస్సిగ్గును డిస్మిస్సుకు అంకుకోవారి బార్నియరు శాఖ మేనేజరు టాయినుగారి మోటారు వైస్సిగ్గును డిక్టేషను. టాయినుగారికి తీవ్రగాయములు తగినవి. ప్రైవేటుగారు ఖులాసాగానే ఉన్నారు. ఇద్దరి వైస్సిగ్గును బాగా దామేజీ అయినవి. ప్రైవేటుగారి వైస్సిగ్గులు మందుచక్రము దూరముగా వెళ్లి పడెను.

ఇరిగేషను విల్లు సభ:—ఈనెల 23 తేదీని ఇరిగేషను విల్లు సభ జరుగను. సా॥ ఆర్. యస్. ఆర్. ఆర్. స్వామి మొదలియారు, టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు, బానియేల భానుగారు, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, రి. సి. హెచ్. జాన్సంగారు, ముత్యయ్య మునియ్యంగారు, ఎస్. ఎ. పి. పాత్రోగారు, బి.బి. మునుస్వామి నాయుడుగారు, డి. బి. యం. కృష్ణన్ నాయుడుగారు, రావు సామెం హనేయ్యంగారు సభకు సభకు హాజరయ్యెడి సభ్యులు.

మద్రాసు జైల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ:—బహిష్కరణ సభ:—తిరువల్లిక్కేణి గంగయ్య కొండన్ మండపమువద్ద ఈనెల 6 తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలకు మద్రాసు మహా జనసభ, మద్రాసు జైల్లా కాంగ్రెసు కమిటీల యాజమాన్యమున బహిష్కరణపథ జరుగను. శ్రీమన్ స్వామి వెంకటాచలం చెట్టి గారు, కే. భామ్యంగారు బుర్రా సర్వనారాయణగారు, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, పి. భక్తవల్సునాయుడుగారు, మోక్షి మహా ముద్దుగారు మద్రాసు మ్యూనిసిపల్ కృషిసభకు గూర్చి మాట్లాడెదరు.

మద్రాసు జనరలు ఆన్లైన్ క్రొత్త వార్తలు:—సభకు జనరలుగారు మేజరు జనరలు హావిస్సుగారు ఉదక మండలమునకు తిరిగివచ్చిరి. జనరలు ఆన్లైన్ పునర్నిర్మాణ విషయమై గవర్నరు పెంటు తిరుమలదేవస్థానలన్నియు గతవారము మీరు స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారిని హైదరు మల్లయ్యగారికిని వివరించి బోధించి క్రొత్త పనులను నిర్మించుట కుద్దేం పబడిన స్థలముకూడా పారికి హామీచగా గవర్నరు పెంటు స్థానలనువారు పూర్తిగా ఆపాదించిరి సభకు జనరలుగారు ఉదక మండలమువచ్చి గవర్నరు పెంటుకు తెలియజేసిరి. కాననసభలో స్వామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు మల్లయ్యగారు గవర్నరు పెంటు స్థానలను ఖండించిరి. గాని సభకు జనరలుగారి సమాధాన వాక్యముల విన్నవీడటం ఒప్పుకొనిరి.

మదరాసు హైకోర్టు నూతన జడ్జిలు

రీలీగారుగూడ నియమింపబడిరి

సిద్ధా, మే 4:—హెచ్. డి. సి. రీలీ ఐ. సి. ఎస్. గారు మదరాసు హైకోర్టునందు అడిషనలు జడ్జిగా మే 5వ తేదీనుండి లేదా చార్జీపుచ్చుకొన్నప్పటినుండి అడ్వోకేటు 19 తేదీ వరకు నియమింపబడిరి. (అ.ప్రె.)

న్యాయ శిల్పిపుగారు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ఉదక మండలము, మే 5:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హెచ్. డి. సి. రీలీగార్ని మదరాసు హైకోర్టు అడిషనలు జడ్జిగా కర్ణువనుగారి స్థానే నియమించిరి. కర్ణువనుగారు హైకోర్టు జడ్జిపదవికి రాజీనామిచ్చిరి. హైకోర్టునందు ఖాళీజేయగానే కర్ణువనుగారిని నెల్లూరు జిల్లాజడ్జిగా నియమించిరి. అచ్చటనున్న నరసింహయ్యంగారిని రామ్మారు జిల్లాజడ్జిగా మార్చిరి. అచ్చట నున్న వి. భావ్యం అయ్యంగారు సబ్ జడ్జిగా బోయెదరు.

ఎంకలాలము సెలవులనంతరము హైకోర్టునందు ప్రభుత్వమువారు యాదినమార్పులు జేసెదరు. సా॥ న్యాయ శిల్పి విలియం పిల్చిపుగారిని ప్రధాన న్యాయమూర్తిగా, శిల్పిపుగారి స్థానే కర్ణువనుగారిని నియమించెదరు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

1927-వార్షిక ఏప్రిల్ నెలలో ప్రాచ్య విద్యార్థినిరసపరీక్షలలో కృతార్థులైనవారి నెంబర్లు యాదినవ శేర్కొనబడినవి.

విద్యార్థి పరీక్షకు (ప్రవేశపరీక్ష) (తెలుగు ప్రాముఖ్యముగా) 182 183.
విద్యార్థి-భాగము (ఏ) ప్రారంభపరీక్ష
19 20 22 44 46 47 48 49 50 51 69 70 71 73 75 81 85 86 87 88 115 116 117 118 119 120 123

విద్యార్థి-భాగము (బి) ప్రారంభపరీక్ష
29 38 57 60 62 67 92 93 95 96 98 100.

విద్యార్థి-భాగము (ఏ) అంత్యపరీక్ష
1 వ తరగతి:—53 90.
2 వ తరగతి:—54 125.
3 వ తరగతి:—26 52 55 76.

విద్యార్థి-భాగము (బి) అంత్యపరీక్ష
తేరు.

వరా:—మస్టి - ఇ. శశిత్ పరీక్షా ఫలితములు మున్యుందు ప్రకటింపబడును.

రాయపేట మోటారు బస్సు ప్రమాదము

23-4-27 తేదీని రాయపేటలో బ్రాంబంజితో డీకొన్న 9189 నెంబరు మోటారు బస్సు డ్రైవరు సాబ్బాను అను సతకు మితిమీరిన వేగముతో మోటారు బస్సును నడిపించి అన్యక్రముగా బండిని డీకొట్టించినందున ఏ. జే. సాలామెను అను ప్రయాణికుడు మరణించెననిన్ని మిగిలిన మరొకరియొద్ద ప్రయాణికులకు తీవ్రగాయములు కలిగినవియు అందువల్ల సదరు డ్రైవరు ఇండియన్ పిన్ కోడ్ నెంబరు 804 (ఏ), 338 నెక్సుసుల క్రింద శిక్షార్హుడనియు, పోలీసువారిచేత చార్జీ దాఖలుచేసిరి. ఎగ్జ్యూరు పోలీసుకోర్టులో యీనెల 17 తేదీని విచారణ జరుగుటకు వాయిదా వేయబడెను.

నీలగిరి జిల్లాలో ఖద్దరు ప్రచారము

నారాయణరమ నంబుండేడి అభిభారత చర్చాసంఘ (ఆంధ్రకాళి) సంచార ఖద్దరు ప్రచారము మే 5వ తేదీ లగాయత్తు మాసము పునరుద్ధరించుటకు ఉదక మండలమునకు మార్చబడును. శ్రీయుతలు మందారం రంగయ్య శేష్ గారు వారి (May Feild cottage) ఆనే బంగళాలో ఒక గది ఖద్దర్ ప్రదర్శించుటకు పయతోనోసంగిరి. ఖద్దరు ప్రచారముల చూలముగా యింటికి పల్లవలైకుపంపి అసలుధరలకే అమ్మబడును.

సి.వి. రంగం శ్రేష్ఠి గౌరవ కార్యనిర్వాహకుడు

మదరాసు కలెక్టరు

ఉదక మండలము మే 5:—ఏ. వెర్నసు ఐ. సి. ఎస్. గారు మదరాసు కలెక్టరుగ నుండురు. ఎ. ఎస్. స్ట్రోమ్ గారు సెలవు నుండిరాగానే రివెన్యూ బోర్డునందు చేరుదురు.

మదరాసు కలెక్టరుగ నున్న హోల్లెన్ బర్డు గారు రాజముండ్రి సెలవు మెంటు ఆఫీసరుగ బోదురు. (అ.ప్రె.)

జన మతమును విడుచుట

ఒక మహమ్మదీయ కేంద్ర శాసనసభ్యుని సలహా

కరాచీ, మే 4:—వాలిమూముడు హస్తేనాలీగారు ఎవరుగాని తన జన్మచతుమును విడువరాదను దేశమునకంతకు పోకినప్పు చట్టమొకటి అమలులో పెట్టవలెను. అట్లు మార్పు కొనదలచువారు మొదటితరగతి న్యాయాధికారివద్దకుపోయి మేజరని రుజువు చేసికొనవలెను. న్యాయాధికారి యాతనిని సెలవియవలెను. బలవంతముగ వేరుమతములలోనికి మార్చుట తగును అని నూచించుచున్నారు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

బెంగళూరు, మే 4:—ప్రజలను చాలబాధించుచున్న 7½ అడుగుల పొడవుగల చిరుతపులిని బెంగళూరు నుండి కృత్ కృత్తులైరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

మదారీపురము, మే 4:—అంబికాచరణ బెనర్జీ గారు తన మహమ్మదీయ సేవకుని పిలువబోయి తిరిగి ఇంటికిరా లేదు. నెదుకగా మరునాడు గాయములులేక ఒక నెదురుపొడ క్రింద చచ్చి యుండెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

సింహళ రాజ్యాంగ విధాన సంస్కారము

సింహళ ద్వీప రాజ్యాంగ విధాన సంస్కారము గూర్చి ప్రత్యేకముగ నియమింపబడు సంఘమునకు సార్వభౌముడు జె. హెచ్. భానుమ ఎం. పి. గారిని నియమించిరి స్టీటుమును కొలంబో విశేషరి వ్రాయుచున్నాడు.

సహాయ నిరాకరణోద్యమము రాజకీయసాధనముగ నుపయోగించుట వెనుకబడుట వేరైతిమి ప్రచారము యెక్కువైనదని బ్రిటిషు ప్రెజిడెంసంఘము కలకత్తా శాఖవారు వార్షికోత్సవమునందు నూచించిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

టారిఫ్ బోర్డు విచారణ

బరన్ కంపెనీ సాక్ష్యము

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారి ప్రశ్నావళి

కలకత్తా, మే 4:—రక్షణలేకుండ తాము ఆర్థర్ల ఎక్కువగ నున్నయెడల వాగమపరిశ్రమచే పట్టగలరని బరన్ అండు కోవారి ప్రతినిధులు టారిఫ్ బోర్డువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. ఆర్థర్ల తక్కువగ నున్న ఇట్టి సమయమున వాగమలపై నూటికి 17 వాళ్ళు పన్ను విధింపవలెననిరి.

రహస్యముగా నైనను తాము సాక్ష్యమియమని నేడిమియాచి కంపెనీవారు తెలుపుటవలన సర్ పురుషోత్తమదాసు తామార్దాసుగా రీప్రశ్నావళి నోటిసునంపిరి.

1. టారిఫ్ బోర్డు అధ్యక్షునకు కంపెనీ ప్రతినిధులు రహస్యముగా నైన సాక్ష్యమియ నిష్టపడలేదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియరచ్చినదా?

2. విదేశకంపెనీ ప్రభుత్వ నియమితిచారణసంఘమును నిరసించినందులకు తీసికొను చర్యఏది?

3. వారట్టి ముఖ్యసాక్ష్య మియనందున ఉపసంఘము వారు సరియైన తీర్మానము చేయలేరనువిషయము నిజమేనా?

4. ఇట్టివి ఇకముందు జరుగకుండ ఏదైన శాసనము గావించురా? (ఫ్రీ ప్రెస్.)

పరుసగా 4 దోషిడులు

కలకత్తా, మే 3:—క్రిందటివారము జరిగిన మూడుదోషిడులకు తోడు మరి నాలుగు తెలియవచ్చినవి. ఏప్రిల్ 30 వ తేదీన ముప్పదిమంది బండిపోట్లు ఒక ఇంట బొరబడి ఇంటివారిని బాధపెట్టి సర్వమును హరించి పోయిరి. రెండవ సంవత్సరమున ఇంటిలోనివారి నందరను కట్టిపెట్టి సర్వము హరించిరి.

మూడవదానిలో 25 మంది బండిపోట్లు పడవలో వచ్చి శ్రీపతి నగరమును ఇంటిలోని శ్రీలను బాధించి ఇనుపపెట్టెను ఎత్తుకొని పోయిరి. 4 వ సంవత్సరమున జయనగరులో ప్రవేశించి 7 వేల రూపాయల హరించిరి.

(ప్రెస్ పిక్చరు సర్వీసు)

అఖిలభారత బ్రాహ్మణమహాసభ

ఆదివారమునాడు తిరువళ్ళిక్కేణిలో అఖిలభారత మహాసభ వార్షికోత్సవము జరిగెను. అధ్యక్షు లగు

టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు మధ్య కూర్చొనియున్నారు.

ప్రజారంజికు డగు సంస్థానాధిపతి

మహాదేవ దేశాయిగారి లేఖ

గాంధీమహాత్మునితో సంఘాతము చేయుభాగ్యము నాకు కలుగుటచే చాల సంసారములను నేనుచూచుట తటస్థించినది. కాని పవిత్రవాడేసంస్థానాధిపతి నుగుణపంపదనుగూర్చి అశేష జనులవలనను నేను బినినంతపొచ్చుగా మరే సంస్థానాధిపతిని గూర్చియు అట్టిమనఃపూర్వకముగ ప్రశంసను నేను వినియుండ లేదు. “మరాఠాగారివంటివారు మనభారత దేశములో మరొకరు లేనేలేరండీ” అని యొకరును, “ఇటువంటి పుణ్యాత్మునింటి యిటువంటి పరోపకారిని మళ్ళీ చూడడమే” అని మరియొకరును, “మరాఠాగారు మరాఠా జాతీయారే గానండి దేవస్థానాలలో జంతువులను బలియివ్వగూడదని కఠినముగా ఉత్తరువు చేశారండీ” అని వేరొకరును, “ఆయన ప్రతిరోజున దేవతార్చన చేసే నైవేద్యంచేసి గీతపారాయణంచేసి స్వామివర్ణనచేసే నే పాగాభోజనం చేయ్యనేచెయ్యరు” అని మరియొకరును ఇట్లా బాలగోపాలమును రాజుగారిని మనఃపూర్వకముగా ప్రశంసించుచుండగా కర్ణ పేయముగా విను భాగ్యము నామలభించినది. రాణీగారు మహాపతివ్రతాలకును, సకలవిషయములలోను పత్యనుసరణమే తనకు ప్రధానకర్తవ్యముగా భావించి ఆమె నకుమకొను ముందును రాజు బీదలతో కైకవ్యమును కూర్చుకొనగోరి యొకసారి బీదవారుచెయు భోజనపద్ధతినే కొంతకాల మవలంబించెను. “ఆయన పరమిరాగి కాబట్టి రాజ్యాని నిర్వహణకాడని ఎవరైనా అంటే అనవచ్చు నేమోగాని మరేలాటినిందను ఎవరన్నా ఆయనపైని మోపడాని కెంతమాత్రమున్నూ వీలులేదు.” అని యొకమిత్రుడనెను. అన్నిసంసారములలోవలెనే యీ సంసారమునగూడ ఆదాయములో మూడవవంతు కల్లుయిజారావలననే నమ్ముచున్నను రాజుగారి సుగుణము లపరిమితముగలదే ప్రజలలోపమును గమనింపకుండనే యున్నారు. బ్రిటిషు ఇండియాలో వలె సవతువాడీజోగూడ కల్లుఆదాయము తలకు ఒక రూపాయవంతుననే యున్నది. కాని యీ విషయమును గూర్చియైన సంస్కరణమునకు రాజు చాలసుముఖుడైయున్నాడు గాన మధ్యపాననిర్మూలనమునకు యీ సంస్థానమునందు గొప్ప యవకాశము కలదు.

ఒకనాడు నేనును దేవదాసు గాంధీగారును రాజుగారిని సందర్శించితిమి. రాజుగారు నిగర్వమాడామణి. నిష్కపటి.

నిర్దాంభీకుడు. వినయభూషణుడు. మాతో నతిచనువుగ మాట్లాడెను మీపట్ల ప్రజలకు గాఢతనమును భక్తిగలదు. మేము వారివలన మీసత్కార్యములనుగూర్చి వినియుంటిమి. అనినేనగా రాజుగారు చిరునవ్వునవ్వి యూరకొనెను.

తరువాత మహాత్ముడు అంబోలీనుండి బయలుదేరుటకు క్రితమునాడు రాజుగారును రాణీగారును మహాత్మునిచూడవచ్చిరి. మరికొన్నిరోజులుండ విలులేగాయని మహాత్ముని వారు సవినయముగానడిగిరి. “నా కీస్థలమునువిడుచుట మిక్కిలిష్టముగానేయున్నది. కాని విశ్రాంతిలోపోయి పనిగూడ జూరకుండవలసియున్నది. కాన కేళిపోకతప్పదు. సుగంధబంధువును రుచియాజో భానమన్వితమునను నీస్థానమును నేను వుండుటలను, మిమ్ములనుగూర్చి నేనుచాల ముచిరివయములను వినియున్నాను. మీరు మీ స్వంత స్వయయలక 2000 రూపాయలు మాత్రమే తీసుకొందురని వింటిని. నిజమేనా? అని మహాత్ముడడిగెను.

“2000 కాదు, 2500 రూపాయలు సంస్థానమంత సంబంధించిన స్వయయలన్నియు సంస్థానాదాయము నుండియే జరుపబడును” అని రాజుగారనిరి.

మ—మీరుచేసినవిలో అంబోలీలోనుండురని వింటిని. ఆ స్వయయల నెవరుభరింతురు? సంస్థానమా మీరా?

రా—ఆస్వయయలు నేనే భరించెదను.

మ—మీరు చాలునుండి అనాధబాలురను పోషించుచున్నారని వింటిని. ఆ స్వయయలనుగూడ మీరే భరించెదరా?

రా—మహాత్మాజీ! వారందరును అనాధబాలురుగారు. వారిలోకొందరు అనాధబాలురుగూడ నున్నారు. కాని, చాలమంది గొప్పకుటుంబములవారే. ఐను వారికుటుంబము లిప్పుడు మిఠల దర్జిద్రదశయందున్నవి. ఇంకను చాలమంది దరఖాస్తులను పంపుచున్నారుగాని వారిని పాషింపగలసితిగో నేను లేను.

మ—ఈరీతిగా నియమితమును మొత్తములనుమాత్రమే స్వీకరించువారు సంస్థానాధిపతులలో మీరొక్కరే కనబడుచున్నారని తోచుచున్నది.

రా—నేనొక్కడనేకాదు. ఇంకను చాలమంది కలరు. మెనూరు మహారాజుగారుగూడ అటులే చేయుచున్నారు.

మ—అటులైన నేనుగన్యడనే, మీఆతిథ్యమును స్వీకరించినపిమ్మట మెనూరుమహారాజుగారి ఆతిథ్యమును స్వీకరించుటకే నేనిప్పుడు వెళ్ళుచున్నాను.

రా—గౌరవీయురు మహారాజుగారుగూడ సంస్థానమునుండి సనయును వాడుకొనరు.

మ—మరి ఎటులో?

రా—వారికి ప్రత్యేకాదాయ మున్నది.

మ—ప్రత్యేకాదాయమనగా నేమి? సంసారమునుండి వచ్చినదేకాదా? అనిచూహాత్ముడని, రాణీగారి సుద్దేశించి యిటులనెను. ఈ రాణీగారు బహుదాకటుంబమునకు చేరినవారు.

“తిరునామ్మారు రీతెంటు మహారాణీగారుగూడ మీవవాడే కేలము నిరాదంబరముగనుండురు. మంగళనూత్రముతప్ప మరే యాభరణములనుగూడ ఆమె ధరించియుండలేదు. ఆమె పుట్టినరోజున సంసారిపోతముగ నేయున్నదిగాని జరిలుగిరిలలో నిలిచియుండలేదు ఆమెగదిలో నామగ్రులుగూడ మిక్కిలిసన్నానగా నేయున్నవి. నేను చిరుతెవయస్కులగు తిరునామ్మారు మహారాజుగారినిగూడ చూచితిని. ఆయనను చూచినచో ఆయన మహారాజుని పోల్చుకొనవలసియుండెను. మీకును వారికిని భౌతిక అంతరకే మీవలెవారు నిర్జితమును మొత్తమునూ త్రామే వాడుకొనుటలేదు (అని మహాత్ముడెను రాణీగారు మహాత్మునినింకిరి.) మీ ఆదాయ మిల్లు మనుట చే మీరును భిక్షువులును విస్తారముగా కొనజాలకపోవుట సహజమే. మీభర్తనునేమీరు ప్రజలతోకలసి వెంటియుండురని నేనువింటిని. మీరు రాట్టమునుగూడ త్రిప్పుచున్నచో మీరింకను పొచ్చుగా నూననవలె చేయగలుగుదురని నేను సూచింపగోరెను” అని మహాత్ముడనెను. ఈసంభాషణ జరుగినవ్యంతకాలమున మహాత్ముడు రాట్టమును త్రిప్పుచునేయుండెను. రాణీగారు రంగీకారమునకముగా కిరంకంపముగావించిరి

“నేమిపుడు కొన్న భిక్షుగమాత్రమేగాక నిరుపజరిగిన భిక్షుగ్రహగర్వమునందుగూడ కొంతభిక్షువుల కొనియున్నాను. ఇటుపైని కావలసినపుడెల్ల మీఆశ్రయమునకే వ్రాసి తెప్పించుకొందును” అని రాజుగారనిరి. ఈసంభాషణ జరిగినంతకాలమును రాజుగారు నుట్టిలాలను పొట్టికోటను తొడుగుకొని క్రిందనే కూర్చుండియుండిరి వహాత్ముడు క్రిందకూర్చుండి రాట్టను త్రిప్పుచుండుటచే రాణీగారు కుర్చీమీద కూర్చుండుట కంగీకరింపలేదు. రాజుగారు అంగ శేషమున నైవేద్య విద్యాభ్యాసము గావించిచ్చిరి గాన రాణీగారు కుర్చీమీద కూర్చొని పోవుటచే రాజుగారును కుర్చీమీదకూర్చొనుట మన్నికేరి. రాణీగారిపట్ల రాజుగారికి చాలగౌరవములేక ప్రేమగలదు. వాగిద్దరునుకలసియే బీదలయిడ్లకే వారికి సహాయము చేయుచుండురు. బీదవారు భక్తితోనొసంగు నాతిథ్యమునుగూడ నీవంపగులు స్వీకరించు చుండురు.

బ్యూక్

కారు యొక్క విడిభాగములు

సిద్ధముగా నున్నవి.

మేము బ్యూక్ కారుయొక్క విడిభాగములను ఎక్కువగా స్టాకులోనుంచి యుంటిమి. గనుక బ్యూక్ సొంతవారులకు సిద్ధముగా సరఫరాచేయగలము, వివరములు గోరువారికి జవాబు లిచ్చుటలో మిక్కిలి శ్రద్ధతీసుకొనబడును.

సింప్లీస్ అండుకో., లిమిటెడ్.,

మద్రాసు, ఉదకమండలము.

మరునాడు రాజుగారి రాజ్యనింపగా అంబోటికి 4-5 మైళ్ళదూరమునందున్న నారాయణగడమును కొండకు నేనును దేవదాసుగారును మోటారుకారులతో వెళ్లితిమి. కొండపైకి కాలిబాట యున్నది. అదానినడచుచు ఆయన పెక్కురిషయము లనుగూర్చి చూచుకొనెను. ఆసంస్థానమునందున్న 125 గ్రామము లసంగతియు ఆయనకు తెలిసినంత బాగుగా మరేయొక్కొకరిని గూడ తెలియదు. మూడు మైళ్ళవి స్త్రీయుగల తావున 20 గుడి పెంపున్నది. వారికొకపాతకాలము కోరుచున్నారు. దానినెవరు పెట్టవలెనో నాకుబోధపడకుండ నున్నదని కొండపైనుండి రాజు గారుగూడెనెలను మానుచూపించిరి. కొండదిగివచ్చుచున్నపుడు మూడుమూడు నోకచోట నోకదేవాలయమును కొండలలో చూపించి రాజుగారు నమస్కరించిరి.

అచ్యూ మీరు మధ్యపానమును పరిత్యజించితిరని నేను వింటిని నిజమేనా? అని నే నడిగితిని. నేను సురాపానము చేయునగాని చేయగూడదనుచును నాకులేదు ఆంగ్లదేశమున దున్నపుడు నేను సురాపానమును చేయలేదుగాని మెసపోలే మి గూడ నేను దానిని త్రాగితిని. నే నాంగ్ల దేశమున కేగినపుడు సురాపానముచేయవని నాపాలకోడ్యోగినియును నాంగ్ల ప్రీమి నాచేత్రనూనము చేయించెను. యువసమయమున నేను మెసపోలేమిగూడు వెళ్లినపుడు తిరుమగా తడియుట తటస్థమయిందనున ఉద్దమును కొపాడుటకు సురాపానముచేయ నలసినవచ్చినది. నాపాలకోడ్యోగిని కక్కిలోనుండెను. ఆమె యనుమతిని కోరుచు వ్రాయగా ఆమె అనుమతి నిచ్చెను. అపుడచట మాత్రము సకృతుగా సురాపాన మొనరించుచుంటిని. తరువాత మరల మానివేసితిని. నేను మరల వెన్నటికిని దానిని వాడనవసరము గలుగదనియే తలచెదనుగాని యిప్పుడు ప్రమాణనిర్బంధము మాత్రములేదు." అని రాజుగారు భారాళముగా నుడివిరి.

"విందులు జరిగినపుడు మీకది తప్పదేమో" అని దేవదాసుగారనిరి.

"విందులలోగూడ నేను మంచినీళ్లవైన లిమనెడు వైన త్రాగదనగాని సారాయిని త్రాగను" అని రాజుగారనిరి.

"మీరీదేశమునకు వచ్చినపిమ్మట నెటులమానగలిగితిరి?" అని నేనడిగితిని.

మొదట రాజుగారు ప్రత్యుత్తరమునీయలేదు. నేనును మిన్నకుంటినిగాని తరువాత ఆయనయే యిటుల చెప్పిరి. "నా వద్ద నిద్దరు నౌకరులుండిరి. వారెల్ల పుడును విస్తారముగ త్రాగి అల్లరి చేయుచుండిరి. వారినపుడు పనిలోనుండి తొలగించితిని. నేను త్రాగుడు మానకుండ నితరులచేత మానిపించు పెట్టుల నని నాకిప్పుడు బాగుగా తట్టినది. కావున నేను మానివేసితిని." అని రాజుగారు నుడివిరి.

ఈ రీతిగా మేము మాటలాడుచు మరల పట్టణమును సమీపించుచు రాజమంధిరము కడకు విచ్చితిమి. రాజుగారి భవనమునకు నమస్కరించిరి. అచట సంగ్రహితులగు బాలురెవరుపడిరి. ఎచటికి వెళ్లుచున్నారని అనుగగా ఏటికి ప్లాన మునకని నారనిరి. బాలాసాహెబు అను బాలుని ఎలుక కరచుటవలన చాలభాధపడెనుగాన అతడు అలసిపోకుండ చూడుచు రాజుగారినిరి. పిమ్మట మేము నెలపుపుచ్చుకొని నచ్చితిమి. (ఎం. యిండియా 28-4-27)

నోటీసు.

రాయపూడి గ్రామములో పున్న పోలీసు లయినులు అనగా హెడ్డుకాన్స్టేబిల్ యుండిన వక యిల్లున్ను, 5 గురు కాన్స్టేబిల్లు పున్న 5 యిల్లున్ను, ఆయిల్లుపున్న స్థలములతో సహా గుంటూరు రివిన్యూడివిజనల్ ఆఫీసరువారు 24-5-27 తేదీన పుదయం 8 గంటలకు రాయపూడిలో పాతపోలీసు స్టేషన్ బిల్డింగువద్ద వేలంవేయుదురు. కనుక యిష్టమున్న వారు హాజరయి పాటపెట్టవచ్చును.

గుంటూరు,

రివిన్యూ డివిజనల్ ఆఫీసు,

26-4-27

M. KAZIM ALI ANSARI SAHEB,

Bahadur B. A.

REVENUE DVN. OFFICER GUNTUR.

నిమ్నజాతులకు భోజనవసతిగృహము.

ఉచితపాఠశాల.

శ్రీనందాశ్రమము, బందరు

ఆంధ్రదేశమున నిమ్నజాతివిద్యార్థులకై వసతి గృహమును గవర్న మెంటువారు బందరులో స్థాపన చేసి నిర్వహించుచున్నారు. నూతన సంవత్సరము నకు రాగల జూన్ నెల 1 వ తేదీనుండి నిర్వహించుటకు కావలసిన ధనసహాయమును మంజూరు చేసిరి. వసతిగృహములో యెప్పటియట్లు 50 మంది విద్యార్థులకే ప్రవేశముండును. కళాశాలా తరగతుల విద్యార్థులకు ప్రవేశముండును. స్కూలు జీతములు మూడవఫారము వరకు విద్యార్థులు భరింపనక్కర లేదు. నాల్గవఫారమునుండి వైబడ్డ విద్యార్థులు సగము జీతములను వారే యిచ్చుకొనవలసియుండును. చేరదలచిన నిమ్నజాతి విద్యార్థులు మే 20 వ తేదీ లోపల తమ స్థితిగతులను దెల్పుచు, వయస్సు, చదువనున్న తరగతి, కులము, మతము మొదలైన వివరములతో యీక్రింద దెలుపబడిన వారలలో నెవ్వరి ద్వారానైన తమ దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

(1) జిల్లా లేబరు ఆఫీసరు, (2) లేబరు కో ఆపరేటివు ఇన్స్ పెక్టరు, (3) గ్రామమునసబులు, (4) శాసనసభ్యులు, (5) నిమ్నజాత్యుద్ధరణ సంఘములు.

షరా:—నాల్గవ తరగతికిగాని, క్రింది తరగతుల విద్యార్థులకు గాని ప్రవేశమివ్వబడదు.

బందరు,

3-5-27

వే. రాంజీరావు,

హానరరీ నూపర్నెంటు.

శ్రీ శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవములు

నానారాష్ట్రములందు జరుపుట

నానారాష్ట్రములలోని వివిధ పట్టణములందు శ్రీ శత్రుపతి శివాజీమహారాజయొక్క జన్మదినోత్సవములు జయప్రదముగా జరుపబడి బహిరంగ సభలలో శ్రీ శివాజీ మహారాజుగా రొనర్చిన దేశ సేవలనుగూర్చి ప్రసంగములు గావించబడెను.

ధీర్లీ

ధీర్లీ మే 8:—శ్రీ శివాజీ మహారాజయొక్క త్రిశతాబ్దోత్సవముల సందర్భమున నేటి సాయంకాలమున ధీర్లీ నగరమున వివిధమైన వినోదములు జరిగెను. కర్నూల్ బాగువద్ద నున్న హిందూదేవాలయపు తోటలలోను నొకసంత జరిగెను. అందు షేతుకులు ముఖ్యముగా హిందువులు ఉదయము నుండియు గుమిగూడియుండిరి. సాయంకాలమున రాయసాహేబు కేదారనాథుగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగసభ జరిగెను. డాక్టరు కె. డి. శాస్త్రిగారు ఉత్సాహపూరితమైన ఉపన్యాసములో పెద్దపెద్ద యొక్కట్టులలోగూడ శ్రీ శివాజీ మహారాజొనర్చిన మహాత్కారములనుగూర్చి ముచ్చటించుచు ప్రసంగించిరి. ఆ మహారాష్ట్ర నాయకుడు దేశ ప్రజలకొరకు తనవిధిని నిర్వర్తించు నిమిత్తమై తన శరీరము నేమాత్రమును దాచుకొనక తన దూర్వృత్తివలనను పరిపాలనా దక్షతవలనను మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్యమును స్థాపింపగలిగెను. కొండయొక్కయని శత్రువులచేత పిలువబడినప్పటికినిగూడ బౌరంగజేబు నక్రమర్చి పలుయోధులలో నొడిచి చుగలు సామ్రాజ్య నాశమున కారణకే చాలవరకు కారకుడయ్యెను. మీరుగూడ శివాజీ మహారాజు చర్యల ననుసరించి హిందూసంఘము నాశము గాకుండ కాపాడుటని ఆయన చెప్పెను.

ప్రాశస్త్యరంజిత, దేశబంధుగుప్తాగార్లుగూడహట్లాడిరి.

బొంబాయి

బొంబాయి మే 8:—శ్రీ శివాజీ జన్మదినోత్సవము లిచ్చట హరహరమహాదేవ్ అను కేకలతో ప్రారంభమయ్యెను. పశ్చిమహిందూస్థానమున పెద్దకోటయను సింహగడమును మహారాష్ట్ర సామ్రాజ్య స్థాపకుని నిమిత్తమై పట్టుకొనిన తానాజీ మాల్యార్జున వంశస్థులు మహారాష్ట్ర మల్లయువకులను నాట్యములను వాద్యములను సరిగా నడపి కర్రలతో నాముచేయుట మొదలగువానిని ప్రదర్శించిరి. ఒకచిన్న యూరేసింపు బయలుదేరెను. ఒక పల్లకిలో శివాజీయొక్క ఊర్ధ్వకాయమును మాత్రము నిరూపించు చున్న శిలావిగ్రహము ఊరేగింపబడెను. పూర్వ విద్యాంగమంత్రి యగు బి. వి. జాధవుగారు మొదలగు ప్రముఖులు పల్లకివెంట నడచినవచ్చిరి. గర్భామనందు వనితాపత్రాసు మందిరమున స్త్రీలు సమావేశమై ప్రజలయొడసోవరభావముతో దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించి యిచ్చినమహారాష్ట్ర పీఠుని అర్ధంత్యుత్సవము నాచరించిరి. మహారాష్ట్రపీఠుని గౌరవార్థమై వ్రాయబడినగీతములను నాథు పాడి గావాలియాతలూకమువద్ద నేటియందయమున భాగునజెండా (శివాజీపతాకము) ఎత్తబడినప్పుడు మాలానా సోకతాలీయును మరికొందరుమహామ్యుధీయులును అచ్చట నుండిరి. వారందరును ఊరేగింపువెంట వచ్చిరి.

కామాటిపురమునద్ద మహారాష్ట్రీలును మామతీయులును 17 వ శతాబ్దమున నున్నట్టి కత్తిసాము కర్రత్రిపుట మొదలగు వాటి నతిచమత్కారముతో ప్రదర్శించిరి. చూడవచ్చిన మహామ్యుధీయు లత్యాశ్చర్యముతో నిలువబడిపోయిరి.

దామోదర థాకర్సే మందిరమున సాయంకాలమున జరిగిన బహిరంగసభలో కొల్హాపూరునుండి నచ్చినవారు శివాజీయొక్క ప్రతాపమున గీతములలో పాడిరి. అధ్యక్షులనొందిన జయకరుగారు ఒకరిద్దరు మహామ్యుధీయు లేమని తెలచినను శివాజీ చివరకు అపుత్ర భానుతోగూడ కపటముతో ప్రసరింప లేదని చెప్పిరి. శివాజీ తన యుద్ధములను అతిసాహసముతో చక్కగ న్యాయముగ జేసినట్లు దేశచరిత్ర లుద్ఘోషించుచున్నవి. యుద్ధసమయములందు యుద్ధములేనపుడునుగూడ అతడు నిజమైన నాయకుడు. తనవిధియం దెప్పుడును ఆ ప్రవృత్తి యుండలేదు. దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై యెద్దానినైనను అతడు త్యాగము చేయుటకు సిద్ధుగా నుండెను అని చెప్పిరి.

రెండు ప్రవాహములు కలియునప్పుడు మొగుట కొంత సంఘర్షణ ముండినను తుదకంతయు శాంతమై రెండు ప్రవాహములు నొక్కటైపోవును. అట్లే హిందూమహామ్యుధీయ సంఘ

ర్షణముగూడ తాత్కాలికమైనదే. వారిరువురును చివరకు కలియువారే అని ఘోషింపకవి నానాలాలుగారుచెప్పిరి. హిందూమహామ్యుధీయసఖ్యము గూడ అందరిలోను వ్యవస్థాపకమున నెలకొల్పుటకే శివాజీ మహారాజువలెండెను. మహామ్యుధీయ స్త్రీలు యెడ శివాజీగల మాతృభావమును హస్తీలంపెడగల గౌరవమును అందులకు తార్కాణములు.

వచ్చే సంవత్సరము మహామ్యుధీయ కింతకంటె యెక్కువగా ఉత్సవములలో పాల్గొనెదరని నమృకముగలదని నానాలాలుగారు చెప్పిరి.

కలకత్తా-అసమ్మతి తీర్మానము

కలకత్తా, మే 8:—నేటి సాయంకాలమున శివాజీత్రిశతాబ్దోత్సవ సందర్భమున శ్రేష్ఠానందపార్కులో చాలమందిజనులు గుమిగూడిరి. పచ్చనిజెండాలు అచ్చటచ్చట యెగురుచుండగా పార్కుఅంత యంతోభాయమానముగ నుండెను. ఇచ్చట జరిగిన బహిరంగసభలో శివాజీ హంతకుడని ఆంగ్ల చరిత్రలు తెలుపుచున్న వాక్యముల సత్యములని అసమ్మతితీర్మాన మొకటి గావించబడెను. అధ్యక్షులనొందిన బిషపునంద్రపాలుగారు శివాజీ కొండయొక్కయని చిత్రించిన ఆంగ్లచరిత్రకారులజ్ఞానులని చెప్పిరి. మతముకొరకును జాతీయతకొరకును ఆతీర్మానము గావించుకొనుటయే అమహారాజయొక్క రాజకీయములు సాంఘికవైషమ్యముల నాతడెప్పుడును సహించియుండలేదు. ఆయనకు మనీషులయెడలను దేవాలయముల యెడలను సమానగౌరవమే యుండెను. అందులను వెనుకటి సంగతులను మంచి విగ్రహపులును మహామ్యుధీయులును ఆమహాత్ముని చలచిన హానివేదకమైచి కలిసిపనిచేయవలెను. శివాజీ జన్మదినోత్సవము నేడు హిందూదేశమంతటను ఆచరింపబడుటచే జాతీయోత్సవ కారకాచిహ్నముని చెప్పవచ్చును. అందరును ఒకటిగావలసినదని యీ యుత్సవము బిగులాదినట్లుగా యెంచుకొనవలెను. అని పాలుగారు చెప్పి ముగించిరి.

ఇకముందట్టి అసత్యప్రచారములకు గావించుటదని చెప్పుచు మనయనస్సు తీ తీ గాన ము ను ఆంగ్ల చరిత్రకారులకుపంపవలెనని రామానందపుట్టిగారు మానించిరి.

ఉత్సవసందర్భమున కర్రత్రిపుట కత్తిసాము ప్రదర్శనములేగాక మస్తీలూడజరిగెను. జాతీయపతాకము లత్యుత్సాహముతో నెగురవేయబడెను.

సోతనుబుద్ధన్ పాతకాలల ఆరంభయందు బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయ వైశాఖ్యులగు ప్రాశస్త్యరంజిత యదునాథసర్కారుగారి రిట్లుచెప్పిరి:—మహారాష్ట్రపీఠుడును హిందూధర్మోద్ధారకుడును మాత్రమేగాక శివాజీ ప్రపంచమందలి కార్యకూరులలో నొకమహనీయుడు. మొగలు సామ్రాజ్యములోగల తగవులను వెనుకఅవతరించి అన్ని మతములయెడలను సమానగౌరవమును సహనమును జూపించెను. శివాజీని కేవలము హిందూధర్మోద్ధారకుడనియే పిలుచుట అపరిమితమైనను కొంతకొంచులయే చరిత్రను అపార్థములుకల్పించుటయునగును. అతడు పరరాజ్యములపై దాడివెడలెడువాడుకాదు. ఊల్పాపాతములై పరరాష్ట్రములపైకి ఒక్కమారు నాశన మొనర్చినవాడుకాదు. ఆతడుకల రాజ్యమందు శాంతిని రక్షించి ప్రజలను న్యాయపరిపాలన నొసంగెను. శతృపక్షమునకు చెందని మహామ్యుధీయ చరిత్రకారుడు ఖాఫీకానునైతము ఆతని సర్వమతభేదమునని న్యాయపరిపాలనా దక్షుడని పిలువగలవాడని ప్రశంసించెను. అన్నియుగములకును సరిపోవునట్టి ఆచర్యముల నాతడు రక్షింపననుకటెను. ఇన్నిచిభేదములతో నిండిన హిందూదేశస్థులిప్పుడు నేడుజేసినట్లుగా ఆమహారాష్ట్ర పీఠుని గూర్చి సమకాలికులు వ్రాసినట్టి చరిత్రలను చదువవలెను.

లాహోరు

లాహోరు, మే 8:—శివాజీత్రిశతాబ్దోత్సవ సందర్భమున పాకిస్తానులో జరిగిన బహిరంగసభయందు అధ్యక్షులనొందిన రాజానరేంద్రనాథుగారు శివాజీయొక్క హృదయమును రగుల్పించుచుండెన దేశభక్తివిహ్వల ముచ్చటించుచు శివాజీయొక్క చరిత్ర ముదేశేశచరిత్రయందు ప్రకాశమానముగ నట్లు వెలుగొందుచుండునని చెప్పిరి.

ప్రధానోపన్యాసకులగు డాక్టరు గోకల్నందనరాంగ్ గారు శివాజీజీవితచరిత్రలోని ముఖ్యాంశములను వరుసగాచెప్పి దేశభక్తిగలట్టి తనతండ్రికొరకు యొనర్చినట్టి నాదానము నెట్లు చెల్లించుకొనెనో తెలియజేసెను. ఆమహావీరుని ఆదర్శములను ఆతనిధర్మపరాయణ్యమును గోబ్రాహ్మణక్షత్రులకై ఆతనికిగల సాహసములు శత్రుకోటిలోనివాడైనను ఆదువారియెడ ఆతనికి గలగౌరవమును ఆయన తెలియజేసెను. శివాజీని తన్నగాలోబ గ్రహుకొనుటకుమారుగా బౌరంగజేబు తప్పుడుమార్గములద్రోక్కి తననాశనమునకును హిందూదేశలాభమునకును ప్రోవజూపినవా

డైరి. చివరకు అంతఃకలహములు పనికిరావని బోధించుచు రాజాజయసింగుకు శివాజీవ్రాసినజాబును పద్యములలోజదివి బంగారముతో సమానమైనవిలువగల ఆసలహానేటికిని పనికివచ్చునని చెప్పిరి.

ఇతరచోట్ల నేడుశివాజీ యుత్సవము లనేకచోట్ల జరిగెను.

నాగపూరు

నాగపూరు, మే 8:—శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవముకొరకై నాగపూరునందు జరిగిన బహిరంగసభలో యం. యల్. ఏ. డాక్టరు ముఖ్యోపాధ్యక్షుత్వహించి మొగలు సామ్రాజ్యమును పడద్రోసి హిందూరాజ్యమును స్థాపించుటకై శివాజీ యొనర్చిన ప్రయత్నములను ప్రశంసించుచు ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును మొగలుసామ్రాజ్యములో పోషి పుట్టించిరని స్వరాజ్యస్థాపన నిమిత్తమై ఒక్కటిగండని మోపురించెను.

నాగపూరు మ్యునిసిపలు కమిటీవారి ప్రెయిమరీ పాఠశాలలు గావించిన యుత్సవమందు భానానికంఠునియోగిగారి రధ్యక్షుత్వహించి ప్రజా స్వాతంత్ర్యముకొరకై పాటుపడిన మహావీరునిగా శివాజీని యెంచుకొనవలసినదని చెప్పిరి.

ఒక బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు అభయంకరుగారు శివాజీ మొగలులతో పోరాడినది. వారు మహామ్యుధీయులనిగాక వారి స్వాతంత్ర్యము కొరకే అట్లు పోరాడిరని చెప్పిరి. శివాజీమహారాజిప్పుడుండిన యెడల స్వరాజ్యసంపాదన నిమిత్తమై ముస్లిములలో కలిసి పని జేసెదవాడనియు, స్వరాజ్య మందరికిని కావలసియన్నవి గావున అందరును కలియవలెననియు చెప్పిరి.

నిమదవోలు

నిమదవోలు, మార్చి 4:—నిన్నటి దినమున నిచ్చట శివాజీ త్రిశతాబ్దోత్సవములు జరపబడెను. యోగవ్యాయాప విద్యార్థులును విద్యార్థులు పలువురును శివాజీ పటముతో ఊరేగిరి బయలు రామతో గా రావుగారును పలువురు విద్యార్థులును వాయూన క్రిడలు జరిపిరి. ఉపన్యాసములు జరిగెను. సాయంకాలమున డాక్టరు రామగూర్తి శర్మగారి అధ్యక్షుత్వ బహిరంగ సభజరిగెను. రామతో గా రావు కవి మంత్రిపూడి వెంకటశర్మగార్లు మాట్లాడిరి.

(స్వకీయనిలేఖరి)

హుగ్లిలో మరెండు దోపిడులు జరిగెను. (ప్రీ ప్రెసు) హుగ్లి, మే 8:—హుగ్లి పురపాలక సంఘమువారు నౌకరులకు ఖద్దరుకులనిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

(ప్రీ ప్రెసు.)

బెపాలాల్ కంపెనీ, 219 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాస్

ఈకంపెనీవారి క్వార్టర్సుమార్పునగుంచి వేరొకచో ప్రకటనను చదువరులుగాంచగలరు. విలువగలరాశ్యయొక్కయు ఎజ్రములయొక్కయు వ్యాపారమును ఈకంపెనీచేయుచున్నది. దైమిండువ్యాపారములలో ఈకంపెనీనొందినట్టి ఈకంపెనీ గృహనా ర్చేచెప్పుచున్నది. వీలనన ప్రస్తుతమున్న గృహము చాలక వికాలగృహమునకు మార్పుటకుకారణము. విరివైనవ్యాపారమును ఈ కంపెనీ సాగించుచు

న్నవని చెప్పకయే చెప్పుచున్నది. దీనిని బట్టియే ఈకంపెనీ కున్న మంచికీర్తియు తెల్లనుచున్నది. కొనుగోలుదారులకందరికి ఈకంపెనీయెడల మంచి నమ్మక మున్నది. పాప్రయిటర్లు స్వయంబుగా ప్రతివిషయమును గమనించుచుండురు గనుక ఈ మాత్రన భవనముని ఈకంపెనీవారికి జయము కలుగవలెనని కోరుచున్నాము.

తామరతైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0. 12-కి 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురులలవలన చర్మముమీద గాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్యములోగాని, గోళ్లలోగాని పుట్టువచ్చును. పురులలలోని భేదములబట్టి తామరలోను రెండు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు:—దురద, ఉంగరముల వంటి చుట్టు, పొక్కులు, రసికాటులు, వెండ్రుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి కొంచెముగా లేచి శరీరమందంతట వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల యేర్పడును.

చికిత్స:—పురులల జంపి చెడిపోయినచర్మమును మంచిచికిత్సలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోచర్యములోనికి పోవలయును. 2. పురులలజంపు మందును వాడవలయును. 3. పురులల తిరిగి పుట్టుకుండ జేయవలయును. రాజారాణి గుర్తుగల తామరమందున కీగుణములు గలివి.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

ప్రస్తుత స్థితి

శ్రీకృష్ణ శ్రీకృష్ణ

ప్రస్తుత హిందూ దేశస్థితిని ఇదమితమని చెలువ నీలులేకున్నది. అనహాయోద్యమము చల్లబడి, శాసనసభా ప్రవేశమునకు చోటిచ్చెను. శాసనసభ లలో నిరోధమునలిపి, అనహాయ దృక్పథము నందు ప్రవేశపెట్టి పనిజేయవలయునని యూహింపబడెను. కాని అట్టి సంకల్పమును పలుచబడి, నిరోధ పు ట్టుద్దేశ్యము నయితము వెనుకకు బోవుచున్నది. శాసనసభలలో నింకను మిగిలియున్నది ముత్రిత్వ నిరాకరణము. ఈ గొలుసుకూడ ఎప్పుడు తెగి పోవునో జెప్పలేని స్థితి ఏర్పడినది. ఈ సందర్భమున నొక ప్రశ్న యుదయించినది. దేశము తిరిగి సంపూర్ణ సహకారము నవలంబించి, మితవాద వ్యవస్థ నవలంబించునా? గాంధీమహాత్ము డుదయింప జేసిన జాతీయ చైతన్య మడుగంటి, స్వాతంత్ర్య త్యాగ దోలగి, అడుగునబడి పోవుటకు భారతీయు లంగీకరింతురా? బర్మెన్ హెడ్జ్ ప్రభువు ప్రభృతులు గోరిన పూర్తి లొంగుపాటు, జరుగునా? ఈ ప్రశ్నలకు నయితము జవాబు చెప్పట సులభముగాదు. ప్రజ లొక్కొక్క మెట్టునుండియే జారుచున్న పువ్వు, అడుగునరకు పోరను విషయమై సందేహ మేల గలుగవలెనని అడుగవచ్చును. ఇందుకు కొన్ని కారణములుగలవు. మొదటి కారణము ప్రజలలో వ్యాపించియున్న అన హా య దృక్పథము. ఈ దృక్పథ మంతరించెనని జెప్పవీలులేదు. అధికారవర్గ మును మనస్ఫూర్తిగ నభినందించేడి వారు ఏ పక్ష మునందును గనుపించరు. ప్రస్తుత విధానముపట్ల ఎల్లరును ఆసంతృప్తి జూపుచున్నారు. సంపూర్ణ సహకారమువలన ప్రయోజనము లేకనే, దేశము అనహాయమార్గము నవలంబించెను. ఎట్టి కష్టముల నయినను భరించుటకు సంసిద్ధ మయ్యెను.

ఏ కారణముచే నయిన నేమి, దేశము తన పక్షము కొనసాగించుకొన జాలక బోవుటచే, సహ కారవధము త్రొక్కవలసివచ్చినది. ఇటుల గావించుట గూడ, విధిలేకగాని, బుద్ధి పూర్వముగ గాదు. అందుచే అనహాయకార్య క్రమమును దేశము విడ వాడెనను, అనహాయమే ప్రజాభీష్టముల నెన్నటి కమునను నెఱవేర్చునను నమ్మకము దోలగలేదు. ప్రస్తుత దృక్పథి, ప్రజలలో జెరిగిన నిరాశకును నిర్వీ ర్యమునకును ఫలముగాని, అనహాయ దృక్పథవిహీ నతకు ఫలముగాదు. ఐకమత్యపు లేమిచే, ప్రజలు కలిసి బలచేయలేక పోవుచున్నను, స్వరాజ్యమం దుచే వెనుకకు పోవుచున్నను, అక్కడక్కడ కొందఱు మంది అనహాయవద్దతులను అవలంబించుచునే యు న్నారు. బెంగాలు నిర్బంధతులను విడుదల జేయని కారణముచే నాగపురమునందు అవలంబింపబడు చున్న సత్యాగ్రహ మిందుకు నిదర్శనము. సిక్కు

శాసనసభ్యుల రాజీనామాలు మరియొక నిదర్శనము. కాంగ్రెసులో సిక్కులను ఛేల్లించుట వేరొక ని దర్శనము. ఈరీతిని అక్కడక్కడ అనహాయ దృక్ప థము ప్రజల చర్యలలో బైకినచ్చుచున్నది. పూర్వ పు అనహాయకార్యక్రమమును పునరుద్ధరింపవల యునని, శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారితో మహా రాష్ట్రమునం దొకపక్షమువారు విన్నవించుట తట స్థించెను. శాసనసభలను బహిష్కరింపుడని, దేశ భక్త వెంకటప్పయ్యగారు హెచ్చరించుటయు, శా సనసభలలో పాల్గొనకుండ, సభ్యులు తమస్థానము లను మాత్రము నిలుపుకొనవలయు నని, ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారు తీర్మానించుట యు, తటస్థించెను.

ఇట్టి చిహ్నములు ప్రస్తుతము యిబ్బంది నంత గ గలిగింపక బోయినను, అధికారవర్గము వారు ప్రజాశయములను వెంటనే సఫలపరచుట వివేకమని గ్రహించుట మేలు. ప్రజలహృదయములలో వేళ్లు పాతుకొనియున్న అనహాయప్రేమక, ముఖ్యముగ దోహద మొనగుచున్నవారు అధికారులే యని ఎంచవచ్చును. సంపూర్ణ సహకారమునకు ప్రజలొక వేళ యొడబడ నెంచినను, అధికారవర్గచర్యలు అం దు కడ్డుపడుచున్నవి. ప్రతిబంధపాతువు లెల్ల రెగి నవే. అన్ని పక్షములవారును గలిసి గోరిన నేషనల్ డిమాండు తృణీకరింపబడినది. స్క్రీమ్ ను కమిటీనూ చనలపై ప్రభుత్వమువారింకను ఎట్టిచర్యను దీసికొ నలేదు. వాణిజ్య నౌకావిచారణ సంఘపు నిషాంస లు అడుగునబడినవి. ఉప్పుపన్నునుగాని పోష్టులేట్ల నుగాని తగ్గించుటకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారిం గీకరింపరయిరి. ఇతియగాక, పిల్లింగు ఆరుపెన్నీల చొప్పున రూపాయి మారకము నిగ్గయింప బడెను. రిజర్వ్ బ్యాంకు చట్టమునందు ఉపద్రవకరమగు ఏర్పాటులు గలవు. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు నిర్బంధితు లను విడుదల జేయవలెనని శాసనసభలు కోరినకో ర్మెలు నిరాకరింప బడినవి. లాండు రివిన్యూ నిర్ణ యమును శాసనసభవారికి, వప్పగింత పెట్టవలయు నని ఎంతకాలము నుండియో రాష్ట్రములు గోరు చున్నను, ప్రయోజనము గలుగకున్నది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము అన్ని రాష్ట్రముల యభివృద్ధికిని నడుగ నున్నది.

మితవాదులు, అనహాయవాదులు, జాతీయ వాదులు, స్వతంత్రులు, స్వరాజ్యపక్షమువారు అను భేదము లేక, ఎల్లర కోర్మెలును సమానముగ నిరాకరింపబడుచున్నవి. కన్వెన్షిటీపు మంత్రులు, అన్ని పక్షములవారిని ఒక్కరీతినే జూచుచు, పక్ష పాతములేక అండరకు సమానముగ నిరాదరించు చున్నందుకు, వారి నభినందింపవచ్చును. అధికా రుల ప్రతికూల వైఖరియే, ప్రజలలో నిలిచియున్న అనహాయదృష్టిని పెంచి పోషించుచున్నది. దేశ నాయకులు కన్నను అధికారవర్గమే అనహాయపద్ధ తులపై ప్రేమ యడుగుటకుండ, కాపాడుచున్నారని జెప్పవచ్చును. ఇట్టి సందర్భములలో సంపూర్ణ సహకారము నవలంబించుట కయినన, వీలులేని స్థితి తటస్థించినది. మైకి బోవుటకు, ప్రజలకు శక్తి చాలకున్నది. క్రిందికి పుర్తిగ దిగుటకు, పరిస్థితులు తోడ్పడుకున్నవి. ఈ రీతిని త్రిశంకు స్వర్గమున నుండుట, ప్రజల కౌశల కష్టముగనున్నను, తప్పని సరియయినది. ఇట్టి సందర్భస్థితిలో ప్రజల కర్తవ్య

మేలుయో జెప్ప వీలుపడకున్నది. ఏ రాజకీయ కార్యక్రమము నవలంబింపవలయును? శాసనసభ లలోని కొకమారు జొచ్చిన పిమ్మట, ఎవ రెటుల మెలగెదరో జెప్ప వలనుపడదు. తాత్కాలిక పరిస్థి తులు వీరిచర్యలను ప్రేరేపించును. కాంగ్రెసుతీర్మా నముల ననుసరించి వీరు నడిచెదరను నమ్మకము దోలగినది. భారత శాసనసభలో నేమి, రాష్ట్రీయ శాసనసభలలో నేమి, కాంగ్రెసు నిర్ణయము, లిక ముందయినను నిష్కర్షగ కొనసాగునని చెప్ప వీలు లేకున్నది.

ప్రజలకు సంకల్పబలమే యున్నయెడల, శా సనసభలకు వెలుపలను లోపలను గూడ వారిదీక్ష కొనసాగెడిది. ప్రజలలో ఐకమత్యము లేకుండుటచే నేమి, నిరాశప్రబలి యుండుటచేత నేమి, ఏపనిని పట్టుదలతో కొనసాగించుటకును వారికి శక్తి చాల కున్నది. అందుచేతనే తలపెట్టిన కార్యములు నెర వేరకున్నవి. మరల అనుకూల పరిస్థితు లుదయించు వరకు, రాజకీయ వ్యవహారము లీ తీరుననే కొన సాగుచుండును. శాసనసభలపై నాశపడుటకున్న చో, వెలుపల సత్యాగ్రహము నవలంబించుటకు వీలుగలదా? వివిధ సంఘముల మధ్యను సఖ్యము ప్రబలినగాని, యిట్టి యుద్యమములను నడిపించు టకు వీలు గనుపింపదు. అక్కడక్కడ వ్యక్తులు కొందిరిట్టి మార్గముల నవలంబించినను, వారికి తగు ప్రోత్సాహము చేకూరుట లేదు. ఎల్ల రాచరింపదగి నదియు, సత్యాగ్రహవలంబనమునకు ఆధార భూతమయినదయు, సత్వర స్వరాజ్యమునకు త్రోవ చూపునదియు, ప్రజాశక్తిని పెంపు జేయునదియు నగు మార్గమొక్కటే గలదు. అయ్యది నిర్మాణ కార్యక్రమము. విసుగుదలచే నేమి, తగిన ఆకర్షణ ము లేకపోవుటచే నేమి, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిరసించుట పరిపాటి యయినను, వేరొక ప్రత్యా మ్నాయమార్గము నె వ రు ను జూపజాలకు న్నారు. అందుచే శా స న స భ ల లో ప్రవేశించి పని చేయు వారే మి, శా స న స భ ల లె వెలుపల కృషిసలుపువారేమి, నిర్మాణకార్యక్రమ మును చేపట్టుట యవసరము. నందిపర్వతములలో నివసించుచు, దుర్బల దేహుడైయున్న, గాంధీమహా త్ముని సంతృప్తిపరచుటకును, వారి నాయకత్వము ను తిరిగి సంపాదించుటకును, ప్రజలలో జెరిగిన నిరాశను బోద్రోలి వారిలో ఆత్మవిశ్వాసమును బుట్టించుటకును, నిర్మాణకార్యక్రమము కన్నను ఫలప్రదమగు మార్గము వేరుండజాలదు. ఇయ్యది ఎల్లరను నేకముఖమునకు దీసికొనివచ్చును. నిర్మాణకార్యక్రమము తిన్నగ జరుగుచున్నయెడల అన హాయ కార్యక్రమము వెనుక నడుగంటియుండదు. పిమ్మట శాసనసభలలో నిరోధకార్యక్రమమునకును భంగము కలిగెడిది గాదు. ఈవిషయమై ప్రజలు దృఢప్రతులై కృషిసలుపుచో, మరల అనుకూలపడి స్థితు లుదయించి, స్వరాజ్యము దేశము మె నమింపించుట తథ్యము.

లాహోరు బీభత్సము

హిందువులు, మహమ్మదీయులు, సిక్కులును కొంతకాలము క్రిందట సుహృద్భావముతో మెలగి, దేశమునకై ప్రాణార్పణగావించిన, పాంచా

లభామియందు నేడుజరుగుచున్న బీభత్సముగాంచి వృత్తివారి హృదయమైనను జలదరింపకమానదు. లాహారులో జరిగిన అల్లరుల గూర్చి నేడు అందిన వార్తలు విభ్రాంతి గలిగించు చున్నవి. మహమ్మదీయులకును సిక్కులకును మధ్యప్రారంభమైన కలహములు, హిందువులలో గూడ వ్యాపించి, లాహారును రణరంగముగా విలంబించిన వార్తలు దెలుపుచున్నవి. వీనివలన పంజాబు గవర్నరుగారు సిప్లూప్రయాణమును మానుకొనిరి. వదంతులు నిజమగుచో, పలువురు వధింపబడినటుల దోచును. సరోజినీదేవి, పండిత సంతానము మున్నగు నాయకులు, పరిస్థితులను చక్కబరచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు, హిందూ మహమ్మదీయ కలహములకు మొదట రాజకీయ కారణములున్నను, పిమ్మట నవి ప్రజాసామాన్యము వందు వ్యాపించినవి. ఇతరకారణములు వీనికి దోహదమవి. హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ ఇంకను సంక్లిష్టమయినది. మత, సాంఘిక, రాజకీయ వైషమ్యములు కలిసిబోవుటచే, పరిష్కారము సులభ సాధ్యము గాకున్నది. హిందూమహాసభయు, మహమ్మదీయమహాసభయు, ఎడబాటును జెంచుటకు తోడ్పడుచున్నవి. అఖిలభారత కాంగ్రెసు వంశసభ త్వరలో గూడి యీ సమన్వయగూర్చి విచారింపనున్న సమయమున, నిట్టి యల్లరులు జరుగుచేరుట శోచనీయమయినను, సమన్వయ ఎంత క్లిష్టమయినదో కనుగొనుటకు వీలేర్పడును. కొన్ని రాష్ట్రములలో అనుకూల పరిస్థితులు పొడగట్టక బోలేదు. బీహారు మహమ్మదీయ సంఘము వారు రాబోవు ఆదివారమునాడు గూడి, సంయుక్త నియోజకవర్గములగూర్చి విచారింపబోవుచున్నారు. భారత శాసనసభ్యులగు మహమ్మదు హుస్సేను ఆలీగారు, అక్రమముగ నితర మతములలోనికి కలుపుకొను పద్ధతిని మానివేయ గోరుచున్నారు. అన్యమతములలోనికి దీసికొన బడిన వారికి మైనారిటీ వెల్లినదని రుజువు చేయవలయుననియు, బుద్ధిపూర్వకముగ నితర మతములో ప్రవేశించినటుల అట్టివారు మేజిస్ట్రిటుల ఎదుట దెలుపవలయుననియు, ఇతరుల బలవంత మేమియు తమకు లేదని వారు చెప్పవలయుననియు, హుస్సేను ఆలీగారు సూచించుచున్నారు. ఇటులనే, మత, సాంఘిక, రాజకీయ వైషమ్యకారణముల నన్నిటిని కనుగొని వానిని నివారించుటకు లాహారులో, కాంగ్రెసు సంఘమువారు విచారింపవలయును. ఇది మిగుల కష్టకార్యమయినను, దీనిని నిర్వహింపక తీరదు. లేనియెడల ఉత్తర హిందూస్థానమున నే పనియు జరుగునని దోచదు. మతసాంఘిక కలహములకు సత్వరస్వరాజ్య ప్రధానమే ముఖ్యనివారణ మార్గమయినను, అది లభించులోపల, వైమనస్యములను సాధ్యమగునంతవరకు తగ్గించుట యత్యావశ్యకము. లాహారులో జరిగిన కలహములు, ఏసంఘము వారికిని లాభింపకబోగ, మిలిటరీ ప్రాబల్యము హెచ్చుటకు మాత్రము తోడ్పడదు. ఇంతకన్నను శోచనీయమగు స్థితి నేగుడదు. వివిధసంఘముల హృదయములలో మార్పు నెలిగించు యంతయవసరమో దెలుపనక్కర లేదు.

మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు

రైల్వేలలో నేమి, స్టేషనులలో నేమి మూడవ తరగతి ప్రయాణికులు స్థితి దుర్భరముగ నున్నదని, ఎల్లరెరిగిన విషయమే. కాని రైల్వేకంపెనీ వారు ప్రయాణికుల సౌకర్యములను బెంచుట కెట్టి చర్యను తీసికొనకున్నారు. వీరి మొరలు అరణ్యరోదనము లైనవి. ఎక్కడ జూచినను రైల్వేలకు గొప్పభవనములు నిర్మింపబడు చున్నవి. ఇతర ఖర్చుల నెన్నిటితో కావించుచున్నారు. కాని మూడవ తరగతి ప్రయాణికులస్థితిని చక్కబరచు వారు లేరు. వీరు కూర్చుండుటకు తగినన్ని వెట్టెలుండవు. ఉత్సవసమయములలో, సరకులబండ్లలో వీరిని బడవైచుట మామూలు. స్టేషనులలో వీరు కూర్చుండు ప్రదేశములు రోతబుట్టించుచున్నవి. వీరికి విశ్రాంతి దీసికొనుటకు వీల్లేండవు. ఫలాహారములకు తగిన ఏర్పాటులుండవు. విశేషపు రాబడియంతయు మూడవతరగతి ప్రయాణికుల ద్వారా వచ్చుచున్నను, వారిని కడుచులకన జేయుట, ఆచారమైనది. ప్రయాణికుల సంఘమువారు, మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కష్టములను ప్రపంచమున కెరుక జరచుటకు దేశమందంతటను సభలగావించుట సమాజసముగ నున్నది. వివిధనగరములలో మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల యక్కరలను దీర్చవలయునని కోరుచు తీర్మానించిరి. రైల్వేబోర్డులో భారతీయ సభ్యుని నియమింపకుండుట శోచనీయము. రైల్వేలు ప్రభుత్వమువారి వశమగుచున్నను, ప్రజాభిప్రాయమునకు విలువలేకుండుటచే, వారికష్టములు దొలగకున్నవి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యతవహించినగాని, యిట్టి సంస్కరణములు అమలులోకి వచ్చునని దోచదు.

పాశ్చాత్య సంగీతము : దేశీయ సంగీతము

చెన్నపురివంటి ప్రధాన నగరములలో పౌరులు విరోధమునకై దేశీయసంగీతమును ఏర్పాటుజేయుట యవసరమయినను, ఇంతకాలమునుండియు పాశ్చాత్య సంగీతమునకే కార్పరేషనువారు ప్రోత్సాహ మొనగుచుండిరి. ఇటీవల నే, దేశీయ గానమునకు స్వల్పప్రోత్సాహ మొనగ నారంభించిరి. బడ్జెటు మొత్తములో సగము పాశ్చాత్య గానమునకును, సగము దేశీయగానమునకును పంచవలయునని సత్యమూర్తిగారు చెచ్చిన తీర్మానము నిన్నటి దినము కార్పరేషనులో సంగీకరింపబడుట మేలే యయినను ఇందుకు వ్యతిరేకముగ ముచ్చటించిన వారు లేక బోలేదు. గాన విరోధమునకు ప్రత్యేకింపబడిన బడ్జెటు మొత్తమును హెచ్చుజేసి దానిని చెరిసగము జేయవలయునని చెచ్చిన తీర్మానము నిరాకరింపబడెను. శ్రవణానందకరమగు నాగస్వరపు పాట లభించు చెన్నపురిలో, దేశీయ గాన ప్రదర్శనమునకు వసతులు లేనను సాకు జెప్పట భావ్యముగ లేదు. పాశ్చాత్యసంగీతము కడు రుచికరముగ నుండునని కొందరు వాదించిరి. మొత్తముమీద, ద్వీవిధ సంగీతములకును సమాన ప్రోత్సాహము నొసగుటకు కార్పరేషను వారంగీకరించుట కొంతవరకు మేలే. ఇంతటితో సంతృప్తి జెందక, దేశీయ గానమునకు అర్హప్రోత్సాహ మొనగి, పౌరుల కానంద

మును పురికొల్పుటకు కార్పరేషనువారు ఎక్కుడు దీక్ష బాసవలయును. స్థానిక సంఘములు చేయవలసిన కార్యములలో సంగీత కళాపోషణము చాల ముఖ్యమని ఎంచవలయును.

మోటారు ప్రమాదముల నివారణ

మోటారు ప్రమాదముల నివారణకై ఉపాయముల నాలోచించుటకు నిన్నటి దినము మద్రాసు కార్పరేషను వారొక కమిటీని నియమించిరి. కాని పోలీసు కమిషనరుగా రిదివరకే కొన్ని సలహాలను ప్రభుత్వమువారికి పంపినటుల, కార్పరేషను అధ్యక్షులు సూచించిరి. ఎనిమిది బస్సులున్న వారికి గాని, లైసెన్సుల నీయగూడదని, వీరు సూచించి రట. ఈసూచన కొనసాగుచో, చాల నష్టముగలుగును. ఒక్కొక్క బస్సుతో జీవనము గడుపుకొనుచున్న వారి జీవనము పడిపోయి, ధనికులకు మాత్రమే లాభముగలుగును. ఇట్టివారు కొందరు గలిసి రేల్లును చెంచగలరు. పోటీబాత్తుగ దగ్గిపోవును. ప్రస్తుతసమన్వయ, వైజేటు బస్సులకు నష్టము గలిగించుటలని గాదు. పోలీసుకమిషనరుగారి సూచనలవలన నైనను మోటారు ప్రమాదములు తగ్గుట దుర్లభము. బస్సుల పోటీవలన, ప్రమాదములు జరుగుచున్నను, వానిని తగ్గించుటకు సరియగు కట్టుదిట్టముల గావింపవలయును. తగిన తనిఖీ గావింపవలయును. లంచములకు లొంగని పోలీసువారిని నియమింపవలయును. మోటారు బస్సులు చెన్నపురిలో గొప్ప కొరతను దీర్చుచున్నవి. పట్టణమున కెంతదూరమున నయినను నివసించుటకు పౌరులకు వీలుగలుగ జేయుచున్నవి. ఇట్టి కొరతను ట్రాములు దీర్చజాలవు. ట్రాము బస్సుల సంఖ్య అత్యల్పముగ నున్నది. అందుచే ప్రయిజేటు బస్సులు నియమాతి క్రమణము గావింప జూచుట యవసరము. అంతియగాని, బీదజనుల జీవనములూగి వైచి, ధనికులకులాభము గలిగించుట పాడిగాదు.

యూల్ కమిషను: యూరపియనుసంఘము

రాయల్ కమిషనులో హిందూదేశమున నుండువా రెవరిని సభ్యులుగ నియమింప గూడదని కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు ఇండియా మంత్రిగారికి వ్రాసిరట. ఏమి వీరి యుదారబుద్ధి! భారతీయు లెవరును సభ్యులుగ నుండ గూడదని శాసించుట, యూరపియను సంఘమువారి సంకుచి కద్దప్టి కనుకూలముగనే యున్నది. ఒకవేళ భారత దేశములో నెవరినయినను నియమించుచో మాత్రము, యూరపియను ప్రతినిధిని తప్పక నియమింపవలయునని వీరు గోరుచున్నారు. వీరి కోర్కెను ఇండియామంత్రిగారు సఫలపరుపవచ్చును. ఇట్టి రాయల్ కమిషను వలన, నేమిలాభ ముండునో యూహించుట సులభసాధ్యము.

నాగవనైకొద్దు జడ్జి

ఇంతకుముందు, మువ్వరు న్యాయమూర్తులే వైకొద్దుకు తాత్కాలికముగ నియమింప బడినటుల, ప్రభుత్వమువారు వెల్లడించిరి. నేడు, రిలీ, ఐ. సి. యస్. గారిని నాగవజ్జిగ నియమించినటుల ప్రకటింపబడినది. ఇట్టి నియామకము లెంతవరహాస పాత్రములో దెలుప నక్కరలేదు. ప్రజలకు ద్రవ్య నష్టము. తప్పటలేదు.

మద్రాసు కార్పొరేషను

ఆంగ్లేయ, బేసియగానములపై చర్చ

మోటారు ప్రమాదములను తగ్గించుటకు

ప్రయత్నములు

చిన్నపురి సమద్రతీరమును భారతీయ గానమునకై ఎక్కువగా ముసంకులను గూర్చి విచారించుటకై నిన్నటి సాయంత్రము చిన్నపురి కార్పొరేషనుసభ్యులు డి. బి. గోపతి నారాయణరామి టెట్టిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమైరి.

“మోటారు భారతీయ గానములక్రింద ఆయువ్యపట్టికలో ప్రత్యేకింపబడిన రు 2500 లలో భారతీయగానమునకు రు 500 లు మాత్రమే వెచ్చింపబడుచున్నవి; కావునను భారతీయ గానములకు ఈ మొత్తము ఏమాత్రము చాలియుండక భోవులచేతను ఇంకను 800 లు మోచ్చించి భారతీయగానమునకు మొత్తము రు 1440 లు ఖర్చుచేయుటకై ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు” అని టి. యస్. నటరాజుపిల్లెగారు పాదనను గావించుచు ప్రస్తుతము భారతీయగానమునకు తగినంత ధనములేదనియు తీర్మానములో మార్చింపబడిన మొత్తముతో ఈకారణ కొంతవరకు తీరగలదనియు పట్టిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

షారు లక్ష్మణులు ఇంగ్లీషు బాండువాద్యమును హార్మోనియమును బాండునుగూడ వాయింపుట కేర్పాట్లు గావించవలెనని ప్రణాళిప్రాయము మిక్కుటముగ గలదని అధ్యక్షులు పట్టిరి.

“ఇంకను మోచ్చింపవలెను”

“భారతీయ గానమునకు మొత్తము రు 2500 లు గ్రాంపునొసంగుటకు రు 800 లను బదులు రు 1,920 లు ఒసంగవలసివదిగ” యస్. సింగారవేలుకెట్టిగారు సవరణ సుపాదించుచు ఇంగ్లీషుగానము మన కవసరమేలేదనియు, ఇంగ్లీషుగానముపై గల ఆభిరుచి నైజముగాదనియు, అట్టిదానిని ప్రోత్సహించరాదనియు, భారతీయులు తమగానమునే పెంపొందించుకొనవలెననియు, ఇంగ్లండుచేతనుండు డి భారతీయులకారకు ఇంగ్లీషు పురపాలకసంఘములు భారతీయగానమును బోషించుచుండుట లేదుగదా యని పట్టిరి.

గట్టి రంగయ్యనాయుడుగారు సవరణను బలపరచుచు భారతీయులగానము ప్రపంచము దిత్తరదేశముల గానముకంటె ను ఎక్కువగా మార్పరసంతమును, క్రావ్యమునైనదనియు, భారతీయులు తమగానము నుపేక్షింపరాదనియు పట్టిరి.

రా. బి. డి. పి. నరేశముగారు మాట్లాడుచు ఒక గానముకొరకై వేరొకగానమునకు వెచ్చించెడి ధనమును తగ్గింపరాదనియు, రెండువిధములను గానములకును సమానముగ ధనము వెచ్చింపవలెననియు పట్టిరి.

రా|| సా|| పి. రంగనాథంకెట్టిగారు “ఇంగ్లీషు, భారతీయగానములకు రెంటికని రు 4, 495 లు ఒసంగునట్లును ఈ మొత్తము రెంటికని సమానముగ పంపబడునట్లు” సవరణ సుపాదించుచు ఐరోపియనులుగూడ కార్పొరేషనుకు పన్నులను చెల్లించుచున్నారని గాన ఇంగ్లీషువాద్యమును తీసివేయరాదు. ఇంగ్లీషువాద్యమును విని ఆనందించెడి భారతీయు లెందరో గలరని పట్టిరి.

ఆర్. యస్. ధనపాలముదలియారుగారు మాట్లాడుచు ఇంగ్లీషువిధానమైనను, భారతీయపద్ధతియైనను గానముకంటెయనియు, ఇంగ్లీషుబాండును వినుటకై సమద్రతీరముందు వందల కొలది ప్రజలు చుట్టునూగదరనియు, తాము చెచ్చించుధనమునకు తగిన నాకస్వము వాయింపబడుటలేదనియు పట్టిరి.

మరియొక సవరణ

“ఆయువ్యపట్టికయందు ప్రత్యేకింపబడిన రు 2, 500 ను ఆంగ్లేయ భారతీయగానములకు చెరిసగముగ విభజింపవలెన”ని సత్తమాత్రిగారు మరియొకసవరణ సుపాదించుచు ఆయువ్య పట్టికయందొకమారు కొంత మొత్తము ఏర్పడవలెనని పిమ్మట కొలది వారములలోపుననే దానిని మార్చుకేయజూచుట యుక్తముగాదనియు రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణ భోగ్యమైనదనియు సూచించుచు గావున అట్టి తీర్మాన సమావేశ్యమనియు, ద్వితీయగానములకు సరిసమాన మొత్తముల నేర్పరచిన బాండునుననియు, దక్షిణజిల్లాలలో గొప్పగానకళానిపుణులు గలరనియు వారిని ఆహ్వానించినచో యూరోపియనులను, యూరోపియను దృష్టి నలవరచుకొనిన భారతీయు

లను గూడ తృప్తిపరచగల పలువిధవాద్యములను వాయింపగలిగదరని పట్టిరి.

డి|| బి|| పి. తణికాచలంకెట్టి:—పుదుకోట.

సత్తమాత్రిగారు:—దోసు, పుదుకోట భారతీయగానమునకు ప్రసిద్ధికెక్కినది. మిరచటికి విచ్చేసి సంగీతమును నేర్చుకొనవచ్చును.

నర్సుగారు:—యూరోపియనులు కార్పొరేషనుకు పన్నులను చెల్లించుటలేదా?

అధ్యక్షులు:—చెల్లించెదరు.

సత్తమాత్రిగారు:—సభ్యులొకరు ప్రసంగించునపు డిట్టిఅంతర్జాతకములు జరుగనీయరాదు. ఇంగ్లండులోని భారతీయులు పన్నులను చెల్లించుటలేదా? అంతమాత్రముచే వారికి భారతీయగానము ఒసంగబడుచున్నదా? బాండునాయింపవారు పన్నులను చెల్లించు సామాన్యపాదలచే బోషింపబడుచున్నారు. మదగాను రక్షకభటోద్యోగి బ్యాండు వాయిద్యమును ఉచితముగ ఒసంగుటకు ఆభిప్రాయమును తెప్పించుడెను. అట్టి నోవారడుగనిచే ధనమెందుకు ఈవలెనని పట్టిరి.

అబ్బాల్ హమీద్ ఖానుగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారే బాండునాయింపవారికి ధనమును చెల్లించుచున్నారనియు అట్టిచో రంగనాథంకెట్టిగారి తీర్మానమును జూపుట కవసరములేదనియు పట్టిరి.

అధ్యక్షులు:—బాండునాయింపవారు ఉచితముగ ఎల్లపుడును వాయింతురనటకు పూచీ ఏమిన్ని లేదని పట్టిరి.

సత్తమాత్రిగారు:—అందులనే ఇంగ్లీషువాద్యమునకు రు 1,250 లు ఒసంగబడవలెనని నాసవరణయందు చితిని.

ఇ. యల్. అయ్యరుగారు:—సత్తమాత్రిగారి సవరణను బలపరచుచు పట్టణములో ఐరోపియనులు, ఆంగ్లోప్రాంతవులు, మహమ్మదీయు లన్నిజాతులనా రున్నందున ఆంగ్లేయ గానమును హర్షించెడి యూరోపియను ఆంగ్లోప్రాంతవ భారతీయ క్రైస్తవసంఘములకుగాను ఆంగ్లేయగానము ఉండుటా వశ్యకమేయని పట్టిరి.

పటెలుగారు:—రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణను బలపరచుచు ప్రస్తుతము ఆంగ్లేయబాండుపై చెచ్చించుధనము సరిపోవులేదని పట్టిరి.

రా|| బి|| సి. నరేశముదలియారు రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణను బలపరచుచు తమ డివిజనులో ఇంగ్లీషుబాండువాద్యము నాలకించెడివారిలో నూటికి 90 మంది భారతీయులేయనియు తమకు భారతీయగానముపై ఆభిమానమెక్కుడుగ నున్నను ఆంగ్లేయగానముపై సమధిక ప్రీతిగలదని పట్టిరి.

సత్తమాత్రిగారి రీసందర్భములో క్రమ భిన్నాంతము నొకదానిని సూచించుచు నటరాజుపిల్లె, రంగనాథంకెట్టిగారి సవరణలు ఆయువ్యపట్టికయందేర్పరచిన మొత్తముకంటె ఎక్కువఖర్చు చేయుటను సూచించుచున్నవనియు ఈ ఖర్చు స్థాయిసంఘముద్వారానే ఏదైన ప్రత్యేకమును, ఆంగ్లధనమునకు ఖర్చులకు మాత్రమే అట్లు చెల్లింపబడదగుననియు ధనమును సరిజేయుటకు గావించబడు తీర్మానములన్నియు కార్యనిర్వాహక వర్గముద్వారానే గావించబడవలెననియు అందుచే తీర్మానమున్ను, రంగనాథంకెట్టిగారి ఉపపాదనయున్ను చట్టమునకు విరుద్ధమని పట్టిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు సభ్యులు ప్రత్యేకగ్రాంటులకై ఉపపాదనలు గావించరాదనుట నిజమే యైనను ఈ తీర్మానమును గావించుటకు సభవారి కెట్టి ఆటంకములేదని పట్టిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు:—సత్తమాత్రిగారి సవరణను బలపరచుచు ఇదియే న్యాయముగ పద్ధతియని పట్టిరి.

టి. పి. వి. నాగేశ్వరంకెట్టిగారు చర్చ నింతటితో నాపి తీర్మానమును వోటుకు పెట్టవలెనని ఉపపాదించిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు గానముపై జేయుఖర్చు సక్ర

మమనదేయనియు దురదృష్టవశమున ఈ విషయములో జాతి విభేదసమస్య ప్రవేశపెట్టబడినదనియు ఇకముందైనను ఈదృష్టి విడదరని ఆశించుచున్నామనియు పట్టిరి.

పిదప సత్తమాత్రిగారి సవరణ వోటుకు పెట్టబడి 16 గురు అనుకూలురు 12 గురు ప్రతిహేతులతో ఆమోదింపబడెను. అంతట ప్రత్యేకసమావేశము ముగిసెను.

పట్టణమందు ప్రయాణసౌకర్యములు

ప్రత్యేకసభ ముగిసినవెంటనే ఇదివరలో వాయిదా వేయబడిన సాధారణ సమావేశము వెంటనే జరుపబడెను.

1926 సం॥పు ఆరోగ్యశాఖాధికారి యొక్క పరిపాలనా నివేదికను తయారుజేయుటకై మాసమునకు రు 50 లు చొప్పున ఒక మాసమునకు మాత్రమే నల్లగు సునాస్థాలను తాత్కాలికముగ నియమించుట కంగీకరింపబడెను.

బర్మాఆయిల్ కంపెనీసమ్మె

యస్. సింగారవేలుకెట్టిగారు:—మాట్లాడుచు బర్మాఆయిల్ కంపెనీసమ్మెనుగూర్చిన తీర్మానమువిషయమై తామొక క్రమభిన్నాంతమును సూచించుచున్నామనిరి. ఈసమ్మెకట్టినవారు పట్టణమందు క్లిష్టనగుపరిస్థితిని గలుగజేయుచున్నారు. అందుచే కార్పొరేషనువారిట్టి సందిగ్ధస్థితిని పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నము గావించవలెను. ఇట్టిస్థితిలో అధ్యక్షుడు తమఅధికారము నుపయోగించి తమతీర్మానమును అగత్యమైనదానినిగ నిర్ణయింపవలెనని కోరిరి.

అధ్యక్షులు:—మాట్లాడుచు మే 17-న లేదీ జరుగనున్న సాధారణ సమావేశముం దీతీర్మానము చర్చకు రానున్నదనియు ఈవిషయము అగత్యమభిప్రాయము గాదనియు కంపెనీ యజమానులకు పనివారలకు మధ్య జరిగెడి వివాదములలో కార్పొరేషనువారు జోక్యము గలిగించుకొను నవసరము లేదని తమ అభిప్రాయమనిరి.

సింగారవేలుకెట్టిగారు:—కార్పొరేషనుచట్టము 177 వ శత్రుక్రింద వినిర్ణయము నెదిరించుచున్నాను.

సభ్యులు:—ఆర్డరు ఆర్డరు.

మైలాపూరు నడుకుప్పములో ఐస్ హానుకు ప్రక్కన నుండు ప్రదేశములో స్త్రీలకు శిశువులకు ఆస్పత్రిని నిర్మించు ప్రయత్నములకు ప్రభుత్వమువారు మానుకొనినందున అచ్చటి జాలరీవాండ్లు కుటుంబములకు చాలకష్టములుగలుగును గాన యొకమీదట భూమిని ఆక్రమించుకొనరాదని ప్రభుత్వమువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు అను తీర్మానమును అధ్యక్షులు లుపపాదించగ సింగారవేలుకెట్టిగారిచే బలపరపబడి సభ్యుల యామోదమును బడసెను.

ప్రయాణ సౌకర్యములసంఘము

“సానాటికి నృద్ధియగుచున్న మోటారుప్రయాణ సమస్యనుగూర్చియు, పట్టణమందు అతితీవ్రమగువన్న విసులపై ప్రమాదములను తగ్గించుటనుగూర్చియు విచారించి ఒకమాసములో సూచనలతో నివేదికను సమర్పించుటకై పట్టణప్రయాణ సౌకర్యముల సంఘమును పేరిట నొక సంఘమును నియమింపవలెనని” యస్. జి. రంగరామానజంగారు ఉపపాదన గావించిరి.

టి. సుందరరావు నాయుడుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

అధ్యక్షులు:—మాట్లాడుచు షాలీసు కమిషనరుగారి విషయమై ఇదివరకే చర్చదీసికొనిరనియు, ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని సూచనల నంపియుండిరనియు అందీకింది సూచనలుగూడ గలవని పట్టిరి. (1) 8 బస్సులుగలవారికి మాత్రమే లైసెన్సుల నొసంగుట (2) ప్రమాదములకు పరిహారముగ నుండగల ఫిమాపైకమును తప్పక ఐసులుజేయుట (3) మోటారుబండ్ల ప్రయాణము ఒక డిప్యూటీకమిషనరు వెతములోనుండుటకును, అనసరమైనచో నైట్లు సాంధ్యంబులను కొందరను వారికి సహాయముగ నిచ్చెడివత్తుమున ఈ సభవారిచే నియమింపబడు ఎట్టిసంఘమునకైనను తా మనుకూలురమే యని కమిషనరుగారు వ్రాసిరి.

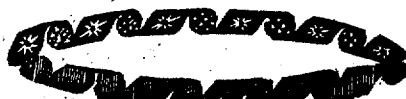
యి. యల్. అయ్యరుగారు మాట్లాడుచు 8 బస్సులుగలవారికి మాత్రమే లైసెన్సుల నొసగవలెనని చెప్పుట క్రూరమని ధృష్టి, ఇట్టిసభ్యులన డబ్బుగలవారుమాత్రమే ఆదాయమును వా

కాసుబంగారమునకును, ముంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 టంకసాలపీధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

బట్టుకొనబారి ఒక్కొక్క బస్సుగల పేదవారిజీవనము పడిపోవున నియు, అందుచే కమిషనరుగారి వరతు లంగీకరింపజాలమనియు పట్కిరి.

రా. బ. జి. ఏ. నల్లేశుగారు మాట్లాడుచు మోటారు ప్రమాదములు వృద్ధియగుచున్నవిమయ మెల్ల రెరుంగుదురనియు, వానిని తగ్గించుటకు సూచనల గావించుపని కమిటీవారికే వదలి వేయవలెననియు పట్కిరి.

ఒక నవరణ

“మోటారు బస్సులవలనను ట్రాముబండ్లలో జనాధిక్యమువలనను గలిగెడి ప్రమాదముల కారణములను విచారించుటకు గాను సాత్వము కైకొను అధికారముతో నివారణోపాయములను సూచించుటకును మదరాసుపట్టణ కార్పొరేషనుచట్టము మోటారుబండ్లచట్టమును మార్పుజేయుటకై ఒక సంఘము నియమింపబడవలెనని గోసుగుంట వెంకటసుబ్రహ్మయ్య శెట్టిగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

1921 సంవత్సరముం దిదేమాదిరి తీర్మాన మొకటి గావించ బడెనని అధ్యక్షులు పట్కిరి.

యి. యల్. అయ్యరుగారు సవరణపై మాట్లాడుచు బస్సులతోలువారు బస్సులలో నిర్ణీతసంఖ్యకంటె ప్రజల నెక్కుడుగ ఎక్కించుకొనుచుందురనియు బోలీసుజవానులు తమకు తెలిసినవారేయనిచెప్పి చట్టఘాతమునైన వేగముకంటె బస్సుల నెక్కుడువేగముతో నడుపుచున్నారనియు ట్రాముకంటెనీ వారు తమబస్సులు మెలకు 15 మైళ్లకు పైగ నడుపుటలేదనియు కావున చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించువారిని శిక్షింపవలెనని పట్కిరి.

సవరింపబడిన తీర్మాన మామోదింపబడినందున డి||బి|| ఓ. తిరికాచలంశెట్టి, రా||బి|| డాక్టరు సి. నల్లేశుమద్యారు టి. సుందరరావునాయుడు, యన్.జి. రంగరామానుజం, సామి వెంకటాచలంశెట్టి, కె. శ్రీరాములునాయుడు, రా||బి|| జి.ఏ. నల్లేశు, ఏ.జె. పవలు, ఆర్.డబ్ల్యు. సత్యమూర్తి, అల్లల్ హమీద్ ఖాన్, ఇ.యల్. అయ్యర్, సింగారవేంకటేశ్వరగార్లు సంఘసభ్యులుగ అంగీకరింపబడిరి.

బెస్తవారికి యిండ్లు

“రాయపురము పాలెయ్యరాడిపోయంద బీదలకై నిర్మింపబడినయిండ్లు పడవవాండ్రు, బెస్తవాండ్రు మొదలగు సమాజమున నివసించెడివారికి అద్దె కివ్వబడవలెననియు, తొట్టిమొదలగు సంఘములవారి కివ్వరాదనియు తీర్మానించుచున్నారను ఉపపాదనను ఆర్. దనపాల్ ముదలియారుగా రుపపాదించగ ఆంజిలో శ్రీతిగారు బలపరచిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ఏమి క్రొత్త పాదర్యమిది!

సింగారవేంకటేశ్వరగారు:— “తొట్టి మొదలగు ఇతర సంఘములవారి కిరాదను” పదములను తీసివేయవలెనని సవరణ నుపపాదించగ నల్లేశుమద్యారుగారు సవరణను బలపరచిరి.

“రాయపురము పాలెయ్యరాడిపోయి నిర్మింపబడిన గృహములు పడవవాండ్రు బెస్తవాండ్రు మున్నగు ఇరుగుపొరుగువారికి అద్దెకొనగబడవలెనని జి. ఏ. నల్లేశుగారు రొక్కసవరణ నుపపాదించిరి. సవరింపబడిన తీర్మాన మామోదింపబడినది.

కార్పొరేషనులో ఇదివరకు డిప్యూటీ కమిషనరీ జేస రాజులునాయుడు కుటుంబమునకు రు 600 లు ఒప్పుటకు అంగీకరించిన పిదప సభ ముగింపబడినది.

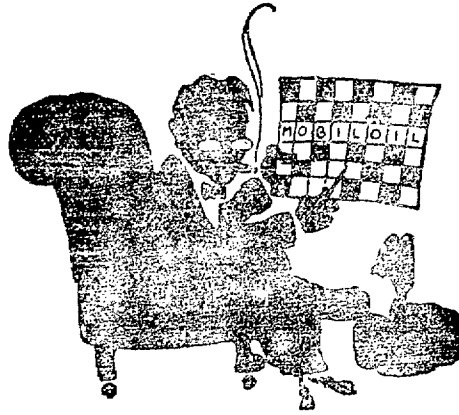
కలకత్తా పురపాలక సంఘము

ఉపసంఘముల ఎన్నిక

సుబాసు చంద్రబోసుగారి స్థానమున నియామకము కలకత్తా, మే 4:—స్వారాజవాదులు అన్ని స్థానిక కన్సిటిల ఎన్నికలలోను జయముచిరి. మేయరుగారు ఎన్నికలైన తరువాత సుబాసు చంద్రబోసుగారి యువోగము 16 తేదితో ఆఖరుగానున్న గౌరణమున వారిస్థానమున మరొకరినెన్నుకొనుటకు ప్రత్యేకసమావేశము సోమవారము జరుగునని సెల విచ్చిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

మధుర, మే 4:—పెద్దగాలియొద్ద మును గలుగుటచే వేలూరు రోడ్డుపై చాల నష్టము గలిగెను. చిట్టంపట్టి ఉత్తంకుడిల మధ్య చెట్లన్నియు పడిపోయెను. బస్సుల నడకయాగెను.

కరాచీ, మే 4:—కరాచీనిర్మాత సంఘాధ్యక్షులారేఖ్రాజిగారు 77 ఏండ్ల నయములో ఉదయమున మరణించిరి.

ఆయా

ఆరక్షరములకు నాలుగర్థములు గలమాట వింటిరా-మొబిలు ఆయిలు.

(1) చమురులలో మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైన లూబ్రికేటరు.

(2) మీమోటారుకు మిక్కిలి సరియైన లక్షణముగల చమురు.

(3) ఎప్పుడు ఎచటకావలెననిన సరియైన చమురు సరియైన గ్రేడులో నమ్మకముగా దొరుకును.

(4) మీరు ఖర్చుపెట్టిన సొమ్ముకు ఎక్కువమైళ్లు అనగా అధికదూరము మీరు ప్రయాణము చేయగలుగుదురు.

గార్మోయిలు మొబిలుఆయిలు

వాకూము ఆయిలుకంటెనీవారివలన తయారుచేయబడెను.

Manufactured only by

VACUUM OIL Co.,

BOMBAY
CALCUTTA

COLOMBO
RANGOON

KARACHI.
MADRAS.

బెంగాలు కాంగ్రెసు తగవు

శ్రీనివాసయ్యంగారి సూచనలు

అంగీకరింపబడలేదు

అ. భా. కాం. సంఘ విచారణకు విడచిపెట్టుట

కలకత్తా, మే 4:—బెంగాలురాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గము సభ నేటిసాయంకాలము జరిగెను. కార్యదర్శియగు బి. ఎన్. శాస్త్రిగారికి యాదీగన ప్రకటనగావించి అధికార మొసంగబడినది.

శ్రీనివాసయ్యంగారు, కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడు కలకత్తాలోనున్న పును బెంగాలుకాంగ్రెసు తగవునుగూర్చి అనతి పక్షమునారు సూచించిన రాజీషరతులుగ యాదీగన వరతులను మాకు తెలియజేసిరి. అవేన (1) బి. ఎన్. శాస్త్రి, కె. ఎం. దాసును ప్రధాన కలసి రాష్ట్రకాంగ్రెసు సంఘసభ సమావేశ పరుచవలెను. (2) ఆసభలో ఉభయపక్షములలోనివారు గల కార్యనిర్వాహకవర్గమును ఎన్నుకొనవలెను. (3) మాపక్షములో నిరువురు డా|| ప్రతాపచంద్ర గుపతాయ, ఆనందచారు మల్లిక్ గార్లును సూతన కార్యనిర్వాహకవర్గమునం దుండరాదు. (4) కార్యనిర్వాహక ఉద్యోగములకు ఉపాధ్యక్షుడు తప్ప తక్కినవారిని అనతిపక్షములోనివారి నే నియమించవలెను. శాస్త్రిగారుగాని జి. లా. బెన్జిగారుగాని ఉపాధ్యక్షులుగ నుండవలెను. (5) పై వరతులయినను పూర్తిగ అనుసరింపబడునని ఆపక్షమునారు నమ్మకముగ జెప్పరు.

కాని యీవరతులను మఖ్యముగా మాపక్షములో నిరువురిని పి. జి. రాయ, ఎ. ఎన్. మల్లిక్ గార్లు ను యెట్టి కారణములు బెలుపకయే తొలగించునట్టి వరతులను ఆత్మగౌరవము గల సంస్థయేనియు అంగీకరింపజాలదు. కావున నిరాకరించితిమి. ఒడంబడిక కుదుర్చుకొన్నములు ఈరీతిగ విఫలమయినందున, ఈ తగవును అ. భా. కాం. సం. ఎన్నికలతగవు నిబంధనల ననుసరించి విచారింప గోరుచున్నాము.

కావున యీ సంఘమునారు యిట్లు తీర్మానించుచున్నారు:—1. ఇప్పుడున్న రెండుకార్యనిర్వాహకవర్గములలో యేది సక్రమమయినదో విచారింప ఒక విచారణసంఘమును అ. భా. కాం. సం. అధ్యక్షుడు నియమించవలెను. (2) ఆవిచారణయందు మాతరపున రాజేంద్రప్రసాదుగారు (పాట్నా పాల్గొందురు. అ. ప్రె. స్పెషలు)

రేవల్లె డి! మునసపు కోర్టులో

O. S. 22/1924 E. P. 26

వాది:—గొల్లపూడి నరసింహారావుగారు.

ఎ డి 9

ప్రతివాదులు:—1. కావూరి నారాయణరావు, 2. కావూరి ఆంజనేయులు.

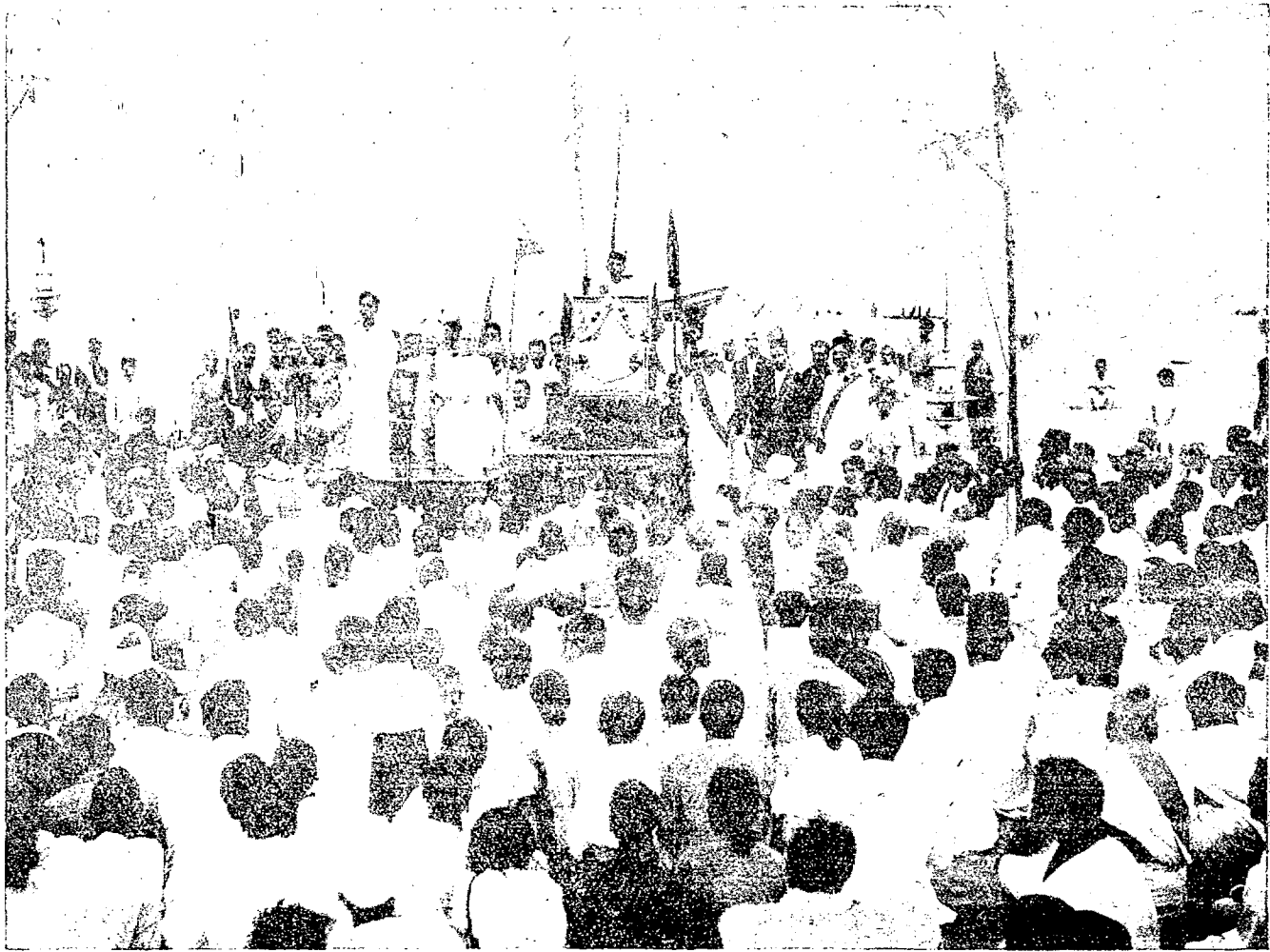
వాదితరపున నోటీసు:—

యీ కేసుకు ప్రతివాదులు పయిన వాదిసాదించిన తాకట్టు డిక్రీ తాలూకు తాకట్టు ఆఫీసుకు విక్రయమునకుగాను నునవి చేసుకున్నాడు. అందుకు సంబంధించిన డిక్రీ వల్లెరా చస్తావేజులతోసహా. గనుక విక్రయ ప్రకటనయొక్క వరతులను నిర్ణయించుటకున్నా సదు తాకట్టు ఆఫీసి కోర్టు వారు నేయు వేలములో వాది డిపాజిట్టుతో నిమిత్తం లేకుండా వాది పాటపాడుకొనుటకు పర్మిషన్ నిమిత్తం పిటిషన్ పెట్టియున్నాడు. అందుకు ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనుటకున్నా 4-6-27 తేదికి వాయిదా వేయున్నాడు; గనుక సదు తేదివ వేలముగారి ద్వారాగాని స్వయముగాగాని హాజరు ఆక్షేపణలు వున్నయెడల తెల్పుకొనవలయును.

కే. వేం. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి,

వాది వకీలు.

శివాజి ఉత్సవముల ఆఖరుదినము సభ

(ప్రె. ఫో. థీ)

తిరువళ్ళిక్కేణి బీచియందు మంశవారమునాడు జరిగిన శివాజి ఉత్సవము ఆఖరు సభ.

(ప్రె. ఫో. థీ)

వ్యాయామప్రదర్శనమునందు బాలభాటుల నైపుణ్యమును గన్పరచు పటము.

(ప్రె. ఫో. థీ)

వ్యాయామప్రదర్శనము నందు క్రొత్త విషయము. పండుకొనినవాని నుదుటిపై చిమ్మియొకటి యుంచి వానితో అనేకవిధములగు ఆటల నాడిరి. కాని చిమ్మి మాత్రము పడకుండ నుంచగలిగెను. ఈ విచిత్రప్రదర్శనమునందు బాలభాటులు పాల్గొనిరి.

“కాంగ్రెసు రిస్పాన్సివు విధానము నంగీకరింపవలెను”

బొంబాయి కాంగ్రెసు సంఘసభలో

జి. వి. కృష్ణరావుగారి తీర్మానము

గుంటూరు, మే 4:— గోవిందరాజు వెంకటకృష్ణ రావుగారు ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు బొంబాయిలో జరుగనున్న ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘసభయందు యాదినవ తీర్మానము ప్రతిపాదించుచున్నారు:—

“ఎసంబ్లిలోను రాష్ట్ర శాసనసభలోను కాంగ్రెసువారు అభివృద్ధి నిరోధక చర్యలకు గడంగుటచేతను దేశములో రాజకీయపరిస్థితులు మార్పుకొందుటచేతను, రిస్పాన్సివు సహకారవిధానమే యిప్పుడు అనుసరణీయమగు రాజకీయవిధానమని ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమువారు డిలించుచున్నారు.”

“పై అభిప్రాయమును అనుసరించి ఆచరణ యందును టకె 1927 ఆక్టోబర్ నాగపూజనందు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభ జరుపవలెనని ఆ. భా. కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిశ్చయించుచున్నారు.”

హిందూమస్లిము కొట్లాట

బహిరంగసభ నిలిపివేయబడుట

మశీదుముందు భజనయోగారణము

15 గురు గాయపడుట

మూరతు, మే 3:— ఉదయమున మశీదు ఎదుట భజన పోవుచున్నపుడు జరిగిన కొట్లాటలో 15 గురు గాయపడిరి. మువ్వరు తీవ్రమగు గాయములకు లోనైరి. అందు హిందూసాయకు లందరునుండిరి. వ్యాయాధికారి ఈరేగింపును చూచుచుండెను. మహమ్మదీయులు పోలీసువారి ఆజ్ఞల నిరసించగా పోలీసువారు వ్యాయాధికారి ఆజ్ఞపై గాలిలో తుపాకులపేల్చిరి. చాల అక్రైస్తులు చేయబడెను.

ఉదయమున జరిగిన కొట్లాటలో వ్యాయాధికారి తీవ్రముగ గాయపడెను. ఒక మహమ్మదీయుడు మరణించెను. 15 గురు మహమ్మదీయులు మువ్వరు హిందూవులును తీవ్రగాయములకు లోనైరి. గాంధీకాకులో ప్రకటింపబడిన బహిరంగసభ వ్యాయాధికారి నిలుపుచేయించెను. బహిరంగ మూడయినప్పటికి. ఉద్రేక ముగలేదు. (ప్రె. ప్రె. సు.)

బర్మాటాయిలు కంపెనీ పనివాండ్లస్థితి

అధికారుల జవాబు

అసిస్టెంట్ సర్జన్ కమిషనరుగారు యావజ్ఞము చేసిన సమాధాన యత్నములు విఫలమైనవి.

ఈనెల 2 తేదీన పనివాండ్లతరపున మేనేజింగు అధికారులవద్దకు రాయబారులు కొందరు వెళ్లిరి. వారికోరికలను అధికారులకు తర్జుమా చేయుటకు సుందరాచార్యగారు మధ్యవర్తిత్వము వహించిరి.

(1) స్వీడ్జరు మెషినులవద్ద పనివాండ్లకు చేయబడిన బల్లలు తీసివేయుటవల్లనే అసంతృప్తి మొట్టమొదట ప్రబలియొక్కట్లాలమునకు కారణమైనది. ఆబల్లలు తిరిగి యిప్పించవలసినదిగా పనివాండ్లు కోరిరి. కోజు 1 కి 3000 రేకు డబ్బాలు తయారుచేసెదమని పనివాండ్లు హామీ యిచ్చినయెడల బల్లలు తిరిగి ఏర్పాటుచేయబడునని అధికార్లు చెప్పిరి.

(2) 19 తేదీన బర్మపు చేయబడిన పనివాండ్లందఱును తిరిగి చెర్చుకోబడవలెనని కోరిరి. ఏప్రిలు 18 వ తేదీ నాటికి జీతములను సర్దులో పేర్లు నమోదయి యున్నవారి నందరిని తిరిగి రానిచ్చెదమని చెప్పిరి. కాని కోజు 1 కి 3 వేల డబ్బాలు తయారుచేసెదమనే వరకుకు మాత్రము ఒప్పుకోవలసినదని చెప్పిరి. ఇప్పుడు పోలీసువారచేతిలో అరెస్టుచేయబడియున్న పనివాండ్లు రానివ్వబడరని చెప్పిరి. బర్మపు చేయబడిన 114 మందిని తిరిగి రానిచ్చినయెడల వారికి నియోజింపబడు పనులు యిష్టానుసారము మార్చబడునని చెప్పిరి. టెంకెర్లు కూపర్లపాలన డి క ట్ల ను తయారు చేయు వారు అనవసరములేదనియు లాబ్రికేటింగు చమురును ఇప్పుడు పీపాలులో నింపుట మానివేయబడినదనియు అందువలన ఆ పనివాండ్లతో అవసరములేదనియు చెప్పిరి. కాని యీ పనివాండ్లకు కోజు కూలీ యిచ్చి పనిచేయుమనెదమని నడిపిరి.

(3) జీతములను పొచ్చించవలసినదనియు 1920 సం॥ రమునుండియు జీతముల పొచ్చింపు చేయబడలేదనియు పనివాండ్లు మనవి చేసిరి. ఈ సంగతులలో ఇంత కన్ను మంచి జీతబట్టెములు వేరెచ్చటను యివ్వబడుట లేదనియు ఇతరకన్న మంచి జీతములు దొరికేయెడల పనివాండ్లు ఇచ్చట పనిమానుకొని వెళ్ళవచ్చుననియు అధికార్లు జవాబు ఇచ్చిరి.

(4) సంవత్సరము నవుకరిసంప్రాప్తిగాజేసిన వానికి ఒక నెలజీతము పారితోషికముగా యిప్పించవలసినదని పనివాండ్లు కోరిరి. ఇండియాలో ఏఆయిలు కంపెనీవారును పనివాండ్లకు యీపారితోషికము నిచ్చుటలేదనియు కనుక యీబర్మాటాయిలు కంపెనీవారుకూడ ఇచ్చుటకు వీలులేదనియు అధికార్లు చెప్పిరి. జీతమునష్టము లేకుండా సంవత్సరమునకు 7 దినములు కన్న ఎక్కువ నెలవు ఏపనివానికిని యివ్వబడదని చెప్పిరి.

(5) చాలా కాలము పని చేసి వృద్ధాప్యమునకు పనిచాలికుకొనువారికి భరణమును యిప్పించవలసినదని పనివాండ్లు కోరిరి. 10 సం॥రములు నిరంతరముగా నవుకరిచేసినవారికి అదినవలలో అతనికి ప్రావిడెంటుఫండు ఏర్పాటులేనియెడల నవుకరిచేసిన సం॥రము 1-కి 4 రోజుల జీతము చొప్పున ఎన్ని సంవత్సరములు నవుకరి చేసియుండెనో అన్ని రెట్లుగా జీతమును తక్కువచేసి సరియైన ప్రవర్తన కలిగి వ్యవహరించినంతకాలము భరణ మొసంగునట్లు ఏర్పాటుచేయుటకు కంపెనీయొక్క జనరలు మానేజరునకు అధికార్లు తెలియజేయదలంచి నామని బదులు చెప్పిరి.

(6) పనివాండ్లకు దేహములో అస్వస్థత గలిగిన కారణముచే నెలవుకావలసినయెడల 5 సం॥రములు నిరంతరముగా నవుకరిచేసిన పనివానికి మొదటి 1 నెల కాలమును నిండు జీతమునిచ్చి నెలవుయ్యవలసినదనియు, తరువాత ఇంకొక నెల నెలవు కావలసినచిన్నయెడల అర్థజీతము యిచ్చి నెలవు యివ్వవలసినదనియు తరువాత యింకను నెలవు కావలసినయెడల జీతనష్టముమీద నెలవు యవ్వవలసినదనియు పనివాండ్లుకోరిరి. ఇప్పుడీ నెలవు నిచ్చుపద్ధతి మేనేజరు ఇష్టానుసారమే జరుగుచున్నదనియు ఆతడు ఆకస్మిక అపాయములకును ఇతరఅస్వస్థతలకును పూర్వపరసందర్భములనుబట్టి యధోచితముగా నెలవులను ఇచ్చుచున్నాడు. గనుక యీపద్ధతియే అవలంబించబడునగాని పనివాండ్లు కోరిన నిబంధనలు అమలులో పెట్టబడవని అధికార్లు జవాబిచ్చిరి.

(7) ఈ పనివాండ్లు పనిలో నుండి వెళ్ళగొట్టబడిన యీదినములన్నింటికిని జీతము పనివాండ్లకు పూర్తిగా యిప్పించవలసిన దని కోరిరి.

ఇది పనివాండ్ల సమ్మెయేగాని అధికారుల బహిష్కరణముగాదనియు అందువలన యీమధ్యదినముల జీతము యివ్వబడదని అధికారులు చెప్పిరి.

(8) ప్రావిడెంటుఫండు ఏర్పాటుచేయవలసినదని పనివాండ్లుకోరిరి. కాని, ఈవిషయములో అధికార్లుకు నిర్ణయాధికారములేదనియు యీసంగతి జనరలుమానేజరుకు తెలియజేయబడుననియు అధికార్లు బదులుచెప్పిరి.

పనివాండ్లు తిరిగి పనిలోజేరినయెడలనే యీవరతులకు అధికార్లు బదులెవర్తించెదరని చెప్పబడినది.

ఈరాయబారుము జరిగినవిషయములకి వత్తేడి ఉదయమున పనివాండ్ల సభయొక్కటి జరిగెను. ఈవరతులను పనివాండ్లు అంగీకరింపలేదు. తమకోరికలన్నియు అంగీకరింపబడిననేగాని పనిలోజేర మని పనివాండ్లు పట్టుబట్టిరి.

హిందు రాష్ట్రీయ సభ

లజపతిరాయగారి అంత్యోపన్యాసము

సుకూర్ను మే 3-హిందూరాష్ట్రీయ మహాసభకు అధ్యక్షత వహించిన లాలా లజపతిరాయగారు తమ అంత్యోపన్యాసముం దిట్లు చెప్పిరి. హిందువుల నెదుర్కొను సమస్యలిప్పుడు రెండు గలవు. ఒకటి హిందూసంఘమును పరిశీలుటకు తగినట్లుగా మార్చుకొనుట. రెండవది హిందువులకు మహమ్మదీయులతోను ప్రభుత్వముతోనుగల సంబంధములను నిర్ణయించుకొనుట. హిందువులు తమగృహమును తాము చక్కచెట్టుకొన్నట్లయిన హరిహరారాధనను వారిని జయింపలేరు. మహమ్మద్ బిన్ కాసిము సింధు దేశముపై దండెత్తినప్పుడు సింధు హిందువులలో కట్టుదిట్టములు లేకపోవుటవలననే యిప్పటికిదుష్ప్రాప్తిమనకు సంభవించినది. హిందువులు తమధర్మమును గీతలు బోధించిన ధర్మమును మరచిపోయియున్నారు. హిందువులు తమ మెతకథనమును విడిచిపెట్టి కేరీరము నందును మనస్సునందును కరుకుదనమును తెచ్చుకొని తమధర్మమును నిర్వహించుటకై సమయమునకు తగినట్లుగా ప్రవర్తించవలెను. హిందూదేశమునకు వెలుపలనున్న మహమ్మదీయ దేశమునకు ముక్తిని సంపాదించవలెనన్న మహమ్మదీయులతో హిందూదేశమున ముక్తిదొరకనంతవరకు అది దుర్ఘటమనిచెప్పిరి.

స్థానిక సమస్యలగుర్చి లజపతిరాయగారి రిట్లు చెప్పిరి: ఇచ్చట మైసూరిటిలోనున్న హిందువుల కష్టములు నేనెరుంగదును. కాని అట్టి కష్టములు వీరొక్కరి వేగావు. తక్కినరాష్ట్రములలోనున్న హిందువులు మామహాయము జేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు. సింధుదేశములోనిహిందువులు యావద్భారత దేశపు చర్యలలోపాల్గొనవలెను! యావకుల నందరిని రక్షణనైన్యముగా తయారుచేసిననేగాని తమన్నచో సింధుదేశములోని భాగ్యవంతుల ధనమంతయు కంటికిరప్ప పాటులో కోపాటు మహాగాన్ధీయీవలె మాయము కాగలదు.

సింధు దేశమందు హిందువులయొక్కయు హిందూ బాలలయొక్కయు కేరీరములు మిక్కిలి దుర్భలముగా నుండుట చాల విచారముగానున్నది. సింధుదేశమున త్రొగుడును బాల్యవివాహములును చాల సామాన్యముగానున్నవి. స్త్రీలయొక్క సితిగూడ చాల వెనుకబడియున్నది. ఏటి కన్నీటికిని తగిన పరిపాలయములను కనుగొనవలెను.

చివరకు రానున్న ఆఖరి భారత కాంగ్రెసు కమిటీమీటింగునుగుర్చి తమకు కాంగ్రెసునంద దత్తధికారంవచ్చునను సాంఘిక సమస్యలనుగుర్చి కాంగ్రెసువారు తీర్మానించునప్పుడు హిందూ మహాసభను అందరను గుర్తించు మహమ్మదీయ సంఘమును సంప్రదించుకొండ తీర్మానింపగూడదని చెప్పిరి.

(అ. ప్రె.)

సనాతనధర్మ ఉపన్యాసములు: దక్షిణాంధ్రావైశ్యసంఘము

పై సంఘముతరపున ఈనెల 6, 7, 8, 9, 10 వ తేదీలందు పండిత యు. సి. కృష్ణమాచార్యులుగారు ప్రతిదినము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు శ్రీకృష్ణకా పరమేశ్వరి వైశ్యధర్మ సత్రమున (గోవిందప్ప నాయకబీధిలోని) శౌందర్యమహాలకు ప్రక్కన) శ్రీ కృష్ణపరమాత్మనుగుర్చి ఉపన్యసించుట కంగీకరించిరి. అభిమాను లెల్లరు సకాలమున విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కంచర్ల రామమూర్తి బి. ఎ. యల్. టి.

పెరంబూరు రైల్వేవర్కు-పాపు

పనివాండ్ల సభ

మద్రాసు సదరన్ మహారాటా రైల్వేకంపెనీ లోకోనూపరింపెండెంటు ఒక నోటీసును జారీచేసిరి. 1927-28 సం॥ రపు బడ్జెటులో గవర్న మెంటువారు రైల్వేవర్కు-పాపుకొరకు మంజూరుచేసిన ద్రవ్యసహాయము పూర్వపు గ్రాంటులకన్న తగ్గించియిచ్చిరి. ఇందువల్ల వర్కు-పాపులోని (కర్మాగారములలోని) పనివాండ్లనైనను-లేదా పనివాండ్లు పనిచేయు కాలముగాని తగ్గించవలసినదని-కాబట్టి పనివాండ్ల జేమమును ఆలోచించి పనిచేయుగంటలనే తగ్గించుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇదివరలో ప్రతిరోజువారమును ఒకపూట మాత్రమే నెలవు ఇవ్వబడుచుండెడిది.

ఇప్పుడు శనివారముతయము నెలవొసంగబడినది. శుక్రవారం సాయంకాలముకూడా ఖార్ఖానాలు మాయబడును. ఈ ఉత్తరవు మేనెల 7 తేదీనుండి అమలులో పెట్టబడును. ఈ రైల్వేకంపెనీ తాలూకు పెరంబూరు, హుబ్లి, బెంగళూరు ఖార్ఖానాలు మాడింటికి యీ ఉత్తరవు వర్తించును.

ఈ ఉత్తరయొక్క నష్టకష్టములను చర్చించుటకై గొప్ప బహిరంగసభ పెరంబూరులో యీనెల 2 వ తేదీన జరిగినది. సుమారు 8,000 లు పనివాండ్లు సభకు హాజరైరి. యూనియను ప్రెసిడెంటుగారగు పంచాక్షరాచారిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అధ్యక్షుడు సభాక్రమమును ప్రారంభించుచు నిట్లు పన్యసించెను.

రైల్వేవర్కు-పాపుగ్రాంటు తగ్గింపబడుటకు స్వరాజ్యపార్టీ వారు కారకులని చాలా మంది దురభిప్రాయపడుచున్నారు. రైల్వే పనివాండ్లు కష్ట నిష్కారములను విచారించుటకై ఒకకమిటీ ఏర్పాటుచేయవలసినదిగా అనేకపర్యాయములు ఆసెంట్లసభలో మొరపెట్టుకొనబడినది. కాని, గవర్న మెంటువారు ఇదిగో అదిగోయని ఇంతవరకును ప్రతిసంవత్సరమును వాయిదావేసి కాలహరణము చేయుచువచ్చిరి. ఇందువల్లనే యీగ్రాంటు తగ్గింపబడుటకు పూనుకొనవలసినదని. అంతియకాని ఏపార్టీవారును ఇందులకు జవాబుదారులు కారు.

ఒకవేళ గ్రాంటు తగ్గింపబడినను, పనివాండ్లే పాపాల భయిరవులన్నట్లుగా వీరినే వీడించవలెనా? సిబ్బందిఖర్చు తగ్గించవలెనన్నయెడల పెద్దపెద్దజీతములను తీసికొనుచున్న వైఅధికార్లు జీతముల నేలకత్తిరించరాదు? మితిలేని ధర్మంపెట్టి విదేశీ ఇనుపసామానులను దినుమతిచేయుట మాని స్వల్పధరలకు లభించెడి స్వదేశీ ఇనుప సామాను నేలకొనరాదు? ఇదంతయు రైల్వేకంపెనీవారికి గిట్టుదు. వారి తెల్లదొరల కంపెనీలకే లాభము కలుగజేయవలెను. వారి తెల్లదొరల జీతములు తగ్గించరాదు.

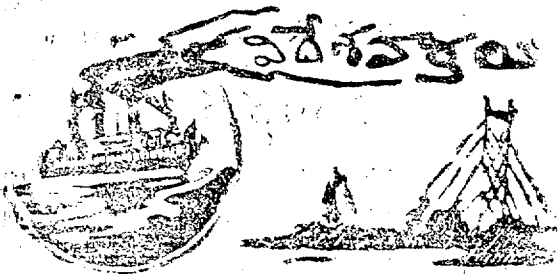
వర్కు-పాపుగ్రాంటు యీదేశములోని అన్ని రైల్వేకంపెనీలకును తగ్గించవలసినది. కాని యీ మద్రాసు దక్షిణ మహారాటా రైల్వేకంపెనీవారు మాత్రమేల యీ పనివాండ్ల జీవనాధారమును విరుగకోయవలెను?

మనమందరమును రాయవారును నొకటి రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారివద్దకు పంపిన వెంటనే లోకో నూపరింపెండెంటుగా రీనోటీసును జారీచేసిరి. ఇదంతయు చూడగా వారి వద్దను ఏకమై ఏదో పన్నాగము చేయుచున్నారని తోచుచున్నది. ఈ నోటీసు జారీచేసి పనివాండ్లలో కొందరిని చీలిదీసి అట్టి మిత్రభేదోపాయమువల్ల వ్యవహారములను స్వప్రయోజనమున కనుకూలముగా నిర్వహించదలచియున్నారు. కాబట్టి పనివాండ్లమాత్రమును నిరుత్సాహులుకారారు. పట్టుదలతోనే యుండవలెను. పిమ్మట యస్. యం. జ్ఞానముత్తుగా రుపన్యసించిరి. సభ ముగిసెను.

ఇండియను రైల్వేకంపెనీలలో పెట్టుబడి పెట్టిన లాభముండునని లండను ప్రెసాన్షియలు ట్రెయ్యు పత్రిక చెబుచున్నది.

డెయిలీమెయిలు పత్రిక ఉదయమున పటమును కొనెనట. ప్రక్కమీద పరుండి నిమిలిత నేత్రురాలై సగము బట్ట ఒనగలిపాయి యున్నదట, ఒక స్త్రీవలె ఆపటము.

యాంగి సి నదిమీదనున్న బ్రిటిషునౌకలను చీనావారు గాల్చిన మరల గాల్చవలెనని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరని కామన్సుసభలో చెలిపిరి.

బట్టి జుగోస్లావ్ తగాదాలు

కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్నలు

లండన్, మే 4:—కామన్వెల్త్ లో జుగోస్లావియా తగవులను గూర్చి ప్రశ్నలు మరిచిపోయినవి. ఉభయపక్షములనా మన దిన్నగ రాయబారములను ప్రత్యక్షముగ జనుపుకొనమన ప్రేరేపించుచున్నది. పరిరక్షణను కోరినప్పుడు చర్చించుటకు ముందుగా జాతిసమితితో కలసి కలుగజేసికొనరాదనియు, మరల క్రొత్తయొకటిగా ఉభయపక్ష రాయబారములు సాగుచున్నప్పుడు, బ్రిటిష్ ప్రాంతం, జర్మనీ ప్రతినిధులు తక్షణము విచారణలకు ప్రయత్నించవలసి.

ఈజిప్టు వ్యక్తి యారసేయను స్త్రీని కొట్టుట

ఈజిప్టులో ఈజిప్టువ్యక్తి ఒక యారసేయను స్త్రీని కొట్టినందున విధించిన కేసు చాలమని స్పష్టమనియు హైకోర్టు నకు తెలియజేసెను. ఈజిప్టు ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరము జేరలేదు ఇంతవరకు.

భూ కంపము

జుహనాన్ గుల్లో భూకంపము కన్పించెను. ఒక గ్రామములో పెద్ద రాయకాలెను. ఇద్దరు దేవులు చనిపోయిరి. 20 మందికి గాయములు తగిలెను.

ప్రేడ్ యూనియను బిల్లు

కార్మికపక్షమువారి ఖండనము

రుగ్బీ, మే 3:—నేడు కామన్వెల్త్ లో ప్రేడ్ యూనియను బిల్లును చర్చించిరి. అప్పుడు అర్థం హెండ్లెక్ గారిట్లు ప్రసంగించిరి. చిరకాలమునుండి ఆనుభవించుచున్న హక్కులను తుడిచివేయుటకు ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టిరి. చాడి వెడలుచున్నది. ప్రేడ్ యూనియను కాసనములను భంగ పరుచుచున్నది.

ప్రార్థ మెంటుకు ప్రేడ్ యూనియను యుద్ధమునకు చాలకాలమునుండి సంబంధమున్నది. ప్రభుత్వసమితి ప్రకారము పలుకుబడిని అధికారమును నెలాయించుచున్నది. నూరు సంవత్సరములనుండి సాగుచున్న యుద్ధమును తారు మారు చేయవలసి. సమ్మెలు గర్హ్యములని నిర్వచించుటలో ప్రభుత్వమువారు తమధర్మమును మితిమీరిరి. సమ్మెకట్టు అధికారము నుంచి గాని కొంచెము మార్చిరి. అయితే పాడుగ జేసిరి. తమవరకులను కొరకులలో ప్రేడ్ యూనియనులకు మనువున్నంత అధికారములేను. నోటీసు ఇవ్వకుండ సమ్మె గట్టినను కంట్రాక్టుకు భిన్నముగ గట్టినను సరే సానుభూతిని జూపు ప్రతిసమ్మెయు ఆక్రమేయనిరి. ప్రేడ్ యూనియను లకు సికిటింగు అధికారమును లేకుండజేసెను. ఇదియుంగాక పూరించిన పుట్రయన్నట్లు ప్రేడ్ యూనియను వ్యవహారము లలో న్యాయసాసనములద్వారా అట్టార్ని జనరులుకు జోక్యము కలుగజేసికొను యధికారము కర్తవది. ఎన్నికసభలో ఈ బిల్లులో సన్న సంగతుల నెన్నడును చెప్పవలెదట. ప్రజల అధికారములేనిదే కాసనమును మార్చుట. మహాభారము పార్లమెంటు ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినదిగాదు. అధికారమును దుర్వినియోగము చేసినవారగుదురు. ఒకవేళ కష్టములున్నచో బహిరంగముగ సంప్రార్థముగ పరిశ్రమ జేయవలసివచ్చెడిది.

ప్రేడ్ యూనియనుబిల్లు లాభముకొంత కొన్ని సంగతులను నిర్వచించవలసియున్నది. అందుచేతనే దీనిని ప్రవేశపెట్టిరి.

ప్రభుత్వమువారు తెచ్చిన బిల్లు సమ్మెగట్టు హక్కును తీసివేయలేదు. ప్రభుత్వమును గాని మరితర వర్గములవారినిగాని రాధించుచున్న సమ్మెగట్టుచున్న సానుభూతి సమ్మెగట్టువచ్చును. కార్మికతరగతివారికి సమ్మెలను బాధ లేకుండజేయుట కీ బిల్లును ప్రవేశపెట్టుచున్నారమనిరి. ఈవాన్సు గారు మాట్లాడునపుడు చాల గంధర్వము జేసిరి.

బాపాలాత్ అండు కో.

ఇదివరలో ఈ పత్రికలో ప్రచురించిన ప్రకారము నిన్నటినుండి మా వ్యాపారస్థలము నెం 89 టంకశాలపీఠినుండి, మద్రాసు, జార్జి టౌను, చైనాబజారులో నెం, 216 భవనమునకు (పూల అంగళ్లకు సమీపము) మార్చితిమని గౌరవనీయులైన మా కౌతాదారులకు, ఇతర ప్రజలకు మిక్కిలి సంతోషముతో తెలియజేయుచున్నాము. గాన నేటినుండి మాకు వ్రాయు ఉత్తరములు సదరు విలాసమునకే వ్రాయు ప్రార్థితులు.

3556.

టోకు విల్లర సీమకమలముల వర్తకులు

216 చైనాబజారు రోడ్డు, (పూల అంగడికి సమీపము) జి. టి. మద్రాసు.

మెసఫాటేమియా

“నందనవనము”

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మే 3:—మెసఫాటేమియా నందనవనమనియు అందస్మియు కనులపండువుగ నున్నవనియు ఇరాకు ప్రభుత్వముతరపున లండన్ లో ప్రతినిధిగ నియమించబడిన ముజాహిం బేషబాచిగారు రూటరుతో దేలిపెను ఇరాకులో రాజ్యాంగ శాఖలన్నియు యభివృద్ధిగాంచినవి. దేశము శాంతముగనున్నది. కుర్దులు, పెయిసులు రాజుపాలనమున శౌఖ్యముగనుచున్నారనిరి. తర్కా ఇరాకు సంబంధములు చాల మైత్రితో గూడుకొన్నవనిరి.

అంగ్లో ఇరాకు ఒడంబడిక

ప్రకారము ఇరాకురక్షణమును, దేశములో శాంతిని 1928 నుండి ఇరాకే జూచుకొనవలెననిరి. ఇరాకు ప్రభుత్వము వారు నిర్బంధపైనికశిక్ష విషయమై ఆలోచించుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము తన క్రొత్తపాలనమునుగూర్చి చెబుటకు పెయిసులరాజు లండన్ కేసునట.

బొరోడిని అను గూఢచారిణి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

పికింగు, మే 4:—బొరోడిని అను నామెను ఇచటికి పోలీసువారు తీసికువచ్చుచున్నారు. ఈమెపై పికింగు ప్రభుత్వముపై కుట్రపన్నుచున్నదను నేరమును మోపిరి. దానినిపుడు విచారించెదరు.

చీనా పరిస్థితులు

నాంచంగులో బీభత్సము

రుగ్బీ, మే 2:—చీనాపరిస్థితులలో మార్పెద్దియులేదు. నాంచంగులో బీభత్సముగ నున్నదట! చికియాంగు నేనాని సైన్యము ఇటు కేగుచున్నదట. కమ్యూనిస్టులను వీరివేసి పారజేయునట. న్యాంగింగులో నున్న చీనాగారు అరవసైన్యములో 10000 మంది హూననీసు సేనల నిరాయుధులుగ చేసిరట, చియాంగుగారు. బ్రిటిషు యుద్ధనౌక టీలును కాల్చిరి.

విదేశ వర్తకము ఆగిపోవుటచే చీనా ప్రభుత్వమువారు డబ్బులేక ఇబ్బంది పడుచున్నారు. విదేశీయుల ఘరములను బ్యాంకులను మరల తెరవవలెనని గోరుచున్నారు. కాని వారి కిష్టములేదు. స్వాతంత్ర్యము లేనిదే బ్యాంకులను తెరవజాలమని విదేశీయులనుచున్నారు. ఎవరును చీనావారి నోట్లను అంగీకరించుట లేదట! వెడిఅంతయు ప్రభుత్వమువారే వశపరుచుకొనిరి. విదేశీయుల నెట్లయిన వర్తకమును ప్రారంభించునటుల జేయుటకు భ్రమపెట్టుచున్నారు. ప్రతికూల విదేశోద్యమమును తలపెట్టినవారిని శిక్షించెద మనుచున్నారు.

శి|| శే|| కవుడే ప్రభువు గొప్పవ్యాపారి.

రెప్టినెంటు కర్నలు హోర్స్ వెల్లుగుగారు చనిపోయిరి.

పొగాకు వర్తకములో సభ

లండన్ లో జరిగినపుడు బక్లెను హెడ్ ప్రభునకు 18 వ. చుట్టును బహుమతి నొసగిరట. కాని హావన్నా చుట్టనే ముట్టించిరి. బక్లెను హెడ్ ప్రభువుగారు బహుమతి ఇచ్చిన చుట్టును కాల్చినే లేదు. సామ్రాజ్యమందు పండిన పొగాకు ఎక్కువ ఖర్చు అగుచున్నదట. ఇంకను ముందు మరి యభివృద్ధి యగునట.

తంజీరుచట్టమును సవరణజేయువిషయమై రాయబారములు సాగుచున్నవి.

జిబ్రాల్టరులో రెప్టినెంటు డెప్టీలుగారు ఫిజిరాల్యుగారిని జంపింటుల నిశ్చయించి నేరమును మోపిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

మహారాష్ట్ర సంచారము

పూనా, మే 4:—శ్రీ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నిన్నను మహారాష్ట్ర నాయకులందరితో సంప్రదించిరి. రెండు ముఖ్యమయిన విషయములగుగూర్చి మనసు విప్పి మాట్లాడుకొనిరి: కాంగ్రెసుపక్షములో వికమత్తము కలుగునూచనలు గలవని తెలియుచున్నది. నిన్న మధ్యాహ్నము శ్రీనివాసయ్యంగారు కత్తూరు అసహాయవాదులను జూచిరి. వీరు పూర్వపు సహాయ నిరాకరణపద్ధతే యుండవలెననిరి.

పిమ్మట ఆయ్యంగారు, మహారాష్ట్ర వ్యాయామశాల, నేవాసదనము, సర్వెంటుస్ ఆఫ్ ఇండియాసాసయిటి, శ్రీల విశ్వవిద్యాలయము, వితంతు శరణాలయము మున్నగు సంస్థల జూచిరి. వ్యాయామశాలకు రూ. 100, పేదబాలర శరణాలయమునకు రూ. 150 ఒసంగిరి. శివాజి మందిరమునందు శివాజి గూర్చి ఉపన్యసించిరి.

నిన్న రాత్రి అలీబాగమీదుగా బొంబాయికి బయనమయిరి. (ప్రీ (పెను).)

నల్ల పెనుభూతము

నల్లమందు

ఇదివరలో కల్లుసారాయము లనెడి బ్రహ్మరాక్షసి నల్ల అనేక కొంపలు కూలినందునందుచే మా కారదామృతము అపెను భూతమును పారద్రోలి ఒకవారమురోజులలో అనేకకుటుంబములకు కాపాడెనని వినుటకు చాలసంతోషించెదము.

ఇంకొక నల్ల పెనుభూతము, నల్ల మందుకలదు. దీనిని సేవించువారుపడే కష్టములు చెప్పనలవికాదు. ఈ నల్ల పెనుభూమును, ఒకవారములో పాలద్రోలుటకు మావద్ద ఆపీమాయను దయ్యము కలదు.

దారిద్ర్యమును, శనిని ప్రతిఱింపుటనుండి తొలగించుడు. రామరక్షకవచమును ప్రతివారును ధరించుడు. దురదృష్టము, అపాయము తొలగించును. చిరంజీవునిగా జేయును. మావద్దకు స్వయముగా వచ్చువారికి ఒకకవచ ముచితముగా నీయబడును. కల్లుసారాయము లనెడి బ్రహ్మరాక్షసి ను గురించి వివరములు గోరువారికి ఒక అణాస్తాంపుపంపిన ఉచితముగా పంపబడును.

ఎం. పి. సారథి, పెరంబూరుబారక్క, మద్రాసు అని వ్రాయవలెను.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(4-5-27)

సీమజువులి దినుసులు

ఇరువది గజములు సీన్ ధరలు రు. అ. వై
కారికమ్ము—22 X 22 మంగిసమాద్దు (బి) 8-6-0
సరాసరిరకము 7-6-0
కారికమ్ము—22 X 22 "మోటారుపైకిలు" (బి) రు 8-0-0
సరాసరిరకము (20 X 20) రు 7-0-0
కారికమ్ము—22 X 22 వేరురకములు (బి) రు 8-0-0
సరాసరిరకములు రు 7-0-0
తెలుపు మల్లు—1703 (పెట్) రు 12-5-0 గ్లాస్ 9000
(పెట్) రు 12-6-0; 1702 రు 10-4-0 ఎత్. ఎత్.
73, 7-14-0 ఇ.సి. 73 రు 8-0-0; 88/888 రు 13-4-0;
8978 రు 8-0-0; 880 రు 8-2-0 Z. Z. రు 8;
73 రు 10-8; జి. జి. 73 రు 7-14; 7663 రు 7-12;
73078 రు 7-14; జి. ఎ. 33 రు 6-14-0.
తెలుపు వర్మింగ్స్—H. K. 62 రు 17; C. 4000
రు 22; బి. బి. బి. రు 15-8.
టిస్ట్ స్పూ 100,000—గజము 1-3 రు 0-9-6;

నూలు

40 నెంబరు సీమ (5 పా కట్టులు)—ట్రాక్ రు 5-4-0
చలువ (కొంగ) రు 7-12-0; చలువ ("ఎనిటిక్స్-బి") రు 7-5;
చలువ (నాగకన్యక) రు 7-4. చలువ (గుస్తి) రు 7-8; చలువ
(గద్దజండా) రు పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 8-6; పడవ
(ఎర్ర) రు 7-6; నూలువ్యాపారి రు 7-2; పచ్చపాము రు 8-0;
40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) నత్తరము రు 10-8;
60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకతైర రు 15-8, నెమలి
రు 15-10; "డంబల్ స్పూ" (ఎర్ర) 15-12; రాట్టుము (ఎర్ర) రు
15; కలసము (ఎర్ర) రు 18; తెలుపు (మధురపట్టుము)
రు 11-6; ఎరుదుకారము రు 8-2-0; గడ్డిబండి—రు 8-0-0 ఎర్ర
గడ్డియారము రు 7-14; పెన్సిల్ సరకులేదు.

60 నెంబరు జపాక్ (10 పానులకట్టులు) నీలంచేప రు
16-0; లోహములు "బారువధరలు"—

ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేస్) రు 236; (క్యూసియర్) రు
231; రాగిరేకు రు 255, 256.

సిమెంట్ పీచా వెల:—

గిల్డ్ హేమ్ ("వెయ్యి") రు 11-4; జర్మన్ "నెమలి"
రు 10-0; జర్మన్ "లేడి" రు 9-6;

చక్కెర మూటయొక్క ధర—

జావా "రెడ్" రు 31-0-0. ముందుధరలకా మే రు 30-12-0
జాక్ రు 31-2-0.

వేరు సెనగనూనె

"ఇంగ్లీషు బారువధరలు"—గానుగ రు 138; "ప్రెస్"
రు 129;

అముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 117.
పదును వేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

అవుతోలు (7½ టు 8) "అవ్ కంట్రిస్" రు 0-15-0; 0-15-9
" (8½ టు 9) " " రు 0-13-6 టు 0-14-0
" (తేలిక) " " రు 1-1-0 టు 1-1-6
" (8½ టు 9) బెంబూలు రు 0-14-9 టు 0-15-4
" (7 టు 7½) " " రు 0-15-6 టు 1-0-0
" (తేలిక) " " రు 1-1-9 టు 1-2-6
" (8 టు 8½) బెజవాడ్సు రు 0-14-9 టు 0-15-0
" (6½ టు 7) " " రు 0-15-3 టు 1-0-0
" (7½ టు 7½) విజయనగరము రు 0-15-4 టు 0-15-8
" (6½ టు 6½) " " రు 0-15-9 టు 1-0-0
" (7 టు 7½) ఏలూరు రు 0-15-3 టు 0-15-9
" (6 టు 6½) " " రు 1-0-0 టు 1-0-9
గజతోలు రు 0-10-3 టు 0-10-9
గజదూడతోలు రు 0-14-9 టు 0-15-6
అవుదూడతోలు రు 1-13-0 టు 1-15-0
పదునుచేసిన మేకడి రు 2-6-0 టు 2-10-0
పదునుచేసిన గొర్రెడి రు 2-6-0 టు 2-12-0

హిందూవిశ్వవిద్యాలయము

ఆయుర్వేద కళాశాల

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగా 8½ గ్రామును
నార్కు:—
బొంబాయి విశాఖులకు యాచనజీ ఇరిక్యాజీ ఆచారీ
గారు కాశీలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పబడి
న ఆయుర్వేద వైద్యకళాశాలకు నెల 13 రు 500ల శీర్షమునిచ్చి
కళాశాలాధ్యక్షులుగా నియమింపబడిరి. ఈ కళాశాల నిర్వహ
ణార్థము సంయుక్తపరగణాల జేరియన్ వైద్య పరిపాలనాధికారు
లు 2½ లక్షల రూపాయల గ్రాంటును మంజూరుచేసిరి. మొట్ట
మొదట ఇంగ్లీషు వైద్యవిద్యకళాశాలను నెలకొల్పబడు సంగ
ర్భింపబడినది. గొప్ప భవనములుకూడా నిర్మింపబడెను. 200
రోగులకు సరిపడు విశిష్టశాలకూడ యొకటి అనుబంధింపబడి
నిర్మింపబడెను. కాని ప్రకృతము విశ్వవిద్యాలయాధికారు లీసం
కల్పమును మానుకొని ఆదర్శప్రాయమైన ఆయుర్వేద కళా
శాలను దానిసానే నెలకొల్పబడు విశ్వవిద్యాలయాధికారులు
తీర్మానించిరి. ఈ ఆయుర్వేద కళాశాల యితరరాష్ట్రములవా
రందరికిని మాగ్గదర్శకమై వెలయుగాక.

కవితాసమితి-విశాఖపట్టణము

ఏప్రిల్ 29 తేదీని ఉదయమున బ్రహ్మచారి మారేపల్లి
రామచంద్ర కవిగారి గృహమునను, మధ్యాహ్నము హిందూ
పతనముందరమునను కవితాసమితియొక్క సాధారణ సమావేశము
జరిగెను. హాజరయిన సభ్యులలో శ్రీయుతులు, పండిత
కేశవరపు వెంకటకాశ్రమి, మ. రామచంద్రకాశ్రమి,
శ్రీ రాజా విక్రమ దేవ వర్మ, తె. విశ్వనాథం ఎస్
ఏ. మొదలకంటి సంతోషరావు, బాలకవి సీతారామాంజనేయులు,
సబ్బిపేట సత్యకేశవరావు, పురిపండా అప్పలస్వామి, విద్యాక
రాజుగొండ అప్పల నరసింహకాశ్రమిగార్లు ముఖ్యులు. ప్రథమ
మున శ్రీకేశవరపు వెంకటకాశ్రమిగారు ప్రార్థనసలిపిరి. పిమ్మట
కొన్ని నిబంధనలును, కొన్ని తీర్మానములును, గావింపబడెను.
శ్రీ సబ్బిపేట సత్యకేశవరావుగారిని కోశాధిపతిగా నెన్ను
కొనిరి. పిదప సంచికను ప్రయోచించుటకు గూర్చి సభ్యులు. కొం
దలు విచారముల నొసంగ వాదనమొనర్చిరి. ఇతర సభ్యులను
యజ్ఞే తోడ్పడ ప్రార్థింపబడిరి. ఉదయము 10-30. గొల్లపభ
ముగింపబడి మధ్యాహ్నము 3 గొల్లలకు సమావేశ మయ్యెను.
శ్రీయుత చెలికాని సత్యసారాయణగారు ప్రార్థన చదివినపిమ్మట
శ్రీయుత శ్రీరంగ శ్రీనివాసరావుగారు చిత్రహాస్యమునకధ
యు, శ్రీయుత సబ్బిపేట సత్యకేశవరావుగారు "కలము"
అను వృత్తమాళికయు, శ్రీ పురిపండా అప్పలస్వామిగారు
కొన్ని "ఖండకావ్యములు"ను శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం ఎస్
ఏ. గారు "మధుపాన సంరక్షణసంఘము" ను వ్యాసమును
చదివిరి. సభాకార్యక్రమముందు వ్యాసపక్షములో శ్రీయు
తులు కవిరాజు విశ్వనాథకర్మ, భోగరాజు నారాయణమూర్తి,
పెట్టి లక్ష్మీనరసింహం, బి. ఏ. గాన్ల శేర్లన్నను కార్యకర్తలను
నాగు రాజులకపోవుటచే నా వ్యాసములు చదువబడలేదు.
వ్యాసపక్షవాదంతరము (బహిష్కరణ) ఉపవ్యాసము లారంభ
మయ్యెను. పురజనులు పలువురు విచ్చేసియుండిరి. ప్రథమమున
సభాకార్యదర్శి యన శ్రీయుత పురిపండా అప్పలస్వామిగారు
విశాఖపట్టణ మండలమునందలి నాన్యమభివృద్ధినిగూర్చి మాట్లా
డుచు, సమితి తలపెట్టిన కార్యక్రమముగూర్చి ముందు భాషాభి
మానులకు మండలవాసులెల్లరు చేయూతనొసంగవలయునని కోరిరి.
పిమ్మట శ్రీయుత కేశవరపు వెంకటకాశ్రమిగారును, శ్రీరాజా
విక్రమదేవునిగూర్చును "ఆంధ్రభాష" ను గూర్చి విపులముగ
ముచ్చటించుచు, ప్రస్తుతభాషాభివృద్ధి కీయాంగ్ల విధాన మెం
తయు నాటకముగ నున్నదని నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట అధ్యక్షు
లన శ్రీరామచంద్రకవిగారి యంత్రోపవ్యాసముతో రాత్రి
8-30. గంటలకు సభ ముగిసెను. ఏ మండలమునను మండలమం
దలి కవులెల్లరు భేదాభిప్రాయ రహితములై యాసమితివలె స
ంఘముగ నేర్పడియుండలేదు. ఈసమితి మున్ముందింకను అదిప
తీయమగు కార్యము భాషావిషయమున నేయగలదని యాదించు
చున్నాము.

ఒక ప్రేక్షకుడు

ఒక శ్రీ దొంగ ప్యాసుపోర్టుతో పయనము చేయుచుం
డ పోలీసువారు లండనులో. పట్టుకొని శిక్షించిరి. ఈమెగూడ
చారిణియుట.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927-వ సం॥ మే నెల 5 తేది గురువారము

1. ధాన్యములు.
చనిచూలు బా 1-కి రు 85 0 0 మొదలు 112 8 0 వరకు
బియ్యముబస్తాలు
కునుమ తెనాలివి ,, న 42 కలవి రు 13 4 0 14 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటో ,, 15 8 0 16 0 0
డిబ్బి ,, డిటో ,, 16 4 0 17 0 0
రాసులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0
నువ్వులు ,, ,, 22 0 0 25 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు.
కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,, 16 0 0 18 0 0
సెనగలు ,, డిటో ,, 18 0 0 14 0 0
పెసలు ,, డిటో ,, 16 0 0 18 0 0
మినుములు ,, డిటో ,, 17 0 0 19 0 0
ఉలవలు ,, ర 195 ,, 18 0 0 14 0 0
3. నూనెవస్తువులు.
నువ్వులనూనె బా 1-కి ,, 153 0 0 156 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0
కొండాపురంవేరు సెనగపప్పుబా 1-కి ,, 54 0 0 56 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 52 0 0
వేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 133 మిషన్ నూనె 129 0 0
ఆముదము బా 1-కి ,, 117 0 0 118 0 0
4. చిల్లి రవస్తువులు.
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 68 0 0 70 0 0
హరపసుపు ,, 45 0 0 48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి 122 0 0 140 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీనీనుందు మణుగు 1-కి రు 40,45
కాశపా నీపాయకట్టు ,, ,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 21 0 0 56 0 0
5. ఇనుము.
పట్టారకం బా 1-కి ,, 31 0 0 32 8 0
చదరం ,, 31 0 0 32 0 0
రవుండు ,, 27 0 0 33 0 0
6. నూలు.
నెం 20 తెన్ని సింహం యా ,, 7 0 0
నెం 6 తెన్ని ధర ,, 4 0 0
నెం 24 ,, సింహం ,, 7 4 0
నెం 24 ,, లాకి ,, 6 4 0
నెం 60 ,, కారం తెన్ని ,, 9 0 0
నెం 40 ,, ,, 10 0 0
నెం 44 ,, ,, 5 8 0
నెం 20½ న్యూకాటక్ ,, 6 4 0
నెం 12½ చూళ్ ,, 5 6 0
నెం 16½ ,, ,, 5 12 0
నెం 20½ కాపురకీ ,, 6 2 0
నెం 40 సామ్యర ,, 9 14 0
నెం 44 సాండ్సా ,, 5 0 0
నెం 4 తెన్ని ,, 8 12 0
7. దూది.
హిందూవెస్తు బారున 1-కి రు 300 0 0
పల్నాడుమాది ,, ,, 145 0 0
8. లోహములు.
వెండి 100 తులంగు ,, 60 0 0 60 2 0
బంగారు, తులము 1-కి ,, 21 0 0 21 2 0
సనరము 1-కి ,, 13, 13 9
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 238 0 0 240 0 0
రాగి బా 1-కి ,, 258 0 0 260 0 0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూరముతో పండ్లపోములవలన చిగుళ్లు గట్టి
పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాలుకుండును. నోటదుర్గంధము
లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు

